1901. évi 266. sz.

Budapest, 1901. Hatodik évfolyam. 148. szám. Szombat, junius 1.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Jósef-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt). Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A három milliárdos béke.

Budapest, május 31.

(L.) Nemsokára sárkányos zászló leng ismét Peking kapuin s a Nap Fiának ő felsége ceremóniás menetben bevonul a pekingi császárvárosnak annak a részébe, amelyet nem döntött romba az ágyuzás, nem hamvasztott el a tüz, nem tettek lakhatatlanná az egyesült hatalmasságok csapatai. Talán talál a khinai császár ilyen helyet is Pekingben. Ő felsége az elpusztitott, kifosztott rezidenciát nagyon drága belépődij lefizetése ellenében fogja viszontlátni. A belépődij körülbelül *három milliárd korona*, amely összeget ő felsége pontosan lefizetni tartozik a nyugatról jött sáppadtkezü uraknak. Ha nem fizeti le a sommát készpénzben (amire nincs kázus), ugy ő felsége négy százalékos kamattal fogja a hatalmasságok száját betömni. Hivatalosan ugy hangzik ez az érdekes eset, hogy Khina kártérités fejében 450 millió taelt fizet azoknak az országoknak pénztárába, amelyek szivesek voltak ő felségét a rezidenciájából kikergetni. Igaz, hogy volt is rá okuk.

Ez a belépődij a legdrágább, amelyet valaha fizettek. Pedig alig lát érte valamit a khinai császár. A hatalmasságok szivesek voltak előre gondoskodni arról, hogy ő felsége szemidegeit ne erőltesse meg nagyon, azért részben Londonba, részben Párisba, részben Newyorkba szállittatták az értékesebb, tehát izgatóbb mütárgyakat Peking császárvárosából. A nap fia tehát közömbös miliőbe fog lépni Pekingbe, audienciát ad egy hirlapilag gyakran szellőztetett német tábornoknak s azzal aztán ujra kezdetét veszi Pekingben a khinai élet.

A különbség mindössze az, hogy a khinai császár megokosodhatott huzamos távolléte alatt. Ha először leül majd az omlós selyemkerevetre s átadja magát tapasztalatai összegezésének, egy csésze valódi khinai tea mellett körülbelül a következő kontempláción rágódhatik majd:

— Békét kötöttem a Khinán kivül létező világgal. Kicsit drága béke volt, de remélhető, hogy e tolakodó kalmároktól lealkudhatok valamit. A vége mégis az lett, hogy megmaradtam khinai császárnak és hogy a fehér rabszolgák nem darabolták fel országomat. Igy is sokkal olcsóbban menekültem ki a bajból, mint amikor sárga rabszolgáim fellázadtak ama zivataros tájping-időben. A fehérekkel még könnyebben kijön az ember, mint a sárgákkal. A fehérek óriás hadihajókkal jöttek, partra szállitottak ezer meg ezer katonát s mindössze annyit értek el, hogy én most négyszázötven millió taelt *igérek* nekik. Azt a négyszázötven milliót ellenben inkább arra fogom forditani, hogy a rezidenciámat egy kissé rendbehozassam, mert a fehérek csunyán gazdálkodtak itt. Azután folytatjuk uralkodásunkat, hiszen voltaképpen semmi sem történt...

*

Talán igy gondolkozik majd *Kvang-Szü* ő felsége, mihelyt visszamegy a rezidenciájába, Pekingbe. Talán annyi lesz az az erkölcsi tanulság, amelyet ő az ugynevezett „khinai bonyodalom" szerencsés végződéséből házi használatra levon.

A khinai eset elmulásának azonban ideát Európában is nevezetes visszhangja csöng. *Vilmos* császár a *Reichsanzeiger* révén tudatja a világgal, hogy „a keletázsiai hadsereg-főparancsnokság visszatér hazájába és feloszlik; a keletázsiai expediciós hadtest létszáma pedig leszállittatik." Ez a német hivatalos lap rideg közlése, amelyet ékes parafrázisban mondott el *Vilmos* császár egy ebéden, francia katonatisztek jelenlétében. A császári szónoklat azt mondta, hogy a *szélső Keleten immár létrejött a béke*, amihez a németek császárjának táviratilag gratulált az orosz cár. Beszédében a császár bókot mondott a francia tiszteknek, kiemelvén, hogy most küzdöttek német és francia csapatok először mint jó fegyverbarátok és hüséges bajtársak a közös ellenség ellen. Hogy mire való volt ez, azt szépen megkommentálja a német nacionálisok nagy lapja: „A régi háboruk — ugymond — változó szerencse mellett mind a két nemzetnek annyi bajt és annyi dicsőséget hoztak, hogy mind a két nemzet sarjai bizvást eláshatják a harci buzogányt, hogy közösen szolgálják a mivelődés nagy feladatait."

A Keleten támadt hü fegyverbarátság talán éppen Waldersee szürkeségének köszönhető, aki semmi egyébről nem volt odaát nevezetes, mint aszbeszt-házáról. Ő volt a szükséges semleges cementum a sokféle csapatok közt. S hogy ime igy beszél ma egymással a német meg a francia, az részben ennek a semleges urnak, részben a khinai császárnak köszönh ető. Ő rá nézve immár likvidálva van a keleti ügy, ideát Európában azonban minden jel szerint hozzájárult a keleti háboru a nyugati béke megerősitéséhez, két ősi ellenfél összebékitéséhez. Bevált a közmondás: *si vis pacem, para bellum.*

Nagy örömmel hallja mindenki ezeket a barátságos, békés hangokat. Egy lépéssel közelebb visznek minket a békeideál felé. Némi elégtételül szolgálhat azonfelül, hogy ez a békebiztositás egy fillérünkbe sem kerül. A kontót a khinai császár ő felsége fizeti. Enynyit bátran reszkirozhat a nap fia e gyönyörü cél érdekében. Hisz mindössze csak három milliárd koronáról van szó, annak is csak négy százalékos kamatairól.

TÁRCA.

Miss Ellinór.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Abrányi Emil.*

Capriban, a grande marina-ra néző kis hotel verandáján csinosan öltözött fiatal hölgy tünt föl nekünk, akik szintén abban a barátságos vendégfogadóban laktunk.

A feltünést az okozta, hogy a csinosan öltözött fiatal hölgy nem festett, hanem irt.

Irt. Még pedig nem képes levelező-lapokra, hanem valóságos kutyanyelvekre. A toll csak ugy röpült a kezében és a kékes-fehér papiron egyik sor a másikat követte finom, apró irással, ámulatba ejtő hirtelenséggel.

Kérdezősködtem a főpincérnél és ez az illetékes forrás egy pillanat alatt mindenről felvilágositott.

— Neve miss Ellinór Blunt. Amerikából jött. Foglalkozására nézve zsurnaliszta. Sokat utazik és tudósitásokat ir a Newyork-Heraldnak.

*

Ez után a rövid bevezetés után fölkérek mindenkit, hogy a nőnek erről a szokatlan válfajáról fantasztikus föltevésekbe bocsátkozni ne méltóztassanak.

Ne gondolja senki, hogy itt a nő-emancipációnak egy mindennél rettenetesebb kinövése szerepel és hogy ez az uj válfaj egyesiti magában a hóbort, a hisztéria, az ideges affektáció és a józan észtől teljesen elrugaszkodott kékharisnyás dilettantizmus minden árnyalatát.

Óva intem a mi édes, ábrándos kisasszonyainkat: ne gondoljanak ám *Szaffóra*, amikor zsenge képzeletükben maguk elé formálják a zsurnaliszta-kisasszonyt.

Nem, édes kisasszonykáim: a nőnek ez a legmodernebb válfaja nem hord hosszan leomló, lenge fürtöket. Hajával nem játszik a suttogó esti szellő, a Szorrentó berkeiből illatot szállitó klasszikus zefir.

Nem hord redőkbe verődő hófehér tunikát és fölötte biborcsiga nedvével karmazsin-pirosra festett hullámzó palástot.

Nincs a balkarján karcsu lira, hosszukás hét huru hangszer, amin a lantverésben gyakorolt jobb kéz andalitó hangokat penget a magasra szárnyaló óda szaffikához.

Olimpiai versenyeken babérra nem pályázik dalos himek irigy zsürije előtt és Leuktra meredeken kinyuló szikláját nem használja trambulinnak, hogy onnan fejest ugorjék a tengerbe. (Poétai hiusággal sulyosbitott boldogtalan szerelemből.)

Maguk, édes kisasszonyaim, az irodalommal foglalkozó hölgyekre (Szaffótól Marlittig, Horváth Böskéig és még tovább) tömérdek ideális csüngőt akasztottak, tömérdek ideális sallangot!

Ezekből a cifraságokból a zsurnaliszta-kisasszonyban egy szemernyit sem találnak maguk. A zsurnaliszta-kisasszony nem csinál sportot a holdvilág-falásból és az élet komoly igazságait nem változtatja se mézzé, se sziruppá, se vajas kenyérré.

Ennyit a jól nevelt kisasszonyok tájékozására.

Es most a cinikusokat figyelmeztetem; vagyis az urakat, mert a cinizmus tisztára férfi-erény. Figyelmeztetem őket: ne gondoljanak valami felemás teremtésre, valami torz amfibiumra, akiben ugy forr össze a férfi és az asszony, mint a centaurban a ló meg az ember.

Ne gondolják, hogy valami himnemü asszonynyal, vagy nőnemü férfival van dolguk, akiben nincs se igazi férfiasság, se igazi nőiesség és aki csak valami közös paródiája mind a két emberi nemnek.

A zsurnaliszta-kisasszony semmiben sem különbözik a közönséges szép kisasszonyoktól, akik a férfiakat elragadják. Semmiben. Egyet kivéve. És ez az egy a következő három tulajdonság: bámulatosan okos, bámulatosan müvelt és bámulatos ügyességgel tud riportot irni mindenről.

Éppenséggel nem szörnyszülött, nem karrikatura. Sőt inkább nagyon is kedves, csinos, vonzó teremtés. Tökéletesen beszél angolul. Amint pergeti a szavakat: gyönyörü fehér fogacskák villognak ki a formás ajkak közül és a finom száj szélein a legbájosabb mosoly ingerkedik velünk.

Tökéletes izlés nyilatkozik meg a ruházatában. Öltözete éppen olyan decens, mint a modora. A cipőjén sem találhatsz semmi kivetni valót. És ami a lábát illeti: no arról a legfinnyásabb párisi flanőr is szivesen bevallaná, hogy arisztokratikusan keskeny, könnyed járásu és *bien cambré.*

Jó lélekkel bizonyithatom, hogy a mi *jukkerasszonykáink*, akik két mondatot sem tudnak leirni hibátlan ortografiával: százszor hamarabb kivetkőznek a diskrét nőiességből, mint a zsurnaliszta-kisasszony, aki tudományról, politikáról, müvészetről, közgazdaságról, hadseregről, anarchiáról, szinházról, parlamentről egyforma készültséggel ir hasábos tudósitást Amerika legtekintélyesebb ujságjának.

Külsőleg százszor feltünőbb például a *bicikliző hölgy*, aki férfias szabásu bugyogójában és szük kamaslijában őrült gyorsasággal hajtja páros kerekét Metától Castellamáréig.

Hóbort és szeszélyesség dolgában pedig a legutolsó magyar kisvárosi primadonna is torony-

Lapunk mai száma tizenhat oldal.

BELFÖLD.

A Rakovszky-ügy. *Kubinyi* György országgyülési képviselő urtól felkérettünk annak a közlésére, hogy tegnapi nyilatkozataival egyelőre tisztázottnak látja mindazt, amit a Rakovszky István védelmére siető sajtó támadásaival szemben tisztázandónak tartott. További hirlapi polémiákra ezentul nem reflektál, ellenséges ujságok vádjaival szemben nem védekezik, barátságos ujságok tévedéseit helyre nem igazitja, hanem bevárja Rakovszky Istvánnak akár a Házban, akár egyebütt adandó nyilatkozatát.

———

Kinevezések a belügyminisztériumban. Ő felsége a király, mint értesülünk, *Marek* Ede és *Kaffka* László cimzetes miniszteri tanácsosokat valóságos miniszteri tanácsosokká, *Kereszty* Sándor, *Horváth* Emil és dr. *Némethy* Károly osztálytanácsosokat cimzetes miniszteri tanácsosokká, *Madarász* Elemér, *Kanócz* István, dr. *Bölcs* Gyula és *Jgisoviczky* Sándor cimzetes osztálytanácsosokat valóságos osztálytanácsosokká, továbbá *Szabó* Antal, dr. *Kovács* Gyula és *Kolozsváry* Miklós miniszteri titkárokat cimzetes osztálytanácsosokká nevezte ki. E kinevezéseket a hivatalos lap legközelebbi száma hozza.

———

Egyházkerületi gyülések. *Székely-Udvarhelyről* irják: *Bartók* György ref. püspök tegnapelőtt érkezett meg Kolozsvárról Székely-Udvarhelyre, hogy itt az erdélyi ev. ref. egyházkerület gyülésén elnököljön. Kiséretében voltak dr. gróf *Kuun* Géza világi elnök, *Nagy* Károly tanár, *Sándor* János, *Bedő* Albert, *Bedőházy* János országgyülési képviselők, *Benedek* Elek, *Kenessey* Béla theologiai igazgató, *Szabolcska* Mihály és még többen. Egész utjokban folyton ovációkban részesitették a püspököt és kiséretét. A megye határán, Uj-Székelyen Damokos Andor udvarhelyi alispán üdvözölte a megye nevében a ref. egyház jeleseit. Gróf *Kuun* Géza a püspök nevében is megköszönte a szivélyes üdvözlést. *Bögözben*, a hatalmas agyagfalvi réten száz és száz tiszta székely élén *Ugron* János országgyülési képviselő üdvözölte a vendégeket, akiknek nevében a püspök mondott köszönetet. *Székely-Udvarhely* impozáns diszszel várta a város vendégeit. Óriási közönség volt a pályaudvaron. A vármegye egész tisztikara is megjelent *Hollaki* főispán vezetés mellett. *Szakács* Zoltán polgármester üdvözlésére gróf Kuun Géza válaszolt. A bevonulás alatt diszes bandérium vezette be a hosszu kocsisort. A református templom előtt felállitott diszkapu előtt *Péter* Károly és *Menyhárdt* András lelkészek várták és üdvözölték a püspököt. Este nyolc órakor fáklyászene volt.

Csütörtökön délelőtt kilenc órakor a református temlomban istentisztelet volt, amelyen *Bartók* püspök tartotta az egyházi beszédet. Ezután kezdődött a diszközgyülés gróf *Kuun* Géza elnöklése mellett, akinek endületes megnyitó beszédét nagy tetszéssel fogadták. *Nagy* Károly titkári jelentése után *Kenessey* Béla felolvasást tartott. Délben a hivatalos testületek tisztelegtek az elnökségnél. Két órakor pedig 500 teritékes banket volt. Este a vármegyeház disztermében egyházi estély volt, amelyen *Benedek* Elek és *Szabolcska* Mihály olvastak fel, *Szabó* Jenő alkalmi költeményét szavalta el és *Damokos* alispán pompás hegedüjátékával ragadta el a közönséget. Ma, pénteken délelőtt folytatták az egyházkerületi gyülést.

*

A tiszántuli egyházkerület, mint debreceni tudósitónk táviratozza: ma fejezte be közgyülését. Tudomásul vették ma az esperesek jelentését a hivek lelki gondozásáról és valláserkölcsi életéről. *Szikszay* Zoltán máramarossziget esperesnek azt az inditványát, hogy a joghallgatók legációba járhassanak, nagy szótöbbséggel elfogadták. A szatmári főgymnázium rendtartási szabályzatát megerősitették, *Boros* Benőt igazgatói állásában véglegesitették. Kimondották, hogy az egyházkerület gymnáziumában használt tankönyvek csak *három évi használat után cserélhetők fel* más szerző tankönyveivel. Kisebb ügyek után *Kiss* Áron püspök a gyülést szép beszéddel berekesztette.

———

A delegációk.

Budapest, május 31.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délben rövid egyórás ülést tartott és ez a rövid egy óra elegendő volt arra, hogy letárgyalja a hadügyi tárca rendes kiadásainak még hátralevő tételeit, továbbá az egész rendkivüli szükségletet és tudomásul vegye a beterjesztett jelentéseket. Ezzel az albizottság érdemleges munkáját be is fejezte.

Részletes tudósitásunk igy szól:

A hadügyi albizottság.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma déli tizenkét órakor *Szilágyi* Dezső elnöklete alatt folytatta az 1902-ik évi hadügyi költségvetés tárgyalását. Jelen voltak a közös kormány részéről: Báró *Krieghammer* Ödön közös hadügyminiszter és a szakelőadók, továbbá *Kállay* Béni közös pénzügyminiszter. A magyar kormány részéről: *Széll* Kálmán miniszterelnök és gróf *Széchenyi* Gyula ő felsége személye körüli miniszter.

Szilágyi Dezső elnök megnyitván az ülést, mindenek előtt

Münnich Aurél előterjeszti a hadsereg elhelyezése ügyében kiküldött szükebb albizottság jelentését, amely szerint a hadsereg elhelyezése nagyjában a területi elv alapján történik.

Miklós Ödön mint az élelmezési szükebb albizottság előadója terjeszti elő jelentését.

A jelentés alapján az albizottság a rendes költségvetés XXII., XXIII. és XXIV. cimeiben előirányzott összegeket észrevétel nélkül megszavazza, egyszersmind a jelentés tudomásvételével a XVI/a és XVI/b cimek is elintézést nyertek.

Megujitja az albizottság azt a határozatot, amely a hadügyminiszter figyelmébe ajánlja a termelőktől való közvetlen beszerzés fejlesztését, amelyben már eddig is elég szép eredmény mutatkozik, amennyiben a Magyarországon beszerzett összes kenyértermények 49 százaléka közvetlenül a termelőktől szereztetett be 1,600.216 korona értékben, ami az előző évi arányhoz képest 5 százalék javulást jelent.

Miklós Ödön előadó ezután ismerteti még a hadsereg szállításainak ügyét, hangsulyozva azt a jóakaratot, melylyel a hadügyi kormány a magyar ipar iránt viseltetik. Posztócikkekben a kisiparnak is 33·4 százaléknyi részesedés biztositott. Általában a hadügyi kormány a tiz évre szóló szállitási szerződéseiben a magyar érdekek biztositására nézve is kellő előrelátással jár el.

Pulszky Agost elismeréssel hangsulyozza, hogy a hadsereg számára való szállitások körül a magyar kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg történt az eljárás.

Hieronymi Károly rövid észrevétele után a szállításra vonatkozó határozatokat is megujitja az albizottság.

Következik *a rendkivüli szükséglet különbözeteinek* tárgyalása.

Münnich Aurél általánosságban ismerteti a rendkivüli szükségletet, amely több mint 5 milliónyi kevesbletet tüntet fel.

A *14. cim* első tételét (elemi lőterek megszerzése és berendezésére 700.000 korona)

Pulszky Agost kérdése és

Krieghammer Ödön hadügyminiszter felvilágositása után megszavazza.

A *24. cim* (a katonai földrajzi intézet szükséglete) második tételénél a szabatos lejtmérés folytatására négy osztály által 10.000 K.)

Münnich Aurél előadó bemutatja az erre vonatkozó terveket, amelyekre nézve

Hieronymi Károly kérdéseire a hadügyi kormány nevében

Terkulia ezredes adja meg a kivánt felvilágositásokat.

Egyebekben a rendkivüli költségvetés összes cimei

Münnich Aurél előadó ismertetése alapján észrevétel nélkül szavaztatnak meg.

Következett *a közös hadügyminiszterium előterjesztése az 1899—1900. évre engedélyezett rendkivüli hitel felhasználása és elszámolása határidejének kiterjesztése* iránt, amelyet

Münnich Aurél előadó a hadügyi kormány indokolása alapján elfogadásra ajánl.

A bizottság észrevétel nélkül hozzájárul a hadügyi kormány előterjesztéseihez.

Ezzel a hadügyi kormány előterjesztéseinek tárgyalása befejeztetvén, a jelentés hitelesitése héttőn délelőtt tiz órára tüzetik ki.

A tengerészeti jelentés.

A magyar delegáció tengerészeti albizottságának gróf *Teleki* Sándor előadó által szerkesztett és a tegnapi ülésen már hitelesitett jelentéséből közöljük a következőket:

Az albizottság mindenekelőtt megelégedését fejezi ki a Khinába küldött tengerészcsapatok magatartása fölött.

Ami magát a költségvetést illeti, az albizottság a javaslatokat tüzetesen megbirálta és arra a meggyőződésre jutott, hogy a kért összegek szükségesek és ezért a költségvetést ugy általánosságban, mint részleteiben elfogadásra ajánlja.

---

magasságban áll fölötte, aki csak a szellemével, a tollával, az izlésével és a rendkivüli tudásával különbözteti meg magát.

*

Az asszonyok eddigelé csak versben, novellában, regényben, drámában konkurráltak velünk. És az irodalomtörténetből egész tucat világhirü nevet irhatnék ide annak a bizonyitására, hogy ez a verseny a klasszikus ókortól kezdve mostanáig mennyi sikerrel járt. (Ámbár — őszintén szólva — tulságosan veszélyes még sem volt a férfiakra nézve.)

Ezentul — ha majd a miss Ellinórok mindenütt elszaporodnak — az ujságirásban is konkurrenseink lesznek.

És ezen a téren bizony még félelmes hatalommá válhatnak, mert van egy adományuk, amivel a legragyogóbb tollu hím-zsurnalisták sem rendelkeznek: a szépség! Az asszonyi szépség!

Méltóztassanak elgondolni, hogy ezzel az adománynyal mekkora sikereket érhetnek el a riporter-asszonyok például az *interview* birodalmában.

Sardou egyik szenzációs szinmüvéből, a *Dórdi*ból tudjuk, hogy a nemzetközi diplomácia fontos politikai titkok kikémlelésére már régebben használt nőnemü ágenseket.

De itt az asszonyi ügyesség tiltott üzelmeket szolgált és megmaradt a közönséges kémkedés alacsony szinvonalán.

A zsurnaliszta-asszony ellenben az igazságot szolgálná és dicsőséges dolgot müvelne, valahányszor értesitené a világot a vezérlő államférfiak gonosz szándékairól; valahányszor idejekorán lerántaná a leplet nemzetek nyugalmával könnyelmüen játszó diplomaták cselszövéseiről.

Ki zárná el a kapuját egy szép riporter-asszony előtt, ha finom ujjával bekopogtat és lágy, dallamos hangon, szivbe lopódzó bájjal azt kérdezi:

— Mélyen tisztelt vezérlő államférfiu: van-e valami mondanivalója az európai helyzetről?

És ha akadnának goromba miniszterek, akik nem akarnák beavatni gondosan őrzött titkaikba a szép riporter-asszonyt: még ezek is *elfogadnák* a bájos kérdezősködőt, hogy ne az inassal utasitsák el, hanem személyesen, számos meleg kézszoritás közt adják tudtára, hogy egyelőre még lehetetlen a megnyilatkozás és hogy ők semmi szin alatt nem hajlandók megtörni a magas állásukkal járó hivatalos siket-némaságot.

De ha egyszer *elfogadták* a szép riportert és ha egyszer a bájos interviewoló helyet foglalt a miniszter urak karszékén: addig nem is mozdulna el onnan, amig töviről-hegyire mindent ki nem vasalt a fontoskodó és rejtélyes államférfiak impozáns begyéből.

Ilyenformán a diplomácia csődje hamarabb bekövetkeznék, mint a tudomány csődje, a minek a megjósolása most divatos foglalkozás. Ebben nem hiszek, ha komoly képpel feszegetik is tönk szélén álló filozófiai lángelmék. De azt, igenis, hiszem, hogy a diplomácia néhány év multával likvidál és a huszadik század lapjai ökölnyi betükkel hirdetik a szenzációs anonszok közt:

— *Nincs többé hivatalos titok!*

Sőt be fog következni az a hallatlan eset is, — s ez a diplomácia csődjét végképpen megkoronázza, — hogy egy-egy nagy interview után nem lesz dementi, nem lesz hivatalos lecáfolás!

Mert eltekintve attól, hogy ezek a szép interviewolók mindig csak a megtörtént párbeszédeket irnák le szigoru pontossággal: ugyan melyik *status-gavallér* lenne olyan udvariatlan paraszt, hogy másnap lecáfolna, meghazudtolna és pirulásra kényszeritene egy gyönyörüséges riporter-asszonyt?

*

Nápolyban, a Hotel de Russieben, mesés dolgokat beszélt egy külföldi ismerősöm az amerikai riporter-kisasszonyok ügyességéről és vállalkozásáról.

Mindent elhittem, amit hallottam. Mindent elhittem és irigyeltem Amerikát, ahol az általános müveltség, az általános szabadság és az ujságirás roppant fejlődése már az asszonyokat is a zsurnalizmus nevezetes tényezőivé avatta föl.

Irigyeltem Amerikát, ahol nincs nevetséges előitélet, nincs nyárspolgári prüdéria, nincs korlátolt felfogás a női hivatás osztályozása körül és nincs leányerényt őrző garde de dame-ármádia.

Részemről azt a fiatal zsurnaliszta-leányt, aki egyedül utazik Newyorkból San-Franciscó-ba, egyedül jön át az Atlanti óceánon, egyedül megy mindenhová a közérdek szolgálatában és mindenre van bátorsága, még arra is, hogy revolverrel lőjje agyon azt a szemtelent, aki becsületét fenyegetni merészelné —: részemről ezt a fiatal zsurnaliszta-kisasszonyt megbizhatóbb erkölcsünek tartom, mint a gyöngéd kisasszonyok százait, ezreit és tizezreit, akikre garde de dame-ok vigyáznak és akik elbuknak a legelső elegáns csábitóval, mihelyt a garde de dame-nak tiz percre máshol akad foglalkozása.

Nálunk, Európában, szépen verselő és regényiró hölgyeken kivül egyelőre még csak felsőbb leányiskolák és leánygimnáziumok vannak.

De már látom a jövőt. Miss Ellinórokat látok a mi utcáinkon és szerkesztőségeinkben. Kisasszonyokat látok, akik nemcsak telefónokat kapcsolnak össze és nemcsak a posta-vevényeket irják.

Az élet hatalmas iskolája előbb-utóbb a nőnek is megadja erre mifelénk azt a jogot és azt a képesitést, hogy tollával, finom értelmével, ügyességével, szorgalmával, speciális képességeinek egész gazdagságával az ujságirás szolgálatába álljon és itt is, mint Amerikában, kedves, érdekes, előkelő és hóditó elit-gárdája legyen az ujkor leghatalmasabb hadseregének.

———

Az albizottság továbbá foglalkozott azzal a kijelentéssel, melyet a tengerészet vezetősége az országos bizottság utolsó ülésszaka alatt hozott határozata értelmében *a magyar ipar és termelésnek a haditengerészet megrendeléseiben való részesedése* tárgyában terjesztett az albizottság elé. Megelégedéssel konstatálta az albizottság e kijelentésből, hogy a tengerészet vezetősége az elmult évben is fáradozott azon, hogy a magyar ipar a haditengerészet szükségleteinek fedezésében megfelelő részt kapjon, amennyiben igyekezett annak uj tevékenységet nyujtani. A tengerészet vezetőjének szóbeli felvilágositásaiból kitünik, hogy az ez irányban való működést siker koronázta, amennyiben Magyarország részesedése a tengerészet megrendeléseiben az 1900. évben ismét magasabb volt, mint az előző év alatt. Miután azonban — mondja a jelentés — a haladás a kitüzött célt még nem érte el, *kivánatos, hogy ezen, hazánk közgazdaságára és iparára oly fontos ügy folytonosan ellenőriztessék*, minek folytán az albizottság azt javasolja, hogy az utolsó ülésszak alatt hozott határozat megujittassék és a következő határozati javaslatot terjeszti elfogadás végett az országos bizottság elé:

Utasittatik a haditengerészet vezetője, hogy a haditengerészet számára eszközölt megrendeléseknél és beszerzéseknél a hazai nyers- és ipari termelés oly mértékben vétessék figyelembe, hogy ezáltal Magyarország közgazdaságának legalább megközelitőleg megtérüljön azon rész, mely őt a hozzájárulási arány szerint e tengerészetre forditott kiadásokból jogosan megilleti és hogy erre vonatkozó intézkedéseiről, valamint ezek eredményéről a delegációnak évenkint jelentést tegyen.

A tegerészeti albizottság továbbá azon inditványt terjeszti az országos bizottság elé, hogy az a tengerészet jelenlegi vezetőjének odaadó, sikerdus tevékenységéért köszönetét, bizalmát és elismerését fejezze ki.

A tengerészet az osztrák delegációban.

Az osztrák delegáció költségvetési bizottsága ma délután 3 órakor *Baernreither* elnöklete alatt ülést tartott, amelyen gróf *Goluchowski* közös külügyminiszter, *Kállay* Benjámin közös pénzügyminiszter és báró *Spaun* tengernagy, a haditengerészet parancsnoka is jelen volt. A bizottság a haditengerészet költségvetését tárgyalta.

Pergelt előadó ismerteti a haditengerészet előirányzatát és különösen dicsérettel emlékezik meg az osztrák-magyar haditengerészetnek a khinai expedicióban tanusitott példás magatartásáról. A tiencini harcok után *Dorward* angol parancsnok azt irta az osztrák-magyar különitmény parancsnokának: Nagy tisztességnek tartom, hogy osztrák-magyar legénység van parancsnokságom alatt. *Kifogástalan katonai magatartásukat és mindig vitéz viselkedésüket különösen csodáltam.* Hogy a császári és királyi legénység tekintélye magatartásuk következtében miként növekedett az idegenekkel szemben különben bizalmatlan khinaiak előtt, a legjobban az a tény mutatta meg, hogy ezek előszeretettel tüzték ki a cs. és kir. lobogókat, ezvel osztrák-magyar védelem alá helyezvén magukat. De hogy ebben a valóságos hála érzete is közremüködött, ezt az az eset bizonyitja, midőn 1900. karácsony napján Sha-Ho akkori főállomásról és a körülötte fekvő helységekből bennszülött zenészek által kisért ünnepiesen öltözött khinai küldöttség jött, hogy az osztrák-magyar különitmény parancsnokának két-két selyem baldachint melyben áldó és hálaadó mondatok voltak himezve és több kosár gyümölcsöt nyujtson át a nyujtott oltalomért való hála jeléül. Ha csekély számban és korlátolt eszközökkel is, haditengerészetünk ez alkalommal is minden lehetőt megtett a haza és a hazai lobogó dicsőségére, a miért a népképviselet részéről bizonyára hála és elismerés illeti. (Élénk helyeslés és tetszés.)

Kramar szivesen csatlakozik az előadóhoz és különböző óhajtásokat hoz fel.

Báró **Spaun** tengernagy, tengerészeti parancsnok kijelenti: A haditengerészet vezetősége természetesen a legnagyobb figyelmet forditja Polának vizzel való ellátására. De annak szüksége, hogy külön vízvezetéket épitsünk a haditengerészet részére, egyelőre nem forog fenn. Az élelmezésnek házi kezelésbe vétele tekintetében meg fogja tenni a szükséges tanulmányokat és ezeknek eredményeit annak idején a t. delegáció elé terjeszti.

Dr. **Pergelt** előadó zárószavában különösen azt ajánlja, hogy a haditengerészet szükségletét a belföldön fedezzék.

A h ditengerészet előirányzatát elfogadták és azután az ülést berekesztették.

A delegáció munkarendje.

A hadügyi előirányzat albizottsági tárgyalása után most már csak egy jelentősebb tárgy vár albizottsági elintézésre. A bosnyák okkupációnális ügyek tárgyalása van még csak hátra, melynek megvitatására az egyesült négyes albizottság holnap délelőtt 11 órakor ül össze *Szilágyi* Dezső elnöklésével. A tengerészeti jelentés már hitelesitve van. A gróf *Teleki* Sándor előadó által készitett jeles elaborátum általános részét fönntebb ismertetjük.

Falk Miksa külügyi jelentését vasárnap, *Münnich* Aurél hadügyi jelentését hétfőn hitelesitik, ugy hogy mind e jelentések már *a keddi első plenáris ülés* elé lesznek terjesztendők.

A jövő héten a magyar delegáció serényen fog dolgozni abból a célból, hogy a delegáció ülésszaka már a hét végén befejezhető legyen.

Az osztrák delegátusok is szorgalmasan dolgoznak, hogy az osztrák miniszterekkel és az összes pártokkal egyetértőleg megállapitott munkaprogrammjukat megtarthassák.

HIREK.

A fecske.

Fecske nélkül nem tökéletes a magyar ember háza. Ha reggel fölkeltél, az eresz alól hirtelen kiröppent a házad madara, végiglibbent a kis kerted fölött, melyben rezeda illatozott. A kerités léceire, melyre a tejes kőcsögöt szoktad boritani, mindennap részállt a fecskéd, egyet-kettőt lebbent a szárnya, aztán megint elrepült, kiuszott a barackvirág illatával telt levegőbe, miközben az eresz alól egyre hangzott a fiókok csipegése.

A fecskemadár belekerült a nótáidba, a gyermekeid játékába, azokba a képekbe, melyeket lelkedben vittél el magaddal, ha messze földre mentél el hazádból. S most a dunántuli ember hiába néz az ég felé, hiába az eresz felé, kiröppent s nem tért meg a ház madara. Valahol a tengeren nagy betegség ütött közéjük s nem tudtak visszatérni régi hazájukba. Ezért panaszkodnak a dunántuliak. Sokszor észre sem vette senki, hogy mit müvel, miként gazdálkodik ez a madár. Ott volt a helyén, mihelyt megjött a tavasz. Most, hogy nem tért vissza, mindenki panaszkodik miatta. A kis fiad panaszkodva mondja, hogy a sárga barack mind ott hever a fája alatt. Lehullott, mielőtt megért volna. A hernyó beléje vetette magát. A kertészed panaszkodva emlegeti, hogy nagyon elszaporodott a hernyó, nincs aki irtsa.

— Hát máskor?

— Máskor? — mondja. Máskor itt volt a legjobb kertész. A fecske.

— A fecske?

— Az. Jó madár az uram. Az Isten madara, azért szolgál olyan hüen az embernek.

— Hát hol maradhattak az idén?

A kertészed gondolkodva néz a levegőbe, ahol máskor egymásután röppentek föl az ő madarai, aztán beszél.

— Hallottam gyerekkoromban, hogy nagy tengerek fölött röpülnek át a fecskék. Amelyik nem birja, az belehull a nagy vizbe. A többi annál gyorsabban jön hazafelé. Mindég mondtam, hogy egyszer odavész valamennyi.

— Miért?

— Mert sok az egy olyan piciny állatnak. Meg aztán van valami igazság is benne.

— Igazság?

— Az. Ugye, hogy az az ember, aki elhagyja a szülőföldjét, ritkán tér meg jó egészségben? Az egyik a lábát, másik a szemét, a harmadik a pénzecskéjét hagyja idegen országban. Hát igy gondoltam én, hogy ezeket is megveri egyszer az Isten. Nem tudnak hazatérni jó egészségben.

— Mese.

A kertész föláll. Végignéz rajtad s aztán igy folytatja:

— Ha mese is... De a föld sinyli, uram. A jó föld, ez a drága, gazdag, termő anyaföld... Ez sinyli. Már csak azt mondom én, hogy nagyon rossz ember az, aki elhagyja a hazáját. Megbünteti azt az Isten, ha fecske is...

—a.

Budapest, május 31.

— **BUDAPESTI NAPLÓ. Május 31-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.**

— **A királyi család a díjlovagláson.** A mai bécsi díjlovagláson, mint tudósitónk táviratozza, jelen volt a *király*, *Mária Valéria* főhercegnő, *Ferenc Ferdinánd*, *Ottó*, *Henrik Ferdinánd*, *Lipót Szalvátor* és *Ferenc Szalvátor* főhercegek, továbbá *Blanka* főhercegnő és *Izabella* főhercegnő két leányával.

— **Az uj főszertartásmester.** Az elhunyt gróf *Hunyady* Kálmán helyébe a király gróf *Koloniewskit*, Stefánia özvegy trónörökösné volt főudvarmesterét nevezte ki főszertartásmesterré.

— **Delegácionális ebéd.** *Bécs*ből jelentik: Gróf *Széchenyi* Gyula, ő felsége személye körüli miniszterе, ma este 6 órakor másodizben adott ebédet a magyar delegáció tiszteletére, amelyen részt vettek: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Kállay* közös pénzügyminiszter, dr. *Plener*, a közös legfőbb számvevőszék elnöke, gróf *Szapáry* Gyula, a magyar delegáció elnöke, *Szilágyi* Dezső, a magyar delegáció alelnöke, gróf *Pongrácz* Frigyes, *Horovitz* Ede és *Szentgyörgyi* Gyula osztályfőnökök, gróf *Apponyi* Lajos, gróf *Nákó* Kálmán, *Fluger* Károly, báró *Rudnyánszky* József, *Lukács* Antal, *Klobusiczky* János, *Kussevic* Szvetozár, báró *Wodianer* Albert és *Szerb* György delegátusok; továbbá gróf *Széchenyi* Manó és dr. *Hazay* István.

— **Vilma királynőék Németországban.** Rövid táviratunk szólott arról, hogy *Vilma* hollandi királynő tegnap férjével *Wildparkba* érkezett. A pályaudvaron, mint a mai tudósitás jelenti, *Vilmos* császár és a császárné fogadta a vendégeket. Kölcsönös üdvözlés és a pályaudvaron felállitott diszszázad tisztelgése után a császári pár és vendégei, testőröktől kisérve, a császári palotába hajtattak. Utközben a közönség lelkes ovációban részesitette őket. Tegnap este a potsdami uj palotában a császári párnál diszebéd volt, amelyen jelen volt *Vilma* németalföldi királynő, *Henrik* németalföldi herceg, *Frigyes Vilmos* német trónörökös, a mecklenburgi nagyherceg, *Albany* hercege, a kóburgi herceg, a királyi ház hercegei, *Bülow* birodalmi kancellár, *Richthofen* külügyminiszter, a németalföldi követség tagjai, az udvari méltóságok és a kiséret. Az ebéden *Vilmos* császár beszédet mondott, amelyben megemlékezett arról, hogy egyszer már volt szerencséje a királynőt ezekben a termekben üdvözölni. Azután igy folytatta beszédét:

Először zsenge gyermekkorában üdvözölték, most a tavasz teljességében, tősgyökeres német törzsből való szerető férje oldalán üdvözlik ezek a csarnokok *Lujza Henriett* dédunokáját, az orániai ház rózsáját. Lehet-e Németalföld királynőjét porosz-brandenburgi földön másképp, mint a ház tagját üdvözölni, mikor elődeim és elődei között évszázadokon át oly benső volt a viszony? Csak a hála kötelességét teljesitem tehát ujra, amidőn szivvel-lélekkel hangoztatom, mennyi *köszönettel tartozik a Brandenburg-Hohenzollern-ház az orániai háznak.* A népért dolgozni, vele élni és munkálkodni: Németalföldön tanulták elődeink. Sikra szállni a hitért és szabadságért és örömmel dolgozni és munkálkodni az alattvalókért: ezek az orániai ház kiváló tulajdonságai, amelyeket elődeim és házam tőle sajátitoltak el.

A császár megfogadta végül, hogy Brandenburg és *Poroszország szeretete* és *barátsága az orániai ház és Németalföld iránt sohasem fog megszünni*, hanem házának és alattvalóinak szivében tovább fog élni Vilma királynő iránt is. Poharát Vilma királynő egészségére üriti.

Vilma királynő válaszában köszönetet mondott a császárnak, aztán igy folytatta:

— Én is teljes szivemből kivánom, hogy vérrokon *házaink kipróbált barátsága örökké álljon házaink és népeink üdvére.* Megerősitem ezt az óhajtást, amidőn poharamat a császár és a császárné ő felségeik egészségére emelem.

Ebéd után a testőrség zenekara takarodót játszott, amelyre az idegen attasék, köztük *Bonnel* tábornok és *Gallet* alezredes, továbbá Potsdam előkelőségei is hivatalosak voltak. A császári pár, Vilma királynő és a vendégek az uj palota erkélyéről hallgatták a takarodót.

Berlinből jelentik: Az itteni helyőrség mai tavaszi szemléje után, amelyen a császáron kivül jelen volt a németalföldi királynő, *Henrik* németalföldi herceg és a mecklenburgi herceg, Berlin városa üdvözölte *Vilma* királynőt a Pariser-Platzon, ahol a főpolgármester, a városi tanács és a képviselőtestület küldöttségei és huszonnégy fehérruhás leány várta a királynőt. A főpolgármester beszédet mondott, egy leány pedig virágbokrétát nyujtott át a királynőnek. A királynő megköszönte az ovációt és azután a császárné oldalán, a közönség lelkes éljenzése között a kastélyba hajtatott. *Vilmos* császár a szemle után az első század élén tért vissza a palotába. Jobbján Henrik herceg, balján a mecklenburgi herceg lovagolt.

Berlin, május 31.

Vilma királynő ma délben gróf *Bülow* birodalmi kancellárt fogadta.

— **Draga királyné.** *Bécsi* távirat jelenti, hogy a szerb királyné *Wertheim* tanár tanácsára Franzensbadban gyógyittatni fogja magát. Draga királyné a jövő hónapban utazik Franzensbadba.

— **A megfenyegetett Edison.** Amerikában még virágzik szépen az az ipar, hogy ha nagyon nagy szüksége van némely megszorult yankeenek sok ezer dollárra, akkor csak értesiti valamelyik vagyonban dus polgártársát, hogy családjának ezt és ezt a tagját elrabolja, ha ennyi és ennyi pénzt, ezen és ezen a helyen jó előre le nem tesz a számára. És a vállalkozó szellemü yankee végre is hajtja a fenyegetését, ha nem kapja meg a kivánt váltságdíjat. Erre a müveletre egész jól betanult bandák egzisztálnak ugyanis Amerikában. Mostanában Edison is kapott ilyen helyes kis felszólitást. Fizessen huszonötezer dollárt, különben ellopják a kis lánykáját. No, Edison szereti a kis lánykáját és nem egy könnyen adja oda a bandita-uraknak. De pénzt sem ad ám egy fabatkát se, ha szerzett is a geniejével egyetmást. Ellenben rendőrök állanak már a rendelkezésére s azok ott vannak mindig a kis lánykája mellett, ha az kimegy az utcára. A házába pedig ugyancsak jó lesz, ha a titokzatos urak be nem próbálkoznak menni, mert éjszakára olyan elektromos szerkezettel látta el, hogy attól utolsót hördül, aki kipróbálja. Ez a jó Edisonnak, aki némiképpen villamossággal tölti el az életét, nem került valami nagy fáradságába. A történeti hüség kedvéért még meg lehet emliteni, hogy Edisonnak ugyancsak jómódu szomszédja szintén kapott a titkos helyről hasonló felhivást. Annak a gyermekeit is oltalmába vette a newyorki rendőrség.

— **Boer küldöttség Budapesten.** A budapesti boer-bizottság, mely *Hahóthy* Sándor elnöklete alatt alakult, ma a következő táviratot küldte a nemzetközi boer-szövetség elnökének:

Báró Reibnitz Charlottenburg, Berlin mellett. A budapesti boerbarát-bizottság nevében fölkérjük báró urat, sziveskedjék bennünket táviratilag értesiteni, melyik vonattal érkezik Budapestre De Wet parancsnok fölolvasása megtartására. Sürgönycim: Saskör. Szállásról már gondoskodott a bizottság. *Hahóthy* Sándor bizottsági elnök, *Vándory* József bizottsági jegyző.

De Wet (Joung) János junius 6-ikán érkezik a déli vonattal és Budapesten marad junius 10-ikéig. Ez idő alatt az *Erzsébet*-szállóban fog lakni. De Wet Jánost és kisérőjét, *Reibnitz* bárót, a nemzetközi boerszövetség elnökét megérkezésükkor a budapesti boerbizottság ünnepiesen fogadja. *Hahóthy* Sándor magyarul, *Vándory* József tanár pedig franciául fog beszélni. A fogadásán résztvesz *Madarász* József országgyülési képviselő, *Türr* István tábornok, az egyetemi ifjuság, a fővárosi társas-körök és asztaltársaságok, a munkásegyesületek és a dalkörök küldöttsége. A boerbizottság sem a fogadtatásra, sem a népgyülésre külön meghivókat nem bocsát ki, hanem szivesen lát mindenkit, aki részvéttel van a szerencsétlen boer nemzet iránt.

— **Nem szabad korteskedni.** Azok a városatyák, akik az elmult szerdán többek között azért is mentek föl a közgyülési terembe, hogy tanácsjegyzőt választszanak, fura ostromnak voltak kitéve a lépcső-folyosón, a terem ajtajában. Városi tisztviselők állották az utjukat, rövid kis kortesbeszédeket suttogtak a füleikbe s hogy megkönnyenyitsék nekik a szavazással járó fizikai munkát, mindenféle szavazó lapot nyomtak a markukba. Szóval: — a városi tisztviselők szivvel-lélekkel és szavazólisztával korteskedtek azok ellen a tisztviselőtársaik ellen, vagy mellett, akik elakarták nyerni a tanácsjegyzői állást. A városi képviselőket maga a korteskedés nem lepte meg, mert régi gyakorlat ez, hihetetlennek találták azonban azt a vehemenciát, amivel ezuttal korteskedtek a tisztviselők. Szóvá tették a dolgot a polgármester előtt is s megkérdezték, hogy rendben van-e az ilyesmi. Ugylátszik, hogy a polgármesternek se az a véleménye, hogy lojális és kollégiális az ilyes eljárás, mert kemény rendeletet adott ki, amiben jövőre megtiltja a tisztviselőknek a korteskedést.

— **Mirkó házasodik.** Montenegrói körökben, mint egy raguzai telegramm jelenti, hire jár, hogy *Mirkó* montenegrói herceg feleségül fogja venni *Konstantinovics* orosz ezredesnek, az Obrenovics-család közeli rokonának leányát. Egy időben azt beszélték, hogy Sándor szerb király feleségе lesz Mirkó herceg mostani választottja. A montenegrói herceg házasodó kedvéből és különösen abból, hogy kire vetett szemet, arra lehet következtetni, hogy Mirkó herceg komolyan veszi jelöltségét a szerb trónra.

— **Jótékony milliomos.** *Moszkvá*ban ma meghalt *Szolotvoníkov* Gábor államtanácsos, aki a város leggazdagabb embere volt. Halála után tudták meg, hogy harmincöt millió rubelt hagyott a felállitandó leánygimnázium alapitására és lakházak épitésére, amelyekben szegény emberek ingyen fognak lakást kapni.

— **A tornaverseny után.** Az ifjusági tornaverseny zsüri-bizottsága tudvalevőleg meleghangu táviratban üdvözölte gróf *Csáky* Albint, aki miniszterségе alatt *Berzeviczy* Albert szép jövője eszméjét megvalósitotta. Gróf *Csáky* Albin a következő táviratban felelt az üdvözletre:

Hálás köszönettel vettem a megtisztelő szives megemlékezést, azonban az igazságnak megfelelően ki kell emelnem, hogy az érdem oroszlánrésze akkori államtitkáromat, dr. Berzeviczy Albertet illeti, akiben a tornaversenyek eszméje megfogamzott és aki az első kivitel nehézségeivel is sikeresen megküzdött.

Csáky Albin.

— **A budapesti Szabad-Egyetem.** A hivatalos lap mai száma *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletét közli, mely egy uj közmüvelődési intézményt, a Szabad Egyetemet lépteti életbe. Európaszerte, főleg Angolországban már régóta meghonosult a felső oktatás ama rendszere, mely nem csupán az egyetemek közönségének, hanem mindenkinek, a nagy közönségnek is hozzátérhetővé teszi a tudományos előadásokat. Nem egy speciális osztálynak vagy nem csupán egy társadalmi rétegnek érdeke az, hogy a tudományokkal rendszeresen foglalkozhassék, hanem mindinkább tért hódit az a fölfogás, hogy minden termelési ágban szükség van tudományosan képzett egyénekre, nem csupán a lateiner pályákon. A Szabad-Egyetem tehát olyan vándorintézet, mely az ország vidéki városaiban időnként megjelenik, kiküldöttei fölolvasásokat, előadásokat tartanak, vagy állandó előadásokat tartat szellemileg magasabban álló társulatok által. A Szabad-Egyetemre vonatkozó mozgalom nem régi Magyarországon. Kétségkivül Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi minisztert illeti az elismerés, hogy ez eléggé meg sem becsülhető intézménynek oly gyorsan formát adott.

A rendelet a Szabad-Egyetem célját és szervezetét a következőkben tárgyalja:

A budapesti Szabad-Egyetem *célja* azoknak a társadalmi köröknek, melyek az egyetemi oktatásban nem vehetnek részt, tudományos képzését és müvelését a fővárosban és a vidéken elősegiteni és általában az értelmi müveltség szinvonalán minél szélesebb körben emelni. E célját előadásokkal, vendégkönyvtárakkal, az előadások irodalmi földolgozásával iparkodik elerni. Az egyetem ügyeit a kultuszminiszter hatósága és közvetetlen felügyelete alatt álló központi bizottság intézi, amelynek végrehajtó-közegeit rendszerint Budapesten a *Szabad Lyceum*-egyesület, vidéken a helyenkint külön alakitandó helyi bizottságok alkotják. A központi bizottság: a budapesti tudományegyetem valamennyi karának összes tanárai közül s a müegyetem valamennyi szakosztályának tanárai közül az egyetemi, illetőleg a müegyetemi tanács által választandó négy-négy tag, a Szabad Liceum által kiküldött négy tag és a vallás- és közoktatásügyi miniszter által kinevezett négy tag. A megbizás négy évre terjed. A központi bizottság jelöli meg a tartandó előadások tárgyát, körét, számát és ha szükségesnek látja, azok irányát, egymásutánját s azt a módozatot is, amely szerint tartassanak. Az előadások megtartása iránt a központi bizottság intézkedik. Az előadók dijazást kapnak, amelynek összegét a központi bizottság állapitja meg. Az előadásokat hallgatónak, ha kivánja, az előadás tárgyát és az előadások hallgatását tanusitó bizonyitványt adnak.

— **Tiz éves találkozó.** A kassai gazdasági tanintézetnek 1891. évben végzett hallgatói e hó 27-ikén tartották meg 10 éves találkozójukat. A tanulótársak közül tizenketten jelentek meg az ünnepségen. Délelőtt az intézet és a gazdaság megtekintése után kivonultak a Rozália-sirkertbe és megkoszorusztak volt tanáruknak, *Stollár* Gyulának a sirját. Este banket volt, amelyen egykori tanáruk, *Bukaresty* B. János iránt érzett szeretetüknek azzal adtak kifejezést, hogy a Bukaresty-alapra, amely a szegény tanulók felsegélyezésére alakult, 106 koronát adományoztak. Az intézet segélyalapja javára is összeadtak 45 koronát.

— **Szalay László emléke.** A budai polgárság körében már régebben mozgalom indult meg, hogy *Szalay* Lászlónak, a nagy történetirónak a várban levő és már nagyon megrongált emléktábláját ujjal cseréljék fel. Az emléktábla a napokban elkészül s még a nyár folyamán elhelyezik az Uri-utca 6. számu ház falában.

— **A mezőgazdasági kiállitás.** A bécsi konzulátusi főiskola növendékei báró *Pidoll* osztályfőnök vezetése alatt tudvalevőleg megtekintették a mezőgazdasági kiállitást. Az osztályfőnök tisztelgett *Darányi* földmüvelésügyi miniszternél és a helyszinén a kirándulókat kalauzoló *Kazy* József királyi kamarás, földmüvelési osztálytanácsos előtt nagy elragadtatással nyilatkozott a magyar mezőgazdasági intézményekről és a gyönyörü kiállitásról.

— **Lombroso véleménye Bresci öngyilkosságáról.** Lombroso, a világhirü pszichiater nyilatkozik a Bresci öngyilkosságáról. Nagyon érdekes véleménye a turini *Stampa*ban jelent meg. Ezeket irja a többek között:

Bresci napok óta nagyon nyugtalan volt, egy héten keresztül minden ételt visszautasitott magától s dührohamai voltak. A legutolsó napon azonban szokatlanul nyugodt volt, s e nyugodtságában öltе meg magát. Ez az eset nem lepi meg azokat, kik a börtönélettel s a gonosztevők természetével ismerősök. Bresci „criminaloid" volt, nagyon szegény szülőktől származott, s több becsvágya volt, mint amennyit társadalmi állása megengedett volna. Itju korában a legnagyobb nyomorban élt, s éppen mikor ebből a nyomorból kigázolt volna, akkor ejtették rabul a lelkét anarkista beszédek és előadások. Ezek a magvak dusan kikeltek lelkében, főképp mikor Amerikában belejutott az anarchista társaság kellő közepébe. Nem volt gonosztevő tipus, s fiziológiailag középszerü intelligenciát árult el. Ez kitünik abból a tulhajtott fontoskodásból is, melyet jelentéktelen eseményeknél tanusitott. Ő, ki egy királyt ölt meg, alig tudta elviselni egy aranyozott inggombnak az elvesztését s mikor életfogytiglani fegyház fenyegette, akkor hevesen tiltakozott egy csekély pénzbüntetés ellen. Különféle körülmények bizonyitják, hogy morális érzületét elhomályositotta a tulhajtott fanatizmus, mely őt hasonlóvá tette a közönséges gonosztevőkhöz. Fanatizmusa akkora volt, hogy nem érzett lelkiismeretfurdalást, tettét jóval előbb meggondolta, a revolvert idejekorán beszerezte, a lövésben szorgalmasan gyakorolta magát s ollóval bevagdosta a golyót, hogy annál halálosabb legyen a hatása. Fontoskodó természete arra is sarkalta, hogy „emlékiratot" szerkeszszen, melyben azt akarta bebizonyitani, hogy tettét nemcsak azért követte el hogy a kormány rossz gazdálkodása ellen tiltakozzék, hanem hogy megbosszulja magát a nyomor áldozatain. Politikai becsvágyától eltekintve nem volt más becsvágya, mint az, hogy jó fotográfus lehessen, bár a fotografálásról halvány sejtelme sem volt. Mindezekből kitünik, hogy „criminaloid" volt, vagyis középfény a gonosztevő és a normális ember közt, bár külső körülmények behatása folytán nagyobb hyperästhesiája volt, mint az ily embereknek lenni szokott. Ehhez járult még az is, hogy összehasonlitásokat tehetett Eszak-Amerika és Olaszország népének anyagi körülményei közt. Nagy hajlandósága volt az öngyilkosságra, mint a fegyenceknek általában s mint a tapasztalás bizonyitja, ez a hajlam a bekulcsolás után való első hónapokban szokott legjobban kitörni s a neve: cella-őrültség.

— **Az Éden.** Megint keresik a paradicsomot, amelyről tudniillik a Bibliában van szó. Keresték az Edent már Keleten, keresték Nyugaton, sok helyen, de nem akadtak még rá. És ha rá is akadnának egyszer, ugyan ráismernének-e a szép ősi kertre, lenne-e gyönyörüségünk a megtalált isteni területben? Mi lehetett abból az évezredes civilizáció kemény eszközei nyomán? Most megint keresik az Édent. Morin *Jessups*, egy chicagói lelkes polgár százezer dollárt rászánt. Már el is indult az expedició, sok komoly professzorból és más tudós urakból álló társaság és tudja az isten miért, de először Klondykéba megyen. Hogy aztán merre megy, az még titok.

— **A Nemzeti Szalon pénztára.** A Nemzeti Szalon pénztárosa, *Baumann* Antal a mult hónapban lemondott állásáról. A lemondást a választmány akkor nem fogadta el, hanem előbb pénztári vizsgálatot tartott, mely azt a meglepő és sajnálatos eredményt hozta napfényre, hogy a legutóbbi évek alatt *számos szabálytalanság, rendellenesség, sőt hütlen kezelés is* történt a Szalon pénzügyei körül. Az igazgatóság napokon át tartó üléseken részletesen és szakszerüen megvizsgálta az ügyet és ma azt inditványozta a választmánynak, hogy Baumann Antalt állásától függesszе föl és az egyesületi ügyészt a további lépések megtételével bizza meg. A választmány ezt az inditványt el is fogadta és ily értelemben határozott. Egyben a pénztárosi tisztségre egyhangulag *Baronyi* Arthur választmányi tagot kérte föl, akinek a pénztárt a felügyelő bizottság már a holnapi nap folyamán átadja.

— **Házasság.** *Mann* Adolf, a magyar államvasut uj-dombovári állomásának tisztviselője eljegyezte *Frigyesi* Sárika kisasszonyt, Frigyesi Simon kis-várdai kereskedő leányát.

Kánitz Arthur fővárosi nagykereskedő eljegyezte *Grünbaum* Margit kisasszonyt, *Grünbaum* Miksa székesfővárosi bizottsági tag leányát.

GROSSMANN S. FÉRFISZABÓ-ÜZLETE Deák Ferenc-utcából f. év julius havában Kossuth Lajos-utca 14. sz. alá helyeztetik át.

— **Egy Allah, de sok a profétája!** Forradalom indult meg a nagy izlám kebelében. Egyes népek ki akarják magukat vonni a szultán kalifasága alól és uj profféták tünnek föl mindenfelől, hogy magukhoz ragadják a hatalmat. *Mad Mullah* az egyik, aki Dél-Afrika mohamedánjainak hirdeti az uj igét. *Yemenben*, ahonnan Heine Azratörzse származik, *Hamed-ed-Din*, aki tényleg a profféta leszármazottja, önálló arab királyságot és kalifaturt hirdet. — *Mekkában és Damaszkuszban* pedig egy titkos társaság müködik, amelynek feje *Senussi*, a reformpártnak vezére. — Oszlik, bomlik imhol már az izlám is, — és ki tudja, minő világtörténelmi eseményeket hoz a legközelebbi jövő. Nagyon sok már a profféta. És ez mindig baj.

— **Bismarck Vilmos halála.** *Berlin*ből táviratozzák: Gróf *Bismarck* Vilmos betegségéről és utolsó napjáról eltérő és ellentmondó jelentések érkeztek. A *Neuesten Nachrichten*, amely Bismarck Herbert herceggel összeköttetésben áll, azt irja, hogy gróf Bismarck Vilmos május 23-án bélcsavarodásban betegedett meg. Ugyanakkor heves láz lépett fel és a hashártyagyuladás szimptomái is mutatkoztak. *Schweninger* tanár, akit Frankfurtból táviratilag hivtak Varzinba, szerencsésen megoperálta a grófot és eltávolitotta az epe-polypot. Már másnap sokkal jobban érezte magát a beteg és szerdán Schweningerrel a parkban sétált. A tanár azt hitte, hogy a gróf tul van minden veszélyen és este elutazott Varzinból. Csütörtökön reggel 3/4 5 órakor a gróf meghalt szivszélhüdésben.

A *Lokalanzeiger*nek táviratozzák Varzinból: Gróf Bismarck Vilmos jelentéktelennek látszó tüdőbajban szenvedett és Schweninger megnyugtatta Bismarck Herbert herceget táviratban, hogy nincs veszedelem. Csütörtökön reggel a gróf nagyon rosszul érezte magát, de mégis felkelt. Nemsokára összerogyott, elvesztette eszméletét és felesége karjaiban meghalt szélhüdés következtében.

Bismarck Herbert herceg a jövő szerdára *Varzinba* igérkezett vadászatra. Borzalmasan hatott rá *Vilmos* császár távirata, mely csütörtökön reggel tiz órakor érkezett Friedrichsruheból, amelyben a császár fájdalmas részvétét fejezte ki Vilmos gróf halálán. Egy órával később jött meg Varzinból az értesités a grófi családtól, hogy gról Bismarck Vilmos hirtelen elhunyt, a herceg és családja azonnal elutazott öcsese ravatalához.

*

Abból az alkalomból, hogy a lapok *Bismarck* fiának haláláról adnak hirt, érdekes epizódot elevenitenek fel abból az időből, amidőn *Bismarck* fia és *Lindau* Pál Budapesten tartózkodtak. *Hegedüs* Sándornak, a mostani kereskedelemügyi miniszternek, mint ciceronenak kalauzolása mellett megtekintették a várost és látnivalóit. Megfordultak a Városligetben is, körüljárták a várost és végül fölmentek a Svábhegyre. A kocsit lennhagyták a hegy tövében és gyalog tették meg a nem könnyü utat. Meleg idő járt és mindkét nemet erősen izzadt. *Hegedüs* biztatta őket, hogy bő jutalmuk lesz fáradságukért abban a szép kilátásban, amely a néző szemei elé a hegyről tárul. A hosszu séta után, amely alatt Bismarck többször *Wunderschön! Göttlich!* kiáltásokkal tekintett az alantfekvő városra, a kirándulók a Svábhegynek akkor még szerény és ugyszólván egyedüli vendéglőjébe tértek be, amely Szakáll László most is meglévő üzletével kapcsolatban állott fenn. A két német ur ekkor Hegedüs Sándor vendégszeretetét élvezte két pohár sör erejéig.

— **Abbáziai vendégek.** Megérkeztek *Abbáziába* a nemzetközi vasuti hálókocsi-társaság szállodáiba a következő vendégek: *A Stephania-szállodába*: Lovag Peterson Iv. orosz konzul Jassy, Overmann F. T. magánzó Withington, dr. Suess Erhard Witkowitz, Irsay György és családja Irsa, Stockbauer Gusztáv gyáros Budapest. Fischer Albert cégvezető Königsberg, Gyssling Erzsébet Königsberg, Lukas János gyáros Biala, Leoy-Gaston Kálmán és neje Páris, Suess Adolf gyáros Witkowitz, dr. Suess Armin hivatalnok Witkowitz, Monbach Ottó igazgató Bécs, dr. Gmeyner Rezső ügyvéd Bécs, Gyssling Róbert ügyész Königsberg, Huckert Tódor kereskedő Berlin. — *A Quarnero-szállodába*: Krömer Zsófia Szent-Pétervár, Jarmuth Fanni Schwechat, dr. Szamnisz főkonzul Trieszt, Lehmann Ferenc csász. és kir. altábornagy, báró Ritter Henrik Bécs, báró Lipperheide Matzen, Goldmark Károly zeneművész Bécs.

— **Halál a nászéjszakán.** *Bálint* Mária kunszentmiklósi születésü 55 éves leány tegnapelőtt esküdött örök hüséget *Nagy* Ferenc korcsmárosnak. Esküvő után a Tömő-utca 8-ik számu lakásukba mentek. Boldogságuk azonban csak rövid ideig tartott, mert Bálint Mária a nászéjszakán, éjjel fél tizenkét órakor rosszul lett és pár percnyi szenvedés után meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **A Budapesti Kereskedelmi Akadémia** végzett tanulóinak szövetsége junius 1-én este 7 órakor a Kereskedelmi Akadémia épületében felolvasó ülést tart. Bogyó Samu tanár „A leszámitolás egy különös módjáról" tart felolvasást.

— **A klastrom kápolnájában.** *Barcelonáb*ól táviratozzák a *Frankfurter Zeitung*nak tegnapi kelettel: A Hieronymus-klastrom kápolnájában egy *Llovera* Narcissa nevü harminc éves apáca, aki hét év előtt lépett a rend kötelékébe, istentisztelet közben a kórusról leugrott a templomi hajóba. Noha sulyosan megsebesült, feltápászkodott és az ajtóhoz szaladt. A klastrom káplánja utána futott és meg is ragadta. Az apáca kétségbeesetten védekezett, karmolt és harapott, hogy szabadulhasson és folyton kiabált:

— *Inkább meghalok, de nem megyek vissza!*

Sikerült is az apácának egy közellevő gyógyszertárba menekülnie. A pap utána ment és vissza akarta vinni a kolostorba, de időközben temérdek nép verődött egybe és fenyegette a káplánt, ha nem engedi szabadon az apácát. Llovera Narcissát a városi kórházba vitték. A lakosság a klastromok körül nagy tüntetést rendezett.

— **Aus der guten alten Zeit.** A müncheni Fliegendének van egy állandó rovata, aminek ez a cime. Katonaviccek vannak benne abból a régi jó időből, amikor még a rémséges kövér lovon ülő kapitányt visszategezte a közlegény s egyáltalában szubordináció dolgában pajtásos jó viszony állott fönn a legénység és akár a generális ur között is. Ebbe a rovatba tartozik az az egészen komoly hir, amit Antverpenből kaptunk ma. — A Velodromban gyakorlatozott a nemzetőrség s egy tiszt észrevette, hogy az egyik nemzetőr nyugodalmasan cigarettázva lépdel a sorban. Összeszidta. Mire a nemzetőr se volt rest, hanem visszagazemberezte a tisztet. A tiszt elfogatta. Lett erre ribillió. A nemzetőrök elkezdtek fütyülni. Megforditották a fegyvert, az agyával lefelé s aztán rázenditették a Marseillaiset. Ennél háborusabb dolog is következett azonban. Betörtek a portás szobájába, mindent összezuztak benne. Végre is a rendőrségnek kellett közbelépni, hogy megvédelmezze a tisztek testi épségét. Egyet letartóztattak a nemzetőrök közül, a többi pedig énekelve járja be a várost. Talán még most is énekelnek.

— **Ehrlich Mózes temetése.** *Ehrlich* Mózes földbirtokost, a pesti Chevra Kadisa egyesület elnökét ma reggel kilenc órakor temették el nagy részvét mellett a Dorottya-utca 3. számu gyászházból. A szertartáson megjelent a pesti és a budai zsidó hitközség küldöttsége *Kohner* Zsigmond és dr. *Szabolcsi* elnök vezetésével, továbbá a két Chevra Kadisa tagja. Ott voltak még: *Neumann* Ármin, *Radocza* János, *Wolfner* Tivadar, *Lánczy* Leó, *Sámuel* Lázár és *Mezei* Mór országgyülési képviselők, *Neuberger* Ignác kuriai biró, *Stiller* Bertalan és *Baron* Jónás egyetemi tanárok, a magyar kereskedelmi csarnok küldöttei *Goldberger* Sámuel vezetésével, számos fővárosi bizottsági tag, továbbá a vidéki Chevra Kadisa-egyesületek, a zsidó felekezeti tanintézetek és tömérdek jótékonyegyesület képviselői zászlók alatt. Megjelent a temetésen *Popper* Herman is, a prágai Chevra Kadisa elnöke. A gyászszertartást *Kohn* Sámuel főrabbi végezte szép bucsuztató kiséretében. A halottat hatlovas gyászkocsin vitték a kerepesi-uti zsidó temetőbe. A halottas kocsit hosszu kocsisor kisérte a temetőig.

— **Halálozás.** *Cholnoky* László ügyvéd, Veszprém város főügyésze ma délután 6 órakor Budapesten 66 éves korában elhunyt. A megboldogult fiatal korában derék munkása volt az irodalomnak, ő forditotta először Dumas Monte Christoját *Sió* álnév alatt. Az elhunytban *Cholnoky* Viktor, a *Pesti Napló* segédszerkesztője és *Cholnoky* Jenő egyetemi adjunktus édesatyját gyászolja. A temetés vasárnap délután 3 órakor lesz a Baross-utca 17-ik számu gyászházból.

— **Jótékony ünnep Cseklészen.** *Cseklészen* az Eszterházyak birtokán a jövő hó 29-ikén az Eszterházy vár kertjében nagyszabásu jótékonycélu kerti ünnep lesz felerészben a pozsonyi közmüvelődési egylet, felerészben a cseklészi kórház javára. A kerti ünnep rendezését gróf *Eszterházy* Mihály vezeti, *Zala*, *Olgyay*, *Márk* és még számos más müvész közremüködésével. Az ünnepen lesz vásár, amelyen különböző sátrakban megszabott árak mellett fog az eladás folyni a jótékony célra. Az ünnepen kiállitásos részletek is lesznek. Lesz egy Mária Terézia-beli történeti pavillon, egy vadász-pavillon, különböző frissitő és étkező pavillonok, magyar csárda és arabs kávéház stb. A diszitési és kivilágitási effektusokon és játékokon kivül spanyol bikaviadalt is rendeznek, melynek csupán végső kimenetelét rendezik trefás alakban. A kerti ünnepen számos főherceg, a bécsi, budapesti és pozsonyi arisztokrácia nagy számmal fog megjelenni.

— **A resicai sztrájk.** Resicáról táviratozzák: *Ehrhart* Károly főtisztartó, aki *Fialka* Károly alispán tanácsára Budapesten az igazgatósággal tárgyalt, visszaérkezett. A társaság nem engedett a 10 és fél órából. A munkások ragaszkodnak a 10 órai munkaidőhöz és ma sem mentek dolgozni. Sokáig nem sztrájkolhatnak már. A kereskedők nem adnak hitelbe élelmi cikkeket a sztrájkoló munkásoknak.

— **Kirabolt orosz plébános.** *Varsó*ból táviratozza tudósitónk, hogy *Przefkova* községben az éjszaka több uriasan öltözött ember megrohanta a lakásán a plébánost, száját betömte és elrabolt 18.000 rubelt. A tettesekuek nyomuk veszett.

— **Nem temetés, esküvő.** Gyula városának egy fiatal tisztviselője levelet kapott a napokban Nagyváradról. Valami barátja irta s azt a szomoru hirt mondta el benne, hogy egy váradi családot, amelynek a fiatal ember évekkel ezelőtt mindennapos vendége volt, nagy gyász ért. Viruló szép fiatal leányukat vesztették el. A mindennapos vendégeskedésnek éppen ez a leány az okozója. Az azóta Gyulára elszármazott fiatal ember szerelmes volt a kisasszonyba, az se idegenkedett tőle, hanem a házasságból még se lett semmi. Hogy miért, arról nem szól a krónika. Mikor elolvasta ezt a szomoru hirt, iszonyuan elszomorodott az egykori udvarló. Megjelent előtte a lány alakja, szép arca, mosolygó szemei, szóval mindaz, ami ilyes esetekben meg szokott jelenni a szerelmes fiatal legények előtt s keservesen elsiratta a fiu a leányt. Mikor magához tért kissé a nagy fájdalomban, becsomagolt s utazott Váradra. Legalább az utolsó utjára el akarta kisérni, ha már nem kisérhette végig minden utján. Váradon első dolga az volt, hogy egy nagyon szép koszorut csináltatott, aminek a szalagjára azt iratta, hogy: — a felejthetetlennek — s aztán a gyászos ház elé hajtatott. Egy kicsit furának találta ugyan, hogy a házon nincs fekete posztó s az ajtó előtt nem áll tiszti poroszló, illetőleg, amint ez már manapság szokásos, nem állanak többen is silbakot a gyászvitézek közül, — hanem azért benyitotta a kaput, maga után hurcolva a koszorut. Benn se talált semmi gyászt. Az udvar közepén szép körbe cirkalmozva rózsák nyiltak s egymást kergetve hancurozott az udvaron két kölyök-kutya. Persze a kutya nem tudja, ha gyász van a házban — s szomoruan ment tovább karján a koszoruval a szomoru ember. A lakás ajtaján is megnyomta a csengő villamos gombját s majd hátraesett ijedtében, amikor a halott nyitotta ki előtte az ajtót. A koszorut is rejtegette s hebegve vonta kérdőre a leányt.

— Maga él?

— Persze, hogy élek.

— Pedig hát . . . a koszoru . . . ezt hoztam. Csak azért bátorkodtam.

— Már pedig én a koszoruja kedvéért nem halok meg.

A különös beszélgetésre előkerültek többen is a háznépből s a fiatal embert nem dobták ki a koszorujával egyetemben, hanem ott marasztották ebédre. S mig végigették a jó ebédet s ittak egy kis borocskát is, olyan szépen rendbejött a fiatalok dolga, hogy a napokban már megjelent a váradi ujságokban az eljegyzésük hire is.

— **Egy katona története.** Igazán szomoru katonatörténetet közöl az *Aradi Közlöny*. Elmondja, hogy a prágai gyalogezred egyik derék katonája, a magyar származásu *Máriássy* József főhadnagy napok óta eltünt, most pedig halálhire érkezik Brünnből. Máriássy kedvelt alak volt a társaságban, hol humoráért, müveltségéért nagyon szerették. A mindig jókedvü, bátor és vállalkozó szellemü katona azonban egyszerre buskomorrá lett és egy szép napon lemondott katonai rangjáról, ami óriási meglepetést okozott, elannyira, hogy saját ezrede is, még mielőtt a lemondásra vonatkozó iratot átvette volna, kapacitálta a maradásra. De Máriássy nem szólt semmit arról az okról, amely e fontos lépésre késztette s csak megmaradt szándékánál. A lemondást tudomásul vevő irat kézbesitése után egy nappal Máriássy a legnagyobb csendben megesküdött egy fiatal, szép leánynyal, akiről a volt pajtások csak későbben tudták meg, hogy magyar leány és földije, aki azonban apjával, egy buzanagykereskedő levelezőjével együtt oly szegény, mint a templom egere. A főhadnagy nagyon szerette a szép leányt és mivel el akarta venni és neki sem volt kauciója, inkább lemondott a rangjáról. A város polgármesterétől kapott egy magántitkári állást és egészen jól megélhetett volna, ha a család boldogságát nem zavarta volna meg egy folt, amelyről neje nem szólt neki semmit. Az ártatlannak látszó szép asszonyka nem volt már olyan, mint amilyennek látszott. Az esküvő után hat és fél hónappal életet adott egy egészséges fiunak. A férj tudakozódni, kutatni kezdett és csakhamar a szomoru valót tudta meg: neje, még leánykorában, hogy saját apja nyomorán segitsen, rossz utra tért. Viszonya volt majdnem az esküvő napjáig egy brünni gazdag gyárossal, aki a férj előtt azt nem is titkolta, sőt azt a piszkos ajánlatot tette neki, hogy ezentul engedje meg neki, hogy házának jó barátja maradhasson „kellő anyagi támogatás mellett." A rutul becsapott ember pisztolyhoz nyult és agyonlőtte magát. De előbb hosszu levelet irt ezredesének, amelyben elmondja, hogy feláldozta magát azért a lelketlen asszonyért és meg kell halnia.

— **Kivégzés.** *Eszéki* tudósitónk táviratozza, hogy a *mitrovici* fegyház udvarán holnap reggel hajtják végre a halálos itéletet Marco *Raditzon*, aki *Zimony*ban egy porkolábot meggyilkolt s egész családját kipusztitotta. Bali Mihály állami hóhér, szomoru kötelességének teljesitése végett, ma érkezett Mitrovicára.

— **A sikkasztó pénzeslevélhordó.** A rendőrség nagy apparátussal keresi *Falkai* Lászlót, az eltünt pénzeslevélhordót. A postánál *Siket* Traján tanácsos vezeti a vizsgálatot, amelynek arra a nem nagyon valószinü körülményre is ki kellett terjeszkednie, vajjon *Falkai* az értékek átvételét igazoló kézbesitő könyv aláirásainak egynémelyikét nem hamisitotta-e. Az ebben az irányban folytatott vizsgálat nem deritett ki olyan mozzanatot, amely ezt a föltevést igazolná és igy *Falkai* csak azt az összeget vitte el magával, amely szökése napján nála volt. Eddig azt hitte a rendőrség, hogy a megszökött levélhordó Győrön keresztül Béos felé szökött, most azonban olyan nyomokra akadt, amelyek azt bizonyitják, hogy Falkai a budai hegyek között rejtőzködik. Tegnap este ugyanis a Józsefváros egyik rendőri posztját megszolitotta *Szirovy* Zoltán géplakatos s elmondta, hogy tegnap délután két és három óra között a Budakeszi-uton látta Falkai Lászlót egy uriasan öltözött leánynyal. Egészen biztosan fölismerte a levélhordót, aki különben régi barátja. Falkai is észrevette őt és elsietett a leánynyal. A rendőr jelentést tett a dologról a főkapitányságnál, amely még az éjszaka több detektivet küldött ki a Budakeszi-utra. A kutatásnak még nincs eredménye.

— **Sikkasztás.** A fiumei munkás takarék-egyesületnél megejtett pénztárvizsgálat alkalmával nagyobb sikkasztásnak jutottak nyomára. *Spadoni* Herman könyvvezető a könyveket meghamisitotta s mintegy *hétezer koronáig* kárositotta meg az egyesület pénztárát.

— **Rendőri hirek.** A rendőrség tegnap letartóztatta *Kormos* Sándor 20 éves csavargót, aki többrendbeli zsebtolvajlást követett el. A rendőrség átadta az ügyészségnek. — Özvegy *Mészáros* Jánosné varrónő fölakasztotta magát ma délben a Zugló-utca 47-ik szám alatt levő lakásán. Még élve lemetszették a kötélről és a Rókusba vitték.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!**

Gyümölcs-merényletek.

— *Jelenet.* —

A francia miniszterelnöknek egy merénylő narancsot vágott a fejéhez.

Egy anarchista: Igazad van. A bomba durva dolog.

A másik: Mindig ezt mondtam. Mi az ördögnek bombázni, amikor egy narancs is megteszi.

Az egyik: És mit ajánlasz a bomba helyett?

A másik: Csak gyümölcsöt. Hisz már a költő is azt mondja: „Lesz-e gyümölcs a fán, melynek nincs virága?“ Hát én meg azt mondom, hogy lesz gyümölcs a hatalmasokon, bár nincs virágjuk! Hozzájuk vágjuk és punktum.

Az egyik: Életrevaló eszme.

A másik: És a rangfokozatot is betartjuk. Koronás fők előkelő gyümölcsöt kapnak. A cárnak sárgadinnyét szántam, mert az most drága.

Az egyik: Hát a miniszterelnöknek?

A másik: Azoknak jó a narancs, alma, körte. Szakminiszterek naspolyát, áfonyát és ribizlit kapnak a fejükre. Egyszerübb hatalmasok, mint például a bankigazgatók őszszel szőlőt, télen gesztenyét, ilyenkor meg fiatal hagymát kapnak. A hagyma is gyümölcs, ha nem veszi nagyon szigoruan az ember.

Az egyik: Igaz.

A másik: Most már érted a rendszert, ugy-e? Igy nem vagyunk vadállatok, a hatalmasok fejbe vannak vágva, a hirnevünk meg van alapitva és *last not least* a gyümölcsipar is fellendül. Nincs igazam?

Az egyik: Hisz azzal kezdtem, hogy igazad van! Az anarkizmusnak ez az egyetlen megoldása...

—o.—

FŐVÁROS.

(*) **A pénzügyi bizottság** ma délután ülést tartott *Vasziljevits* János tanácsos elnöklése mellett. A napirend előtt az elnök kegyeletes szavakkal bejelentette *Del Medico* Ágost bizottsági tag elhalálozását s inditványozta, hogy az emlékezetét jegyzőkönyvileg örökitsék meg. (Helyeslés.)

A napirendre térve, hozzájárult a bizottság ahhoz, hogy a zsibárusok ugy, amint azt a zsibárusok ipartársulata kérte, a zsibvásár boltjainak a bérét nem hónaponként, hanem napról-napra fizethessék.

A mérnöki hivatal azt kérelmezte, hogy a nála most alkalmazott *ideiglenes müszaki személyzetet* hagyják meg. Ezeknek a fizetése, legnagyobb részben, ugy is be van illesztve a költségvetés keretébe s mindössze is csak mintegy 8000 korona kiadás vár ezen a cimen fedezetre. A penzügyi és gazdasági ügyosztály azt javasolja, hogy ezt a 8000 koronát a kölcsönpénzek terhére irják.

A bizottság hozzájárult a költség fedezete tekintetében az ügyosztály előterjesztéséhez.

Megszavazott a bizottság 2290 koronát a budavári „Fortuna“-épület tatarozására.

A budapesti és környékbeli görög-keleti oláh egyház telket kér a fővárostól templomépités céljára. A bizottság az ügy előkészitésére kiküldötte *Springer* Ferencet, *Feleki* Bélát és *Kurfürst* Miksát.

A városligeti király-pavillon bérlője kéri, hogy a szerződését három évre hosszabbitsák meg. A bérlő most évente 20 darab 5 koronás arany bért fizet, de állitólag 40.000 koronát fektetett be az épület átalakitásába. A bizottság az ügy megvizsgálására s javaslattételre fölkérte *Mérő* Jánost, *Fülöp* Károlyt és *Heinrich* Jenőt.

(*) **Adomány a fővárosi könyvtárnak.** *Toldy* László főlevéltáros ma bejelentette *Halmos* János polgármesternél, hogy *Frey* József fővárosi bizottsági tag, aki most töltötte be életének *kilencvenedik* esztendejét, a könyvtárát fölajánlotta a székesfővárosi könyvtár gyarapitására. *Frey* József könyvtára 266 kötetet tevő 131 müből áll s ezek közt sok olyan van, amely eddigelé a fővárosi könyvtárból hiányzott. Frey József ezenkivül még 2000 korona névértékü részvényeket is adományozott a fővárosnak arra a célra, hogy annak a jövedelmét a közkönyvtár gyarapitására forditsák.

(*) **A képviselő-választók névjegyzéke.** A kerületi előljáróságok helyiségében ki voltak téve nyilvános szemlére az országgyülési képviselő-választók névjegyzékei s azokat a fölszólamlásokat május 5-től 15-ig lehetett megtenni, a fölszólamlásokra vonatkozó észrevételeket pedig május 16-tól 26-ikáig. A központi választmány a lajstromokat most bevonta a kerületi előljáróságoktól. Az emlitett időhatárok között, a következő fölszólamlásokat adták be: I. *kerület:* 7 felszólamlás, *II. kerület:* 12, *III. kerület:* 8, *IV. kerület:* 23, *V. kerület:* 27, *VI. kerület:* 38, *VII. kerület:* 32, *VIII. kerület:* 40, *IX. kerület:* 17, *X. kerület:* 4 felszólamlás. Összesen tehát 308 felszólamlás történt. A fölszólamlások ellen csakis a IV. és VI. kerületben tettek 3—3 észrevételt. A központi választmány a felszólalások és észrevételek felől *julius hónap folyamán fog határozni.*

(*) **A szines szökőkut.** Az ezredéves kiállitás egyik érdekes látnivalója volt a fontaine lumineuse, a szines szökőkut. Amikor ezt a kutat a kiállitás területén, az iparcsarnok közelében fölállitották, a költségek legnagyobb részét a főváros pénztára viselte — s mégis a kiállitás bezártakor, a kormány eladta a szökőkut összes tartozékait egy budapesti gépgyárgyárnak. A főváros hatósága nem hagyta annyiban a dolgot s az ügyészség utján követeléssel lépett föl, a befektetett összeg arányában a kormány ellen, amelytől azonban mindez ideig nem kapott érdemleges választ. A tanács most kiadta az ügyet a jogügyi bizottságnak, hogy ez adjon véleményt a teendőkre nézve.

Kutya-világ.

A főváros közgyülése az ebtartásról uj szabályrendeletet állapitott meg.

Mélyen tisztelt fővárosi ebek!

Örömmel értesitem önöket, hogy a főváros tanácsa, amelynek a megható gondoskodását nem kerüli el fü, fa, virág és semmiféle élő vagy holt fővárosi, most végre önökre is gondolt. Ebtartási szabályrendeletet készitett önökről. A dolognak azonban csak a cime rideg. A rendelet tele van a legderüsebb humorral és az önök hüségről hires szive az örömtől repeshet, ha elolvasták ezt a szabályrendeletet. Itt közlöm önökkel a rendelet legkedvesebb paragrafusait és mellékelem szerény tanácsaimat is:

Az 5. §. szerint a kerületi állatorvos határozza meg, hogy önök mikor érik el a három hónapos kort, amikor is a gazdáik megkezdik az adófizetést. Biztos tehát, hogy mindig elkésve tudja meg minden jóravaló kutya, hogy 3 hónapos. A 6. §. azt mondja, hogyha a külföldön, vagy az ország más vidékén adóztatták meg az ebet, a székes-fővárosban nem részesül kedvezményben. Hogy mik ezek a kedvezmények, azt a rendelet nem mondja. De valószinü, hogy olcsó szinházjegyekről van szó. A 8. §. azt rendeli, hogy önök minden év junius hónapjában vizsgáltassák meg magukat, vajjon egészségesek-e. Tehát előnyben lesznek az emberek felett, mert önöknek hivatalosan bizonyitott egészségük lesz. Minthogy pedig az orvosi dijat a gazdák fizetik, ki a kutya, törődik az ilyen vizsgálatokkal? És már csak azért is nyugodtan élhetnek, mert a gazdák az önök veszettségéről szóló népszerü oktató füzetet kapnak, amely elmésen magyarázza, hogy önök mikor vesztek meg, mikor fognak megveszni és mikor veszettek. Hát nem szép ez? A 13. §. megtiltja önöknek, hogy kárt okozzanak, mert azt a gazda fizeti. De ha önöket ingerli valaki, vagy valami, akkor szabad. Tehát önöktől függ, hogy mit tekintsenek ingerlésnek. A 14 §. a legmeghatóbb. Azt rendeli, hogy önöket kellően kell etetni, itatni. Mert ha ez a paragrafus nem volna, ugy-e, önök ében halnának? És hogy szolid életre szokjanak, a rendelet 17. §-a megtiltja önöknek, elismert lumpok, hogy vendéglőkbe, kávéházakba járjanak. Tüdejük és lábuk kellő fejlesztésére pedig elrendeli, hogy csak gyalog járhatnak. Semmiféle jármüvekre nem szabad felszállniok — ah! istenem — még csavar-gőzhajóra sem. Érdemes ilyen körülmények között embernek lenni? Csunya §. az, amelyik elrendeli, hogy ha valaki önöket a veszettséggel gyanusitja, akkor kezelés végett az állatorvosi főiskolának kell önöket átadni. Azt kérdezik majd erre, hogy nem jobb volna-e *mindjárt* a gyepmesterhez kerülni? És igazuk van. Mert a rendelet elégtételt is ad önöknek. A 30. §. szerint ugyanis, ha valamely kutyát előbb ütöttek agyon, semhogy a veszettséget rajta megállapitották, a kerületi állatorvos által a szegény halott felboncolandó. Hogy legalább ártatlansági bizonyitványnyal temessék el a 27. §. szerint: *pontosan* 2 méternyire a föld alá. De a bőrüket előbb keresztmetszésekkel hasznavehetetlenné kell tenni. Ami kellemetlen még a kutyának is.

Végül az önök szórakoztatására közlöm, hogy a 32. §. értelmében kihágást követ el az ebtartó, ha a védjegyet megváltotta, de a kutyáján nem viseltetti, ha másnak a kutyájáról a védjegyet elidegeniti, ha más kutya védjegyét saját kutyáján használja, ha más védjegyéről a kutyát elidegeniti, ha más kutyáját a saját védjegyén használja, ha a saját kutyájára szóló védjegyet másnak adja, ha a saját védjegyére szóló kutyát másnak adja, ha a kutyáján meghamisitott védjegyet használ, ha a saját védjegyén hamis kutyát használ, ha a saját kutyáján más védjegyet használ, ha más kutyáján saját védjegyet használ...

Ez a rendelet legszebb paragrafusa, mert van benne zamat és logika.

Pont.

SZINHÁZ, ZENE.

** **A Népszinházból.** A *Népszinház* bérleti viszonyában változás ment végbe. *Faludi* Gábor, aki eddig társas viszonyban állott a *Népszinházhoz*, a maga részét eladta *Forzsolt* Kálmánnak, aki most korlátlan tulajdonosa a neki eladott társtulajdonosi résznek. A *Vigszinház* bérlőigazgatóját, ugy vagyunk értesülve, egyedül az birta erre a lépésre, hogy tevékenységét egészen a saját szinházára fordithassa, ami annál örvendetesebb, minthogy a *Vigszinház* jövő évadjában mindenben a magasabb müvészi igényeknek óhajt megfelelni.

** **Márkus Emilia Szombathelyen.** *Márkus* Emilia, a *Nemzeti Szinház* kitünő müvésznője, aki most vidéki köruton van, *Szombathelyen* is fellép junius 20-ikán és 21-ikén. A müvésznő *A bölcső* és a *Kaméliás hölgy* szinmüvekben fog játszani.

** **Az Operaházból.** A pétervári orosz császári Operaház ballettagjai, az Operaház vendégei, holnap, szombaton fejezik be vendégszereplésöket. Szinre kerül a *Graziella* ballet és utána egy táncegyveleg, mely a következő számokból áll: 1. Litvántánc. 2. Katak (keleti tánc). 3. Pas de bouquets. 4. Krakói mazurka. 5. Klasszikus kettős. 6. Csárdás és 7. Végcsárdás. A balletet megelőzi *A nürnbergi baba* előadása *Payer* M., *Hegedüs*, *Dalnoki* és *Beck* felléptével.

** **Feld Zsigmond jubileuma.** A városligeti szinkör derék igazgatójának jubileuma alkalmából a következők küldtek koszorukat: Budapest székesfőváros, a Lipótvárosi kaszinó, *Blaha* Lujza, *Prielle* Kornélia, *Feleky* Miklós és felesége, *Fáncsyné* Lendvay Ilka, *Porzsolt* Kálmán, az Országos Iskolaegyesület, az Egyetemi Kör, a *Toldy* család, Szinészeti Közlöny, *Maleczkyné* stb. stb. Azonkivül kétszáznál több üdvözlő táviratot érkezett a bel- és külföldről. Levélben küldtek üdvözletet: *Falk* Miksa országgyülési képviselő, *Bezerédj* Viktor miniszteri tanácsos, *Rakovszky* István a számvevőszék elnöke, *Márkus* József főpolgármester, *Morzsányi* Károly országgyülési képviselő, *Beöthy* László a Nemzeti Szinház igazgatója, *Mészáros* Imre az Opera, *Faludi* Gábor a Vigszinház igazgatója, *Pekáry* József főkapitányi helyettes, *Rédey* Miklós rendőrkapitány a rendőrség tisztikara nevében, *Rákosi* Viktor, *Sturm* Albert, *Ehrlich* G. Gusztáv, *Berecz* Antal, *Karczag* Vilmos és *Kopácsi* Juliska, az Erzsébetvárosi Kör, gróf *Festetich* Géza.

Ma este diszelőadás volt a szinkörben. A *Kirchfeldi papot* adták, amelynek cimszerepét *Feld* Zsigmond, a jubiláns igazgató játszotta. A zsufolásig telt szinház zajos ovációkban részesitette ma is *Feld papát* az egész est folyamán.

** **Fővárosi Nyári Szinház.** Szép sikerrel ujitották ma föl a budai szinkörben *Guthi* Soma és *Hegedüs* Gyula *Doktor Szeleburdi* cimü bohóságát. A közönség jó kedvvel tapsolt a szereplőknek, akik közül megérdemlik a dicséretes fölemlitést: Faragó, Sebestyén, Krémer, Horváth Paula, Sárosi Paula, Klenovics és Leővey.

** **A Népszinház kardalosainak jutalomjátéka.** A *Népszinház*-ban a jövő héten, junius 6-ikán délután, lesz a szinház ének- és zenekarának javára rendezett előadás a *Népszinház* elsőrendü szereplőinek és az Operaház fölkért kiváló tagjainak közremüködésével. A San-Toy II. felvonásában énekelni fognak a hangversenyben: F. *Pewny* Irén, *Várady* Sándor, *Ney*

Dávid és *Kiss* Béla és táncot lejt *Schmideck* Gizella. Az énekszámokat zongorán kiséri *Noseda* Károly tanár. Ez előadásra a jegyek, a rendes esti helyárakon, a Népszinház elővételi pénztáránál válthatók.

** **A Népszinház ujdonsága.** A *Népszinház* uj darabjában, a *Milliók a hó alatt* cimü regényes szinmüben látja majd a közönség először a szinpadon egyikét azoknak a hires *garden-party*knak, amelyeket az angol főurak az évnek ebben a szakában parkjokban rendezni szoktak. A fölvonulással, balettel, zenés előadásokkal tarkitott kerti ünnep, melyet a *Népszinház* az uj darab első képében bemutat, teljesen angol minta szerint van rendezve és érdekes látványosságnak igérkezik. Nagyhatásu a harmadik képben a newyorki kikötőnek nagy arányokban készült panorámája is, melyben *Bartholdy* hires szabadságszobra, a *World* és a *Tribune* ujságpalotái, a *City Hall* és *New-York* egyéb kiemelkedő épületei láthatók. A nagy személyszállitó gőzös, mely ebben a képben a kikötőbe érkezik, a hamburg-amerikai hajózási társaság legujabb nagy hajójának, a *Prinzessin-Louise-Viktoriá*nak pontos mása. Legtöbb nehézséggel az V. kép teknikai berendezése járt, mert ebben földig lerombolnak egy a szinpad egész szélességében fölépitett kunyhót, s a romok mögül holdvilágos téli táj bontakozik ki, amelyen hóvihar süvölt át. Az érdekes darab bemutatóját junius 8—10-ike táján tartják meg.

** **Hegedüs miniszter mint szinész.** *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter életéből érdekes kis epizódot böngészett ki egy könyomatos tudósitó a *Zwischenakt* cimü német szinházi folyóirat 1863-iki évfolyamából. A kis epizód már régen történt és ő excellenciája bizonyára maga sem emlékszik már arra a boldog korra, amikor ifju kedélylyel, lelkesedéssel lépett a világot jelentő deszkákra. A miniszter mint mükedvelő lépett fel 1863 május 6-án a *Budai Népszinház*-ban. Jótékonycélu előadás volt, a jogász-ifjuság rendezte a *Segitő Egyesületük* javára. Szereplő férfiaink között ott látjuk a kereskedelemügyi miniszter mellett *Berczik* Árpádot, a *Himfy-dalai* hirneves irója és miniszteri tanácsost, *Mudrony* Somát, volt országgyülési képviselőt, az Iparegyesület néhai igazgatóját. Az ifjakkal játszott *Krecsányi* Sarolta is, aki most a *Népszinházban* aratja sikereit. A *Zwischenakt* cimü szinházi ujság május 6-iki száma az előadás szinlapját is közre adja. A szinlap egész terjedelmében ez volt:

BUDAI NÉPSZINHÁZ.

Utolsó mükedvelő előadás.
Buda, szerdán, május 6. 1863.
A jogász mükedvelő ifjak bucsu fellépteül:
A magyar királyi tudomány egyetemi Joghallgatókat segélyző egyesület javára.

Egy bukás sikere.

Eredeti vigjáték 3 felvonásban. Irta: *Dobsa* Lajos.
Rendező: Fésüs György.

Személyek:

Berger gazdag gyártulajdonos	*Berczik* Árpád
Vilma, leánya	Szépné, Mátray Laura
Darvasy Géza, kezdő szinész	Toldy István
Széplaky Arthur	*Hegedüs* Sándor
Steiner, könyvvivő Bergernél	Jeszenák Rafael
Hatosi, vidéki szinigazgató	*Mudrony* Soma
Rajnay Irma primadonna	Takácsné
Első } szinésznő	Kretsányi Sarolta
Második } szinésznő	Grimm Lila
Ügyelő	Dobrow László
Juci, Vilma szobaleánya	Kőrösiné
Egy munkás	Varga

Szinészek, szinésznők. Történik egy vidéki városban.

Kezdete 7, vége 9 óra után.

A megsárgult szinházi ujság e szinlapja mellett ott vannak a *Nemzeti Szinház*, a *Sommer-Theater* in Ofen és a *Stadt-Theater* in Pest szinlapjai.

** **Ibsen állapota.** *Ibsen* Henriket, az agg norvég drámairót nemrégiben tudvalévőleg szélhüdés érte, amelyről azt lehetett hinni, hogy végzetes lesz a nagy drámairó életére. *Krisztiániá*ból most azt az örvendetes hirt jelentik, hogy *Ibsen* állapotában lényeges javulás állott be.

** **Uj eredeti operett.** *Borsai* Samu, a *kolozsvári* honvédzenekar karmestere *Három góbé* cim alatt uj, háromfelvonásos operettet irt. Az operett szövegkönyve *Géczy* István, az ismert népszinmüiró munkája. Az operettet a *Népszinház* igazgatósága már el is fogadta előadásra.

** **Sembrich Marcella opera-staggioneja.** *Sembrich* Marcella asszony olasz operatársulata, melynek ő maga a starja, a *berlini* udvari operában befejezte előadásait. A társulat hat hétig vendégszerepelt óriási művészi és anyagi sikerrel.

** **Uj eredeti opera.** Ifj. *Réthi* László karmester *Czigány* cimü operát irt, amelynek szövegkönyvét *Benedek* Nándor *Szigligeti*nek hasonló cimü népszinmüvéből dolgozta át. A dalmüvet szerzők a *M. kir. Operá*hoz nyujtották be.

** **Városok a vidéki szinészetért.** Debrecen, Kassa, Szeged, Szabadka, Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyvárad, Pécs, Temesvár, Pozsony és Sopron városok törvényhatóságai feliratban fogják kérni á kormányt, hogy a vidéki szinészet százezer korona évi segélyét a jövő évre 200.000 koronára emelje fel. A vidéki szinészet segélyének fölemelését a szinészetnek több vidéki városban való állandósitásával okolják meg.

** **Vidéki szinházak.** *Szombathely*ről irják nekünk: *Halmay* Imre szintársulata pünkösd hétfőjén fejezte be a hét hétre kinyujtott tavaszi szezónt. Az évad utolsó hetének érdekességét emelte *Vidor* Laura koloraturénekesnő vendégfellépte, aki gyönyörü iskolázott hangjával, természetes játékával rendkivül meglepte a publikumot. *Vidor* Laura *Szabados* Béla budapesti énektanár tanitványa. A társulat innen Kőszegre, aztán Keszthelyre megy.

** **Operaelőadás a Telefon Hirmondóban.** A Telefon Hirmondó ma este előfizetőinek szórakoztatására a Magyar Királyi Operaház előadását fogja közvetiteni. Az itt szereplő orosz császári operaház balletje miatt csak rövid dalművek kerülnek most előadásra, de a Hirmondó az ezek után szinrekerülő balleteknek és táncoknak a zenéjét is közvetiti, s ez orosz zsánerü zene bizonyára kellemes szórakozásul szolgál az előfizetőknek. Igy ma este a *Nürnbergi baba* után a *Graziella* ballet, majd táncegyveleg kerül előadásra. Az operaközvetités után az est folyamán érkezett hirek felolvasása következik, majd annak végeztével 11 óráig még *cigányzene* lesz hallható a kagylókon keresztül, a Zöldi Marci és a Kóczé Antal bandájának a muzsikája.

A jó falusiak.

— *Repriz a Nemzeti Szinházban.* —

Budapest, május 31.

A Nemzeti Szinház nyári kapuzárás előtt még egy régi francia vigjátékot elevenitett föl: a *Jó falusiakat.*

Sardou Viktornak ez a darabja igazán régi. Egyik forditója, *Szerdahelyi* Kálmán, 1872-ben halt meg. Ennek ide s tova harminc esztendeje. S a darab már akkor hosszabb idő óta állott a Nemzeti Szinház játékrendjén.

De hát igazán *réginek* mondhatunk-e egy harmincharmincöt éves darabot? Hát akkor mit mondjunk a *Molière* darabjairól és a *Shakespeare* darabjairól, a kétszáz és háromszáz évesnél idősebb komédiákról és tragédiákról? És mit mondjuk *Szofoklesről*, akinek a darabjai kétezer esztendőnél is jóval idősebbek?

S ezeken a kétszáz, háromszáz, kétezer éves darabokon nem látjuk a kopás nyomait. Molière és Shakespeare kimerithetetlen studiuma és gyönyörüsége szinésznek, közönségnek, esztetikusnak. Molière komikus alakjaiban az ember örök gyarlóságait nevetjük. Shakespeare tragédiáit nézve, az a vélemény érlelődik meg bennünk, hogy ez a hatalmas drámairó gazdagabb volt magánál az életnél és darabjaiban a a természet után másolt ember igazabb és remekebb az eredeti mintánál. Szofoklesz Elektráját izgatottan, magasra feszüit érdeklődéssel, szivünk mélyéig megrendülve hallgatjuk ma is a modern szinpadon.

Kétszáz, háromszáz és kétezer esztendőhöz képest micsoda csekélység harminc esztendő! És mégis milyen kopottság üli meg az ilyen fölelevenitett darabokat. Amin harminc évvel ezelőtt zajosan nevettek, azon most alig mosolyodunk el. Amit akkor meglepő fordulatnak tartottak, arra mi ugy nézünk, mint egy régi technika avult sablonjára és régen tulszárnyalt ügyességére.

A kisvárosi ember kicsinyességét, alattomosságát, irigységét, maliciáját és korlátoltságát festené Sardou a *Jó falusiak*ban, de csak komikus ruhába öltöztetett babákkal van itt dolgunk, nem igazi emberekkel. Az alakok jellemzése vagy nagyon banális, vagy nagyon tulzott. Müvészi értékük épp ugy nincs, mint a régi élclapok karrikaturáinak. A nagy drámairók igazságérzéke hiányzik Sardouból. Hatásra van számitva minden; a szinpadi effektusnak, a pillanatnyi sikernek van alárendelve minden. Az ilyen darabok az ujság ingerén tul elvesztik frisseségüket és ha évek multán előveszik egyikét, másikát: a dohosság szaga csapja meg az orrunkat.

Sardou nem a lelkek orvosa, csak ügyes kuruzsló. De megvan a saját recipéje. A *Jó falusiak* egészen a *Jó barátok* receptje szerint készült. Egy idősebb ur feleségül vesz egy szép, fiatal nőt, aki talpig tisztességes, de a nyugalmas házasság kikötőjéből egy kis exkurziót tesz a tilos szerelem tengerén. Hibáját csakhamar belátja és ijedten visszamenekül a révbe. Némi ijedtségen kivül nem is történik semmi baj. Bukásról szó sincs. A szerző a kiváncsi asszonykát elmésen meggyőtri, hogy radikálisan kigyógyitsa szabályellenes sóvárgásaiból. Az udvarló szintén participál ebben a szinházi csattanókból szőtt bünhödésben, amikor tolvajnak adja ki magát, hogy az asszony becsületét megmentse. De a kulisszafelhők elvonulnak és az elmés tortura azzal végződik, hogy az udvarló elveszi a szép asszony fiatal hugocskáját, aki természetesen bájos és naiv s akibe az udvarló természetesen már akkor belészeretett amikor a szép asszonyt ostromolta.

A *Jóbarátok*ban Caussade a férj, a *Jó falusiak*ban Villepreux báró. Az udvarló ott *Maurice* ur, itt *Henri* ur. A feleség ott madame *Cecilia*, itt madame *Pauline.* A bájos és naiv fiatal leányt talán mind a két darabban Margueritenek nevezik. Mind a két darabban közös a tilos szerelemmel való kacérkodás, a flirtelésért kijáró szelid bünhődés s végül a bonyodalom szerencsés megoldása. Mind a két darabban irigy, agyarkodó emberekből áll a miliő, a drámai kórus, akik tetten akarják kapni az asszonyt és az udvarlót, hogy a férj megaláztatásában gyönyörködjenek. És a drámai kórus mind a két darabban felsül. Ott *Marecat* és *Vigneux*, itt *Floupin* és *Grinchu* vallanak kudarcot detektivszerü áskálódásaikkal. Ott a furfangos *Tholosan* játszsza a gondviselés szerepét, itt maga Sardou viszi dülőre a bonyodalmat minden közvetitő nélkül. De a jó barátok és a jó falusiak felsülésén már nem nevetünk olyan jóizüen, mint harminc évvel ezelőtt, mert a flirtelő asszonyok, a gavallér férjek és az ártatlan udvarlók drámáját sem tartjuk immár elég izgatónak és érdekesnek.

Az ilyen kopásnak indult darab csak akkor érdemelné meg a fölelevenitést, ha uj szereposztásában minden közremüködő pazar jókedvvel, brilláns elevenséggel végezné feladatát. A mai összjáték vontatott volt. Némely szinészünk még a szerepét sem tudta folyékonyan elmondani. De talán a szinésznek ambiciója sincs, ha ilyen bábjátékban léptetik föl?

A nemzeti szinpadon mindamellett müvészi energiát és gondosságot követelünk. Meg kell rónunk például, hogy *Vizvári*, mint Grinchu, a második felvonásban folyvást azt kiabálta, hogy *borotválkozni* akar és a kitünő müvész mégis a legsimábbra borotvált arccal lépett ki a szinpadra. A helyett, hogy az állát tele festette volna borostás barnasággal és igy jelezte volna, hogy a Grinchu-féle parasztok hetenkint egyszer vétetik le a tüskés szakállukat vasárnapi templomba menetel előtt.

A mai reprizben *Náday* játszotta Floupint, az intrikus patyikust, *Gabányi* Tetillárdt, a szatócsot, *Gyenes* a férjet, Cs. *Alszeghi* Irma a büntől visszariadó szép asszonyt, *Ligeti* Juliska a bájos naiv leányt, *Ujházi* Morisson papát és *Dezső* a minden szépre és jóra fogékony udvarlót.

A közönség nem igen érdeklődött a fölelevenités iránt. A nézőtér nem telt meg egészen és a jelenvoltak minden nagyobb emóció nélkül, inkább csak a tisztesség okáért tapsolták ki a szereplőket az egyes fölvonások végén.

Á. E.

Egy titokzatos ügy.

— *Két nyilatkozat.* —

Budapest, **május 31.**

Egy zsarolási kisérletről adtunk ma hirt, amely *Beöthy* László, a Nemzeti Szinház igazgatója ellen irányult. A rendőrség vizsgálata ebben az ügyben ma befejeződött és kiderült, hogy a gyanusitott és némely oldalról hirtelenében megtámadott személynek, *Liptai* Károly hirlapirónak, *a vádbeli cselekményben semmi része sincs és nem is volt.* Az ártatlanul meghurcolt hirlapiró elmondja, miként került ebbe az odiózus ügybe és egy komplikált titokzatos ügy hisztorikumát tárja föl a nyilvánosság előtt. Nyilatkozatára *Beöthy* László, a Nemzeti Szinház igazgatója rövid választ ad. Ime, egymásután mind a kettő:

I.

Hogy miben áll az az ügy, amelyről az Alkotmány merészen azt a rágalmat varrja a nyakamba, hogy én meg akartam zsarolni *Beöthy* Lászlót, a *Nemzeti Szinház* igazgatóját, erre vonatkozólag az igazságos közvélemény kellő tájékoztatására előadom a rendőrség állal kérelmemre is foganatositott vizsgálat adait:

Öt-hat héttel ezelőtt a *Nemzeti Szinház* egy tisztviselője átadta nekem annak a táviratnak a mását, amelyet *Beöthy* László igazgató *Keglevich* István grófhoz intézett Meránba az *Ocskay brigadéros* nagysikerü premierje után. Ez a távirat szószerint a következő:

„Exc. *Keglevich*, Meran, Villa Victoria. Ocskay succès d'estime. Jelen voltam. Kritikák legnagyobb része humbug. Közönség csalódással távozott, darab végén menekült. Előadás, *Csillag*, *Fenyvessi* leggyengébbek egyike. Tiz-tizenöt előadás. *Beöthy.*"

Nyilvánvaló dolog, hogy *Beöthy* László ur helytelen adatokkal szolgált az intendánsnak ebben a táviratban, mert az *Ocskai brigadéros* párját ritkitó sikert aratott és a dicsérő kritikák egyike sem volt humbug.

Ebből a táviratból nem volt nehéz kiolvasnom, hogy ama sajtó-botrányban, amelyet az *Ocskay* sikere ellen inditottak, benne volt a keze *Beöthy* Lászlónak is, akinek ha érdekében állott a táviratban téves információt adni, érdekében állott az is, hogy az *Ocskay brigadéros* sikerét megrontsa.

Megörültem ennek a táviratnak amikor megkaptam, mert az *Ocskay brigadéros* körül kifejtett botrány folytán én a kenyeremet vesztettem. Kerestem hát a botrány hősét, titkos mozgatóját és ugy véltem, hogy

a fenti távirat küldője vagy maga csinálta, vagy csináltatta azt a hirlapi kirohanást *Herczeg* Ferenc darabja ellen. Megkapván a táviratot, azonnal elvittem annak egy másolatát Herczeg Ferenc képviselő urhoz, akivel jól mulattunk azokon az inkább naiv, mint igaz hireken, amelyekkel táviratában Beöthy László az intendást traktálta. Egyszersmind megkérdeztem Herczeg képviselő urat, ha nem kellemetlen-e neki ennek a táviratnak a közzététele és miután a képviselő ur azt felelte, hogy ez teljesen az én dolgom, kijelentettem ott nála nyomban, hogy junius 1-én inditandó *Szinház és Művészet* cimü lapomban közzé fogom tenni ezt a táviratot.

Herczeg képviselő urtól jövet megmutattam én ezt a táviratot minden jóbarátomnak.

Eljutott aztán a távirat kezeim között levő másolatának a hire Beöthy Lászlóhoz is. *Faragó* Jenő ur izente meg *Hajó* Sándor urral Beöthy Lászlónak, aki nagyon megijedt. Hogy miért ijedt meg, azt nem tudom, csak sejtem, hogy hazudozásának leleplezése kellemetlennek tünt föl neki. Elküldte tehát hozzám a Nemzeti Szinház egy tisztviselőjét azzal, hogy *az barátságunknál fogva birjon rá engem a távirat elhallgatására. Én határozottan kijelentettem*, hogy minden körülmények között közzéteszem azt a hires táviratot, mert az Ocskay-botrányban benne sejtem a kezét Beöthy Lászlónak s igy ezt a kezet törik-szakad meg kell fognom, amiért minden ok nélkül kenyértelenné tett.

Visszament tehát a hozzám küldött jó barát a Beöthy Lászlóra nézve lehangoló eredménynyel.

Most következik azután egy olyan fordulat, aminőt Pittaval regényeiből ismernek a regényolvasók.

Szerdán délelőtt egy elferditett irásu, anonym levelet kaptam, amely egy nőrokonomat sulyosan megrágalmazza és jelzi, hogyha a levélben foglalt piszkos vádra nézve teljes meggyőződést akarok szerezni: küldjek el a főpostára csütörtökön délelőtt, ahol post-restante egy *Sz. G. 100.* cimzésü levél vár. — A szemtelen levélirót meg akarván csipni, megkértem *Csiky* János urat, hogy keresse föl *Farkas* rendőrtanácsos urat, aki Csiky urnak régi ismerőse, mondja el neki a dolgot és kérje meg, hogyha csütörtökön délután valaki jelentkeznék a levélért, akkor az illetőt szólitsák föl igazolásra a kiküldendő detektivek. Mert igy okoskodtam: én elhozatom azt a levelet csütörtökön délelőtt, lehet, hogy azt az irást megösmerem és akkor már nyomon vagyok. Ha azonban a levélből nem tudnám kinyomozni e bombavetőt, akkor a detektivek majd megcsipik, ha elmegy érdeklődni a főpostára az iránt, hogy elvitettem-e én a levelet.

Miután azonban Csiky barátom nem akart egy, nézete szerint ilyen kicsinyes ügygyel Farkas rendőrtanácsos ur terhére lenni, ennélfogva *Spády* Zs. urhoz fordultam kérve őt, hogy rendőrtisztviselő ismerősei valamelyikének tegyen jelentést az esetről és járjon közbe, hogy az anonym támadó bombavetővel leszámolhassak. Csütörtökön délben elküldöttem egy hordárt a főpostára a jelzett anonym levélért. Nem adtam neki egyéb utasitást, csak azt, hogy az *Sz. G. 100.* cimzésü levelet hozza el a lakásomra. Nem mondtam, hogy körültekintő, óvatos legyen, csak azt, hogy hozza el azt a levelet. El is hozta, de vele jött két detektiv, akik engem igazolásra szólitottak fel és kocsin a szerbutcai rendőrségre kisértek, ahol *Pálos* rendőrfogalmazó ur kezdte meg a kihallgatásomat. Én mosolyogtam az egész dolgon, mert nem képzelhettem mást, csak azt, hogy az én általam Spády ur révén fölkért detektivek járnak el *ellenem*. Meggyőződtem azonban mihamarább arról, hogy verembe estem: a zsarolás látszatának pokoli módon kieszelt vermébe léptem, amikor azt az *Sz. G. 100.* levelet elhozattam. Mert azt a levelet Beöthy László küldte a postára, megbélelve 3 darab szinpadi százassal, hogy igy valószinűbbé tegye az én zsarolási szándékomat, elvétesse tőlem a reá vonatkozó kompromittáló adatokat, tönkretegyen, meghurcoljon, szóval: egyszersmindenkorra leszámoljon velem is, meg azzal a lappal is, amelyet inditok.

Szerencsémre olyan gentleman kezébe került az ügy, mint báró Splényi Ödön, aki jóakaratu támogatásával, részrehajthatatlan igazságszeretetével kezelte az ügyet, *amely ma már befejezést nyerhetett volna, ha magam a legerélyesebben nem követeltem volna, hogy a vizsgálatot folytassák, az anonym levelek iróját kikutassák és nekem elégtételt szolgáltassanak.*

Igy cselekedtem én a megvádolt és ártatlanul meghurcolt hirlapiró. De mit csinált Beöthy László? Azt, hogy amikor a vizsgálat menetéből látta, hogy ebbe az ügybe sem engem, sem azt a bizonyos táviratot nem fojthatja belé, báró Splényi Ödön ur előtt *azt az ajánlatot tette nekem, hogy ha egy levelet intézek hozzá, amelyben arra kérem, hagy a följelentését vonja vissza, hát ő azt visszavonja.* Fölháborodással utasitottam vissza a Beöthy László békejobbját, mert az a kéz nem tiszta, az a kéz gyártotta, vagy gyárttatta ugy a zsarolólevelet önmagához, mint a zsarolási szándékot valószinüsitő *Sz. G. 100.* cimü levél kiváltására engemet moraliter ösztönző rágalmazó anonym levelet.

Világos a dolog, mint a nap. Mert kinek állott érdekében, hogy engem az adatok közlésétől eltántoritson? Ugyebár csakis Beöthy Lászlónak. Ki küldte hozzám azt a nemzeti szinházi tisztviselőt, hogy a távirat ki nem adására rábeszéljen? Ugyebár Beöthy László. Kinek van titkolódzni valója? Ugyebár Beöthy Lászlónak. És végül mire irányult Beöthy László vádlói szerepe ebben az ügyben? Ugyebár arra és csak arra, hogy a rendőrség kivegye a kezeimből a táviratot, a *Rákosi* Szidi-féle szinésziskolára vonatkozó adatokat, a deficit pontos kimutatását, a drámabirálat meghamisitására vonatkozó adatokat és egyéb szennyes ügyeket, amelyeket naponta kaptam én és más hirlapiró is — akit szükség esetben megnevezek — Beöthy László igazgatói kormányzatáról.

Annál bizonyosabb előttem, hogy a Beöthy László ravasz munkája ez az egész ügy, mert Beöthy már egy esztendő előtt is kisérelt meg ellenem merényletet, de az nem sikerült neki. Én akkor elhallgattam a dolgot, de ma már nem érdemel tőlem kiméletet Beöthy László. A merénylet az volt, hogy magához hivatta a *Szinházi Lapok* tulajdonosát, *Forrai* Somát és igy szólt hozzá:

— Bocsássa el a lapjától Liptait és én akkor hajlandó vagyok belemenni abba tárgyalásba, amelynek következménye az lesz, hogy a Szinházi Lapok a Nemzeti Szinházban árultassék.

Forrai Soma ur éppen olyan indignációval utasitotta vissza ezt az ajánlatot, mint ahogy én ma megvetettem a békejobbját.

Követelem a vizsgálat folytatását, amelyet Beöthy ur ma beszüntetni akart. Szivemből óhajtom, hogy a bünös meglakoljon és ezért minden téren és minden alkalommal kutatni fogok a bandita után, aki igy kivetette a tőrt becsületem ellen. Nem sopánkodom és nem kesergek. Az igazság az én részemen van és hurokra kell kerülnie a merénylőnek. Hadd tudjuk meg, kinek állott érdekében ezt a hirt publikálni akkor, amikor báró Splényi kijelentette előttem, hogy a rendőrség a legnagyobb titoktartással kezelte az ügyet és nem adott ki egy sor kommünikét sem a lapoknak.

Alighanem az sietett mohó vágygyal engem a lapokban is meghurcolni, akinek érdekében állott a táviratot és a többi adatokat megsemmisiteni, a kezemből hivatalos apparátussal kivétetni, engem a Szinházi Lapoktól kimarni, hozzám kegyelemért követet küldeni és nekem ajánlatot tenni, hogy kölcsönösen szüntessük be ezt az ügyet.

Nem szüntetjük be, Beöthy uram, hanem aki kettőnk közül gazember, az a porondon marad!

Végül nem hagyhatom szó nélkül a könnyelmü hiradást arról, hogy engem tegnap letartóztattak. *Ez valótlan dolog.* Félnégykor véget ért a rendőrségi vizsgálat és én onnan szabadon távoztam éppen ugy, mint Beöthy László, aki ez idő alatt szintén a rendőrségen tartózkodott. A délután többi részét és az egész estét barátaim társaságában töltöttem és igy én épp ugy nem voltam letartóztatva, mint akár Beöthy László. — Hanem, amint emlitettem, a személyemet mélyen kompromittáló sugalmazott hirlapi cikkek szerzői ellen megteszem a kellő megtorló lépéseket.

A szerkesztő urnak tisztelő hive:
Liptai Károly.

II.

Tisztelt szerkesztő ur!

A mai lapokban egy rajtam megkisérlett zsarolás hire jelent meg. Az a személyiség, aki magát a megkisérlett zsarolás hirébe keverte, s akit több lap neve szerint is megnevez, egy ma kiadott estilapban hajmeresztő kombinációkat és meséket mond el a maga védelmére. Ezzel szemben én kérem a t. szerkesztő urat a következő sorok felvételére: Az ügy az én, ismeretlen tettes ellen, megtett följelentésem folytán a rendőrség kezében van s megy fejlődése szerint a maga illetékes forumai elé. Nekem benne semmi más részem nincsen, mint hogy egy anonim zsaroló levelet a rendőrség kezére adtam. Ki irta, miért irta, mi célt akart vele elérni, mindennek kideritésében, remélem, a hatóságot semmiféle hirlapi beavatkozás, a legmerészebb is, nem fogja megakadályozni.

Fogadja szerkesztő ur őszinte tiszteletem kifejezését.

Budapest, 1901. május 31.

Beöthy László s. k.
a Nemzeti Szinház igazgatója.

*

Liptai Károly az ellene intézett támadások megtorlása végett megtette az intézkedéseket ügyvédje dr. *Balog* Imre utján. Egyben beadványt intézett Liptai a *Budapesti Ujságirók Egyesülete* elnökségéhez, hogy idézze őt meg, hallgassa ki és folytassa a vizsgálatot a maga hatáskörében.

MÜVÉSZET.

□ **A királyi palota magyar butorai.** A magyar nők képzőmüvészeti és iparkiállitását a városligeti iparcsarnokban rendkivül sokan látogatjak. A kiállitás két főrendezője *Huszár* Ilona bárónő és *Sulyok* Ida majdnem állandóan ott tartózkodik, hogy a látogatókat magyarázatokkal is minél alaposabban megismertessék a kiállitással. Hétfőtől fogva a kiállitás ujabb, igen *érdekes látnivalóval* szaporodik. Az uj királyi palota számára ugyanis három szobára való magyar stilü butort rendelt meg a király, mely butorok *Budapesten Huszár* Ilona bárónő tervei szerint készültek. Legfelső helyen megengedték, hogy *ezeket a buterokat egy hétig kiállithassák az iparcsarnokban.* Ezek a butorok hétfőtől fogva láthatók a kiállitáson.

TUDOMÁNY. IRODALOM.

○ **Gyakorlati családi nevelés.** (Irta *Schön* József, Budapest. 1901. Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedés kiadása.) A mü 4 részben tárgyalja a családi nevelést. Az I. rész a testi, a II. az erkölcsi, a III. az aesthetikai és a IV. rész az értelmi neveléssel foglalkozik. A szerző önállóan dolgozott és irodalmunkat eredeti munkával gazdagitotta. Megérdemli a leghivatottabb körök figyelmét, mert nemcsak a müvelt anyáknak ad jó tanácsokat a gyermeknevelés fontos kérdéseiben, hanem a társadalomnak is igen sok igazságot mond. Ara 2 korona.

○ **Ujságkiadók Lapja.** Érdekes és változatos tartalommal jelent meg az *Ujságkiadók Lapja* 11-ik száma. *Róna* Lajos a sajtó fejlődéséről ir hosszabban, ezenkivül tömérdek apróbb szakszerü közlemény van a lapban, amelyet *Lenkei* Zsigmond és *Rabel* László gonddal szerkesztenek.

SPORT.

⁂ **Automobil-kiállitás és verseny Budapesten.** A jövő hó 17-ikén kezdődő automobil-verseny és az ezzel kapcsolatos kiállitás ügyében ma délután gróf *Szapáry* Pál elnöklése mellett a budapesti automobilklub értekezletet tartott. Az értekezletből a folyó ügyek intézésére egy szükebb bizottságot küldtek ki, melynek tagjai *Latinovics* Ernő, *Törley* József, *Pollák* József, *Széchy* Károly a rendezés részleteinek megállapitásán kivül elhatározták, hogy a kiállitásra a kormány tagjait is meghivják. A mai gyülésben az osztrák automobil-klub elnökét, gróf *Pöttinget*, a magyar klub disztagjává választották meg. A választmány továbbá *Latinovics* Ernő inditványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott gróf *Esterházy* Mihály, gróf *Szapáry* Pál és *Törley* Józsefnek a versenyre adott tiszteletdijakért. Gróf *Esterházy* Mihály, gróf *Szapáry* Pál, a klub elnöke és *Raiman* Gyula, a Magyar Automobil Klub főtitkára holnap Bécsbe utaznak, hogy a kiállitás és verseny dolgában a Bécsi Automobil Klubbal és egyes kiállitókkal érintkezésbe lépjenek. A Budapesti Magyar Automobil Klub holnaptól kezdve Dohány-utca 3. szám alatt rendes klubhelyiségekkel is rendelkezik.

⁂ **Az utolsó Derby-galoppok.** A Derby utolsó készülődéséről s az egyes istállók próbaversenyeiről következőket jelenti a *Magyar Turf* Bécsből: A *Harkányi-Degenfeld*-istálló tegnap reggeli trialjében *High Leicestershire*, gróf Degenfeld Imre lova verte az eddigi favoritot, *Carrascot*. Az istálló másik két crackje, *Frangepán* és *Marathon* nem vesz részt a versenyben. *Ezermester* verte tegnap reggel *Medicust*, a favorit *Falb* pedig *Ignatieffet*, *Davensberget* és *Pompadourt*. *Durban* és *Bordereau* letört, egyik sem vesz részt a versenyben. Az orosz *Brzask* sem jön el, mert pár nappal otthon vereséget szenvedett. A Derby utolsó fogadásai igy állnak: 1½ *Falb*, 4 *High Leicestershire* és *Carrasco*, 4½ *Mágnes*, 7 *Retour*, 8 *Ezermester*, 12 *Nero* és *Nézz reám*.

⁂ **A Derby-meeting.** A holnapi nap csöndes ouvertureje a holnaputáni szenzációjának, amely nem dicsekszik nagyobb versenyekkel, csak a handikapek és eladóversenyek hosszu sora mellett két kisebb korteherversenynyel, amely apróbb dija mellett is érdemel érdeklődést. Az egyik egy kis kétéves verseny, mondhatni jelentéktelen esemény lenne, ha nem futnának benne olyan jó lovak, mint *Couleur*, *Faix*, *Orfraie*, *Cavatina* és *Belvedere*. A szép finish alighanem *Couleur* és *Belvedere* közt fog lefolyni, a győztes pedig előreláthatólag *Couleur* lesz. A másik korteherverseny a 3000 koronás Tribün-dij. Ritkán látott kisdij olyan

társaságot együtt, amilyen ennek programmján szerepel: *Diadal, Attila, Mindegy, Topromene, Davensberg, Dundi, Per Butters* és a sok nagyság mellett egy hires steepler a legjavából: *Valaki*, amely azonban hihetőleg még sem fog a startnál megjelenni. A nyerő alkalmasint *Taral* lova lesz, akár *Davensberg*, akár *Dundi* legyen is, ellenfele pedig *Topromene*. A handikapek sorában a Taurus-handikap a legfigyelemreméltóbb. Az adott teherviszonyok közt *Neleus, Miss Duncan* és *Verita* indulnak a legjobb kilátással, mig a Trudomgátversenynek a tavalyi Szent István-dij nyerője *Sternbusk* az előreláthető győztese, *Isalco* és *Rózsi* előtt. A tipeket holnapra itt adjuk:

I. *Couleur — Belvedere.*
II. *Cleo — Praterstern.*
III. *Neleus — Miss Duncan — Verita.*
IV. *Royal Flush — Ida.*
V. *Parsley — Soubise.*
VI. *Sternbusk — Isalco.*
VII. *Davensberg — Topromene.*

⁂ **Kassai versenyek.** Pünkösdvasárnap és hétfőn folyt le *Kassán* a kétnapos urlovas meeting szép közönség jelenlétében. Az alagi urlovas-istállók közül egyedül *Liptay* Béla lovai vettek részt és négy versenyben arattak győzelmet. Az urlovasok közül négy versenyt nyert *Szemere* százados és három versenyt báró *Szentkereszty* I. hadnagy. A részletes eredmény a következő:

Első nap. Vasárnap, május 26.

I. **Tiszti akadályverseny.** Három tiszteletdij. Távolság 3200 méter. Lipcsey M. **Gogo**ja (tulajdonosa) első, Reök I. hadnagy Félénkje (tulajdonosa) második, Medveczky A. hadnagy Gyémántja (tulajdonosa) harmadik, azután Huszár, Gidi. Totalizatőr: 10: 20.

II. **Kassa sz. kir. város dija.** Gátverseny. Dij 1000 korona. Távolság 2400 méter. Liptay B. **Lázsiás**a (Szemere) első, báró Bánffy A. Erdésze (Horváth) második, Manasteriotti I. Mégise (Tulajdonos) harmadik. Aztán Honi. Totalizatőr: 10 : 16.

III. **Urlovasok Szövetkezetének dija.** Akadályverseny. Dij 1000 korona. Távolság 4000 méter. Liptay B. **Pattogó**ja (Szemere) első, lovag Eisenstein B. F. Mollja (Tulajdonos) második. Blondian T. Flórája (Kreisler) harmadik. Totalizatőr: 10 : 14.

IV. **Hadtest-akadályverseny.** Három tiszteletdij, távolság 3200 méter. Guzman M. **Merlin**-je (Tulajd.) első, Huger V. hadnagy Simon-ja (Tulajd.) második. Azután: Midnight, Gunár. Totalizatőr: 10 : 17.

V. **Földmivelésügyi m. kir. miniszter dija.** Dij 1500 korona, távolság 2400 méter. Báró Szentkereszty P. **Peninsular**-ja (Tulajd.) első, Liptay B. főhadnagy Convictorja (Szemere) második, lovag Eisenstein B. Harsoná-ja (Tulajd.) harmadik. Azután Tatjana, Nyiri pajkos, Remete. Totalizatőr: 10 : 22.

VI. **Tiszti vadászverseny.** Három tiszteletdij. Távolság 3200 méter. Margetics M. **Teufel**je (tulajdonos) első, Zagroczky D. Oskárja (tulajdonos) és Kritsch V. Svédje (tulajdonos) holtversenyben második, azután: Sahra, Róland, Salm, Tarok, Signal, Spion. Totalizatőr: 10 : 24.

VII. **Sorsolási verseny.** Dij 1000 korona. Távolság 1600 méter. Guzmann M. **Bokros II.**-je (tulajdonos) első, lovag Eisenstein B. F-Mollja (tulajdonos) második, Herzig G. Satanja (tulajdonos) harmadik. Totalizatőr: 10 : 15.

VIII. **Mezőgazdák versenye.** Dij 200 korona. Távolság 1600 méter. Rick J. **Janosi**ja első, Molnár J. Zoltánja második, Hámorski J. Sárija harmadik.

Második nap. Hétfő, május 27.

I. **Tiszti vadászverseny.** Távolság 3200 méter. Lov. Martinek J. hdn. **Szerena**ja (Tulajdonos) első, Marek E. hdn. Kinizsije (Tulajdonos) második, Zapadlo R. fhdn. Piusza (Gyémánt) harmadik. Azután: Sarasan, Intact, Sebő. Totalizatőr: 10 : 19.

II. **Hadsereg gátverseny.** Dij 1000 korona. Távolság 2400 méter. Gr. Keglevich Gy. hdn. **Remek**je (báró Szentkereszty) első. Ékes K. fhd. Nyiri pajkosa (Szemere) második, Csiszár J. fhdn. Midnightje (Tulajdonos) harmadik. Azután: Bocskay. Totalizatőr: 10 : 19.

III. **Magyar Lovaregylet dija.** Dij 1200 korona. Távolság 2400 méter. Báró Szentkereszty **Peninsular**ja (Tulajdonos) első, Csiszár J. főhadnagy Remetéje (Tulajdonos) második, lovag Eisenstein B. főhadnagy (Tulajdonos) harmadik. Totalizatőr: 10 : 13.

IV. **Tiszti akadályverseny.** Távolság 3200 méter. Unge hadnagy **Simon**ja (Tulajdonos) első, Neverty hadnagy Oppaja (Tulajdonos) második, Kreister főhadnagy Nisamja (Tulajdonos) harmadik, azután Rézi, Prolog; Lisi, Stern, Riva. Totalizatőr: 10 : 17.

V. **Földmivelésügyi m. kir. miniszter dija.** Akadályverseny. Dij 1500 korona. Távolság 3200 méter. Liptay B. **Pattogó** (Szemere) első, Lázsiás (Csiszár) második, lov. Eisenstein fh. Harsona (tulajdonos) harmadik. Totalizatőr: 10 : 10.

VI. **Hubertusi vadász-verseny.** Farkasfalvi Farkas fh. **Gunár** (tulajdonos) első, Lipcsey fh. Gogo (tulajdonos) második, lovag Zborsky fh. Sahra (tulajdonos) harmadik, azután Gyémánt. Totalizatőr: 10 : 13.

VII. **Vigaszdij.** Dij 400 korona. Távolság 1000 méter. Liptay B. **Convictor**ja (Szemere) első, Ékes fh. Nyiri pajkos (Csiszár) második, báró Bánffy Tatjana (Horváth) harmadik, azután Mégis. Totalizatőr: 10 : 14.

⁂ **A Taurus handikap eredményét** a sportközönség leggyorsabban és legmegbizhatóbban a Telefon Hirmondó utján tudhatja meg, mert a Hirmondó minden más organumot megelőzve közvetlenül a verseny lefutása után. valamint a többi futamokról is azonnal részletes eredményt olvastat fel. A versenyeredmények felolvasására *kétszeres* riadójellel hivja fel előfizetői figyelmét a Telefon Hirmondó.

Nyilttér.

Utolsó Hónap
Concordia Sorsjegyek á 1 kor.
Főnyeremény **30.000 korona** ajánl
Ifj. Schön Armin bankháza VII. Erzsébetkörut 48.

Mohai **ÁGNES**-Forrás
hazánk legszénsavdúsabb természetes savanyuvize. Tiszta, kellemes asztali viz s a Budapest főváros részére való külön háztartási töltés olcsóbb a szódaviznél s jobb minden mesterségesen készitett szénsavval telitett viznél 1⁶/₁₀ lit. palack 36 fill., üres palack visszavételi ára 8 fillér.
Kapható minden fővárosi füszerkereskedésben
Főraktár: EDESKUTY L. Budapesten,
cs. és kir. udvari szállitó.
Ásványviz-nagykereskedő.

Fővárosi levélboriték-gyár
szabadalmi jog használattal, uj gépekkel, nagy papir- és boriték-készlettel, teljesen berendezve, széles vevőkörrel, működésben, elköltözés miatt 5000 frtért eladó. Kedvező fizetési feltételek.
Üzletvezető rendelkezésre áll, esetleg mint társ.
Budapest, VI. ker, Aradi-utca 16. szám.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER TERMÉSZETES SAVANYU-KUT

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A polgári perrendtartás** tárgyában összehivott szaktanácskozmány *Plósz* Sándor igazságügyminiszter elnöklete alatt ma délután 5 órakor folytatta tanácskozásait az igazságügyminiszterium palotájában.

A tanácskozást a VI. kérdőpont megvitatása nyitotta meg. A VI. kérdés a felebbviteli tanácsok alakitásáról szól s igy hangzik:

Fenntartandó-e a tervezet 56. §-ának az az intézkedése, hogy a tanács az elnökön kivül a kir. itélőtáblánál négy biróból, a kir. Kuriánál pedig négy, illetőleg hat biróból alakul? Avagy lehetséges volna e a tanácstagok számának leszállitása?

Szabó Albert azon a nézeten van, hogy a kir. tábla csak felülvizsgálati kérdésekben tárgyaljon öt tagból álló tanácsban, egyébként 4 tagu tanácsban; a kuria tanácsa mindig öttagu legyen.

Gottl Agost statisztikai adatokkal bizonyitja, hogy a kuria a kisegitő birákkal együtt képes lenne az uj terhet is elbirni; nem szükséges azonban a kuriánál, hogy minden héttagu tanácsban döntessék el.

Chorin Ferenc arra emlékeztet, hogy a törvényhozásban ismételten felmerült a biró tanácsok tagszámának leszállitása, de az erre vonatkozó eszmét elvetették. Nem tartja célszerünek a leszállitást most, amikor az irásbeliségről a szóbeliségre megyünk át, ami sokkal nagyobb szakszerüséget igényel.

Imling Konrád osztozik az előtte szóló véleményével.

Seyfried József azt ajánlja, hogy a táblánál csak 3, a kuriánál csak 5 tagu tanácsok legyenek, ami ez eljárás gyorsitására és könnyitésére szolgálna.

Nagy Dezső a régi rendszer mellett foglal állást, mig *Wolf* Vilmos Seyfried nézetét vallja.

Nagy Ödön a javaslat mellett nyilatkozik, amely nagyobb garanciát nyujt s a biróságok iránt való bizalom erősbödését vonja maga után.

Plósz Sándor miniszter konstálja, hogy bár többféle nézet merült fel, a többség a javaslat intézkedéseit helyesli; különben utal arra, hogy a felülvizsgálatok száma mindenesetre kisebb lesz, mint a mekkora ma a felebbezések száma.

Barthodeiszky Emil megjegyzi, hogy a felülvizsgálattal megtámadható ügyek közül leglölebb 30%-ot szoktak felülvizsgálatra beadni.

Ezután a VII. *kérdőpontot* vették tárgyalás alá, mely igy szól: Helyes-e az idézéssel ellátott keresetlevél kézbesitésének az a szabályozása, amelyet a tervezet 165. §-a tartalmaz?

Follért Károly postaigazgató azt az eszmét veti fel, nem volna-e célszerü a postára bizni az egész kézbesitést.

A *miniszter* kérdi, vajjon képes-e a posta ennek megfelelni s célszerü a kézbesités e módja pl. akkor, ha sürgős esetben kell valamit kézbesiteni?

A jelenlevők majdnem mind hozzászóltak a kérdéshez és valamennyien a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a postai kézbesitésről, amelynek kiterjesztését pártolták.

Tóry Gusztáv miniszteri tanácsos a nemzetközi érintkezés szempontjából arra figyelmeztette azonban az értekezletet, hogy a hágai egyezmény értelmében a külföldi biróságok határozatait mégis csak kézbesitő közegek által kell kézbesittetni.

A tanácskozmány ezután a *VIII. kérdést* tárgyalta, hogy vajjon a pergátló kifogások itélettel vagy végzéssel döntessenek-e el, amire nézve a legtöbb szónok a mai szabály fenntartása mellett nyilatkozott, amely szerint a pergátló kifogások végzéssel döntetnek el.

Erre a miniszter az ülést befejezte és a tanácskozás folytatását holnap délután 5 órára tüzte ki.

§§ **Megváltoztatott itélet.** A *bécsi* semmitőszék elvetette a gyermekeik megölése miatt élettogytig való börtönre itélt *Ott* József és neje semmiségi panaszát, de egyuttal megsemmisitette az itéletet az alapjául szolgáló tényállás alapján és Ott Józsefet 12 évi nehéz börtönre itélte, Ott Karolint pedig teljesen fölmentette.

Grünbaum Salamon.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, május 31.

Egy bamba tekintetü, hajlott koru férfiu állott ma a budapesti büntető törvényszék előtt. Nehézkes, tagbaszakadt termetét osztrák fegyencruha fedte. Neve *Grünbaum* Salamon, a gráci fegyházból hozták Budapestre, hogy a *Jánus* biztositó-társaság kárára elkövetett csalásért vonják le előssége.

A borotvált arcu öreg ember a rabviselt emberek tompa egykedvüségével mondotta el *Lenk* Gyula táblai biró kérdéseire, hogy milyen módon csapta be a Jánus biztositó-társaságot. Akvizitőrnek ajánlkozott, lement Aradra s onnan koholt biztositási ajánlatokat küldött a biztositó-intézetnek. Az első részleteket ezek után a koholt ügyletek után a magáéból fizette.

Minthogy ilyen módon hatásos akvizitőrnek bizonyult, a társaság 100 forint havi fizetéssel szerződtette s 5 forint utazási napi átalányt állapitott meg részére.

Grünbaum Salamon 4—5 hónapig élvezte ennek az állásnak a jövedelmét. Aradról Szatmárra ment s onnan is szorgalmasan küldözgetett biztositási ajánlatokat, melyek, mint az aradiak, egytől-egyig koholtak voltak.

A negyedik hónap vége felé a társaság igazgatóságának feltünt, hogy a különféle személyekről más-más orvos által kiállitott bizonyitvány koncepció tekintetében alig mutat eltérést. Gyanut fogott s leküldte egyik tisztviselőjét Szatmárra. Ez hamarosan megállapitotta a csalást, melyet különben Grünbaum sem tagadott. Azon nyomban bevallotta, hogy az ügyletek koholtak, s hogy az orvosi bizonyitványokat gimnázista fiukkal iratta.

A biztositó-társaság fenyitő feljelentést tett Grünbaum ellen, ki azóta *Stájerországban* is dolgozott. A külföldi munkásságon sem volt áldás. A gráci törvényszék ugyanis különböző csalásokért *nyolc esztendei fegyházra* itélte Grünbaum Salamont, ki most 66 esztendős, s aki eddig *tizenkilenc esztendőt* töltött fegyházban. Négyet csalásért, tizenötöt gyilkosságért.

A mai tárgyaláson töredelmesen számolt be az aradi és szatmári biztositásokról. Egy felesleges szót sem vesztegetett védelmére. Csak a pénz dolgában mutatkozott rigorózusnak. Pontosan kiszámitotta, hogy a *Jánus* biztositótársaságnak az ő működése által nem 600, hanem 400 forint kára van. Ő ugyanis annak idején egy 160 forint értékü magyar dijsorsjegyet s három Bazilika-sorsjegyet adott az intézetnek óvadék gyanánt.

A kárvallott társaság igazgatója azt mondotta, hogy a dijsorsjegy ma csak 100 forintot ér.

A vádlott: Én 160-at adtam érte.

Az elnök: Az régen volt. Azóta leszállt a kurzus.

A vádlott: Sőt emelkedett.

Az elnök: Honnan tudja azt maga, hisz több mint egy év óta a gráci fegyházban ül?

A vádlott: A fegyházban nagyon jól tudják a kurzust. Ott van szakember, bankár . . . (*Derültség.*)

Maga a vádlott is mulatságosnak találta ezt a kijelentést és széles orcát mosoly deritette fel. Egyébként kijelentette, hogy egy időben orvosi megfigyelés alatt állott, mert azt hitték, hogy az elméje megzavarodott.

Az *elnök:* Dehogy zavaros a maga elméje. Itt van a fegyház igazgatójának a jelentése, mely azt mondja, hogy maga a fegyházban igen tisztességesen, rendesen viselkedik.

— Mit tegyek? Csak nem veszekedhetem. Akkor én huzom a rövidebbet.

Polgár alügyész vádbeszéde után Grünbaum ismét megszólalt.

— Könyörgöm, mondotta a legtisztább magyarsággal, ne tessék engem szigoruan elitélni. A gráci fegyházban még hat és fél esztendőt kell töltenem. Nem telik már az én életemből hosszu büntetésre. A csalásokat csak azért követtem el, mert más uton nem tudtam keresethez jutni; abból a pénzből, amit a hamis biztositások után kaptam, három fiamat küldtem ki Amerikába.

A törvényszék *egy esztendei* fegyházra itélte Grünbaum Salamont, aki nagy megnyugvással fogadta ezt az enyhe itéletet.

— Csak arra kérem a nagyságos elnök urat, hogy szállittassanak vissza mentül hamarább Grácba.

— Miért?

— Mert ott jobb a koszt, mint az itthon való fegyházakban.

(Koholt halál.)

Akik ma ezt a nehézkes járásu, vontatott szavu öreg fegyencet látták, nem képzelték volna, hogy ennek az embernek a lelkéhez *a mai kor egyik legborzalmasabb gyilkossága* tapad.

Hogy miért töltött *Grünbaum* Salamon tizenöt évet az illavai fegyintézetben, arról tudósitónk a következő rémes adatokkal számol be.

Grünbaum Salamon a mult század hetvenes éveiben szegény sorban álló pántlikás-zsidó volt Trencsénymegyében. Faluról-falura járt batyujával s jó barátságot tartott néhány gyanus kopanicsárral. Valószinü, hogy orgazdájuk is volt, de Grünbaum Salamont a bünös szerzeménynek ez a kisebb fajtája nem elégitette ki. Egy csapással akart meggazdagodni, egy nagy összeget akart kezéhez kaparitani, hogy feleségével és hét apró gyermekével kivándoroljon Amerikába. E végből olyan pokoli tervet koholt, melyhez hasonlót csak igen keveset találunk a Pitaval-féle krónikákban.

Grünbaum Sámuel 15.000 forintra biztositotta az életét s másfél évig pontosan fizette az utána járó dijakat. Ezt az időt arra használta fel, hogy néhány cinkosával a morva határon keressen egy embert, kinek testtörzse az övének megfelel. Mindjárt elmondjuk, hogy mért éppen a test törzsére fektette a sulyt. Grünbaum Sámuel 1880-ban a cinkosok segélyével meggyilkolt egy vándorlólegényt. *A gyilkosok levágták az áldozat fejét s azt a hatodik határ egyik utszéli árkába ásták el. Magát a törzsöt iszonyuan megcsonkitva és eléktelenitve a Grünbaum ruhájába öltöztették.*

A cinkosok egyike ugy jelentkezett a hatóságnál, mint aki egy megcsonkitott, fej nélkül való holttetemet talált. A hatóság emberei a ruha után Grünbaum Salamont agnoszkálták a holttestben.

A megejtett tetembontás után hazaszállitották a holttestet a faluba, *hol másnap zsidó ritus szerint eltemették.*

A temetést maga Grünbaum a padlás hasadékából végignézte. Egyideig a padláson tartózkodott, majd eltávozott egy erdei kunyhóba, ahol öt hétig rejtőzködött. Az volt a terve, hogy a közelben várja meg, mig felesége felveszi a biztositási összeget, mely az ő koholt halálával esedékessé vált.

De a biztositási embereknél már a holt test első látásánál gyanusnak tetszett az eset, nevezetesen az az isszonyu elcsonkitása a testnek. Miért cselekedték volna azt a bestialitást a gyilkosok, akik a legrosszabb esetben csak kirabolni akarhatták a pántlikás-zsidót.

Nos, a biztositótársulat kémekett fogadott, kik heteken át őrizték a Grünbaumék háza táját. A hatodik tél vége felé egy sötét éjtszakán a kémek végre megpillantották Grünbaum Sámuelt, ki tudakozódni ment a feleségéhez, hogy mikor kapja meg a biztositási összeget.

Egy régi pandur ösmert Grünbaumra, ki gyanutlanul haladt az országuton.

Megszólitotta:

— Hé, maga talán a másvilágról kerül ide.

A gyilkos megkisérlette futással menekülni. De hasztalan. Lefülelték és átadták a büntetőtörvényszéknek. Tisztán alaki akadályok gátolták meg, hogy nem itélhették halálra. Grünbaum ugyanis mindvégig fogadta, hogy ő akár mint felbujtó, akár mint cselekvő tettestárs részt vett volna a gyilkosságban. A cinkosokat nem sikerült vallomásra birni.

A trencsényi törvényszék 1881-ben tizenöt évi fegyházra itélte Grünbaum Sámuelt. Az itéletet a felsőbb biróságok is helyben hagyták. A nyomorult ember kitöltötte a büntetést s a fegyházi keresményét arra használta fel, hogy csalásokba fektesse.

Hihetetlen merészséget és átalkodottságot mutat, hogy éppen biztositótársulatokat keresett fel csalásaival, holott a gyilkossággal kombinált biztositási csalások között éppen az övé volt a legborzalmasabbak egyike.

VIDÉK.

— (Törvény a kivándorlás ellen.) *Sopronvármegye* májusi közgyülésén állást foglalt a kivándorlások ellen és köriratban hivja fel a törvényhatóságokat, hogy a képviselőházhoz feliratot intézzenek a kivándorlásról szóló törvény megalkotása iránt.

— (Az alispán üdvözlése.) *Kolozsvár*ról táviratozzák, hogy *Széll* Kálmán Bécsből *Dózsa* Endre alispánt megválasztatása alkalmából szivélyes táviratban üdvözölte.

TÁVIRATOK.

Bécs, május 31. Jól értesült részről közlik, hogy a cárné junius második felében anyai örömöket vár. Ez lesz a cári pár negyedik gyermeke.

Róma, május 31. A minisztertanács ma elhatározta, hogy a királyi pár születendő gyermeke, ha fiu lesz, a király engedelmével a *római herceg* cimet fogja viselni.

A horvát jogpárt akciója.

Zágráb, május 31. A jogpárt tegnapi üléséből átiratot intézett a tiszta jogpárthoz és az Obzor-párthoz. Az első átiratban figyelmezteti a tiszta jogpártot, hogy tartózkodjék minden személyes támadástól és ferditéstől, mert a párt komolyan veszi az ellenzék egyesitését, amiért is minden személyes animozitásnak meg kell szünnie, mert ebben a munkában az ellenzék összes elemeinek közre kell működnie. A jogpárt felszólitja a tiszta jogpártot, hogy világosan és minden kétséget kizáró módon nyilatkozzék, egyuttal pedig válaszszon meghatalmazottakat a közös tárgyalásra, hogy a nemzet csalhatatlan bizonyitékot kapjon az egyetértésre való hajlandóságról. Ellenkező esetben a jogpárt befejezetteknek tekinti a tárgyalásokat. Hasonló felszólitást intézett a párt az Obzor-párthoz is. Azonkivül átiratot intéztek Brestyenszky képviselőhöz, amelyben köszönetet mondanak neki az egész akció támogatásáért és megkérik, hogy álljon a mozgalom élére.

Az osztrák csatornakérdés.

Bécs, május 31. A képviselőház ma folytatta a *vizutakról* szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását s többek hozzászólása után el is intézte a 6—12. szakaszokat. Az ülést azután felfüggesztették s este folytatták a tanácskozást.

Trieszt, május 31. Trieszt város községtanácsa mai ülésén egyhangulag elhatározta, hogy feltétlenül csatlakozik a trieszti kereskedelmi és iparkamarának a Dunától Triesztig kiépitendő hajozható csatorna tárgyában követendő eljárásához.

A német császár beszéde.

Berlin, május 31. A félhivatalos *Nordd. Allg. Ztg.* irja: A *Local-Anzeiger* részleteket közölt a császárnak a második testőrhadtest gyakorlatai után a tiszti kaszinóban mondott pohárköszöntőjéből. A közlemény nem egészen pontos, de azért helyesen adja vissza a beszéd tartalmát. Noha a között szöveg általános helyeslésre számithat, mégis figyelmeztetnünk kell a közönséget, hogy ez a közlés indiskréción alapszik, mert ilyen esetekben okvetlenül szükséges a közzététel megengedése, ez pedig ebben az esetben hiányzik. Ellenkezik a császár intencióival és határozott utasitásaival, hogy katonai ünnepségeken és bajtársi körben mondott beszédeit és nyilatkozatait az ő kifejezett felhatalmazása nélkül a sajtóban ne terjeszszék.

Köln, május 31. A *Kölnische Zeitung* Vilmos császár legujabb beszédéről a következőket irja:

A császár jelentős szavai élénk visszhangot találnak az egész német nemzetnél. Higyjék el a franciák, hogy a német nemzet érzékenykedés nélkül szivesen belevegyül ebbe a hoch-kiáltásba s azt az óhajtást füzi hozzá, hogy Bonnal tábornok szives szavait Franciaországban is örömmel hallják meg. A régi háboruk változó szerencse mellett mind a két nemzetnek annyi bajt és annyi dicsőséget hoztak, hogy mind a két nemzet sarjai bizvást elláshatják a harci buzogányt, hogy közösen szolgálják a kultura nagy feladatait. Mind a két nép állig fegyverben van, minden eshetőségre el van készülve s ezért bátran elmondhatta a német császár legutóbbi beszédet.

Berlin, május 31. A császár *Bonnal* francia tábornoknak a koronarend I. osztályu jelvényét, *Gallet* alezredesnek pedig a II. osztályu koronarendet adományozta.

A khinai bonyodalom.

Berlin, má us 31. Noha a Khinában levő német csapatok nagyobb részét visszaszállitják Németországba, mégis legkésőbb juliusban még ezer embert kell majd Khinába vinni, mert az ott maradó vegyes dandár egy részét akkor okvetetlenül el kell bocsátani. A hatalmak még nem határoztak az uj főparancsnokság ügyében.

Róma, május 31. Az olasz haderőt Khinában 500 fővel csökkentik. Az erre vonatkozó parancs ma ment Pekingbe.

London, május 31. A *Standard*nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel, hogy egy jó viszonyok között élő szinganfui kereskedelmi ügynök közlése szerint *Li-Liangöng*, a császárné kegyence és *Li-Sznan-Sin Jung-Su* államtanácsosok, akik közt a kormányügyeket intézik, elhatározták, hogy Khinát rideg khinai elvek szerint fogják reformálni és a császárt olyan rendelet kiadására birták, amely a hat minisztérium összes rendelkezéseit megsemmisiti és a kabinetet utasitja, hogy térjen vissza azokhoz az egyszerü szabályokhoz, amelyek a korábbi dinasztiák alatt érvényben voltak. A *császári udvar*, a forrás szerint, *egyelőre nem szándékozik visszatérni Pekingbe*, hanem csak Kaifengig (Hohan tartomány) szándékozik menni.

Washington, május 31. Egy tegnap feladott pekingi távirat szerint Khina arra kérte a hatalmakat, hogy a kártéritést ne 30, hanem 40 év alatt kelljen megfizetnie.

London, május 31. Mint a lapok *Peking*ből mai kelettel jelentik, Satos angol követ a khinai meghatalmazottakkal közölte, hogy az angol csapatok mindaddig nem hagyják el Khinát, mig a kártérités kérdése rendezve nem lesz.

A délafrikai szabadságharc.

London, május 30. A Reuter-ügynökség jelenti *Queenstown*ból (Fokföld) tegnapi kelettel: A városi őrség a mult éjszakát a futóárkokban töltötte s ujabb intézkedésig aktiv szolgálatban marad. A személyforgalom észak felé szünetel. Egy boer csapat, — mint mondják, Kruitzinger kommandója, — most, hir szerint, Baibyban van.

Durban, május 31. E hó 25-ikén négyszáz boer Mear, Ben Viljoen, Spruit és Brendenbach parancsnoksága alatt Bethentől délre megtámadta Plumer ezredesnek egy szekérvonatát, de az angolok hat óráig tartó harc után visszaverték az ellenséget. Az angolok vesztesége hat halott és husz sebesült, a boéroké hat halott és harminc sebesült. Plumer ezredes hadoszlopa 24-ikén sok boer családdal és zsákmánynyal Standertonba érkezett.

London, május 31. Lord *Kitchener* jelenti Pretóriából tegnapi kelettel: *Delarey* hadereje tegnap Wlatfonteinben megtáma *Dixon* tábornok seregét és kemény harcba keveredett vele, végre azonban az az angolok visszaverték az ellenséget, amely 35 halottat hagyott a csatatéren. Az angoloknak 174 halottjuk és sebesültjök volt. Négy tisztjök is elesett.

Ma van az évfordulója annak, hogy az angolok bevonultak Johannesburgba s ennek emlékére ma ott bált ad angol főparancsnok.

Brüsszel, május 31. *Krüger* külön jegyzéket intézett a párisi és a pétervári kormányhoz, amelyben kéri, hogy fogadják el legutóbbi javaslatát és támogassák azt az ajánlatát, hogy a hágai nemzetközi békebiróság döntsön a dél-afrikai kérdésben.

Leyds Párisba s onnan Pétervárra utazik.

Lourenco-Marquezből jelentik, hogy De We 3000 emberrel betört a Fokföldre.

A mexikói követség.

Bécs, május 31. Ausztria-Magyarország mexikói követségére a külügyminisztérium gróf *Hohenwarth* Gilbertet, a volt osztrák miniszterelnök fiát szemelte ki. Hohenwarth eddig Tangerben rendkivüli követ s meghatalmazott miniszter volt.

Közgazdasági távirat.

New York, május 31. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 8.¼ (8.¼). juniusra 7.82 (7.76). Augusztusra 7.33 (7.33). New-Orleansban helyben 7.¾ (7.¾). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 6.90 (6.90). Stand white Philadelphiában 6.85 (6.85). Rafined in Cases 7.90 (7.90). Credit Balances at Oil City 1.05 (1.05). — *Zsir:* Western steam 8.45 (8.45). Rohe és Brothers 8.60 (8.60). — *Tengeri* irányzata állandó. — Májusra —.— (50.—). Juliusra 49.— (48.⅝). — Szeptemberre 49.— (48.⅝). *Buza* irányzata szilárd. Piros őszi helyben 83.⅛. (82.⅜). Májusra —.— (81.⅝). Juniusra —.— —.—. Juliusra 80.⅛. (79.½). Szept.-re 77.½ (76.⅝). Gabona szállitási dija Liverpoolba —.¾ (—.¾). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 6.¼ (6.5/16). Májusra —.— (—.—). Augusztusra 5.30 (5.40). — *Liszt:* Spring Wheat cears 2.80 (2.80). — *Cukor:* 3.⅝ (3.⅝). — *Ón:* 28.35 (28.25). — *Réz:* 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, május 31. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata szilárd. — Májusra 74.⅝ (74.—). Jul.-ra 74.½ (73.⅝). *Tengeri* irányzata állandó. — Májusra 43.⅝ (43.⅜). — *Zsir:* Májusra 8.17. (8.22). — Juliusra 8.15 (8.30). — *Szalonna* short clear 8.20 (8.20). — *Sertéshus:* Májusra 14.65 (14.67). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Levél a könyvben.

— *Radó Antal fordítása.* —

Egy öreg, jó nénikémnek
Egy régi könyve vagyon,
A régi könyvbe' levélke,
Az is már régi nagyon.

Mely szedte néki hájdan,
Tán ép ily aszott az a kéz . . .
Mi lelheti nénikémet,
Sir, hogyha rája néz . . . ?

Grün.

+ **Madagaszkar exkirálynőjének utazása.** Nagy érdeklődéssel várják a párisiak Madagaszkár detronizált fiatal királynőjét, aki immár utban van a francia főváros felé. Ranavalo exkirálynőt a rangját megillető tisztelet környezi utazása közben s máris gondoskodva van arról is, hogy Párisban egy madagaszkari fiatalember teljesitse mellette a tolmács funkcióját, egy fiatal francia katonatiszt pedig a védelmező lovag szerepét fogja betölteni. A tömegek tolakodó kiváncsisága és az egyesek kiváncsi tolakodása ellen fogja a francia tiszt a barnabőrü királyi hölgyet megóvni. A királynő ruhatára nagyon szegényes. A pongyoláktól eltekintve, csak egy barnaselyem, meg egy feketebársony, azután egy rózsaszinü selyem és egy pirossal diszitett fehérselyem ruházata van vele a három rend utiruháján kivül. Először tehát a párisi divatszalónok után fog a melléje rendelt fiatal lovagtól tájékoztatást kérni a fiatal királynő.

*

+ **Betörés a párisi igazságügyi palotába.** Lázas érdeklődést ébreszt francia körökben a pünkösdi ünnepek egyik eseménye, nevezetesen az, hogy ismeretlen tettesek betörtek az igazság istenasszonyának párisi palotájába és — sikerrel raboltak. A dolog duplán érdekes. Egyrészt, mert arra vall, hogy a nagy ünnep idején csak az igazságszolgáltatás őrei és megbizottai pihentek, ellenben a betörök nem respektálták a munkaszünetet. De érdekessé teszi az esetet az is, hogy éppen Thémisz csarnokában produkálták magukat a zártörések szakemberei, akik hihetőleg nagyot kacagtak azon a hatáson, mely az elemelt értékek hült nyomán fakadt. Az ötletes tolvajok Mercier urnak, az irodaigazgatónak, szerkezeténél fogva *betörés ellen biztositott* vasszekrényét feszitették föl és 5760 frankot szedtek ki belőle. Dicséretes ügyességre vall az a körülmény is, hogy az iroda-ajtók zárait nem támadták meg durva erőszakkal, hanem tolvajkulcsokkal nyitották ki és a befejezett betöréses lopás után lelkiismeretesen ismét bezárták. A város gárdistái, akik az éber őrködés szerepével voltak megbizva, nem vettek észre semmit, ami gyanut támasztott volna bennük. Sőt az egyik egész naiv hangon mesélte és bizonyitgatta, hogy *egy tisztviselőn* kivül, az ő őrködésének ideje alatt nem is járt ott senki. Az az egy, aki ott járt, az valamelyik tisztviselője volt az igazságszolgáltatásnak, kulcscsal a kezében közeledett feléje, jelezte, hogy „neki dolga van az irodában" és igy ő, a gárdista kellő tisztelettel vette tudomásul a szorgalmas tisztviselő ur könnyedén odavetett értesitését. Másfél órai *munka után* a tisztviselő ur távozott — és a gárdista: szalutált neki.

Most a vizsgálóbiró a gárdistát azért vallatja, hogy *a szorgalmas tisztviselőnek* alapos személyleirását szedje ki belőle.

*

+ **Egy képes levelezőlap ára: 184 márka.** Egy nagyon elvirágzott, de azért még mindig hóditani vágyó urhölgy Zürichben volt a képes levelezőlap cimzettje, a kártya képes felén pedig a cimzett karikaturája fölött ez állott: kitatarozott vén masina; alatta pedig ez: szégyeld magad, vén csörgőkigyó. Az éltes hölgy szenvedélyes dühvel kezdte tanulmányozni a kézvonásokat s nem sok idő multán tisztában volt vele, hogy ki az, aki ennyi szeretettel emlékezett meg róla. A vádlott nem volt más, mint az éltes hölgy előbbi szabónője, aki esztendőkön keresztül türte a vén kokett szekaturáit és végül, minthogy a nagyigényü urnő mégis elpártolt tőle, igy juttatta kifejezésre sokáig visszafojtott bosszuérzetét. Föl lévén fedezve a névtelen levelező, megindult a pereskedés becsületsértés cimén és megkezdődött a bizonyitás. Az irásszakértők terhelő véleményének sulya alatt a vádlott bevallotta végül, hogy a maliciának szerzője ő. Nagy huzavona után a törvényszék most hozta meg az itéletet és 24 márka pénzbüntetésen felül 160 márka perköltségben marasztalta el a képes levelezőlap anonimusát.

*

+ **A legrégibb müszemek.** A müszemeket legelőször II. Ptolomaeus Philadelphus idejében kezdték alkalmazni, Krisztus előtt 300-ban. Az egyptomiak használták legelsőbben a szem hiányának pótlására a müszemeket. Előbb ezüstből vagy aranyból készitették, üvegszemek előállitására csak később került a sor. Találtak ősmumiákat, amelyeknek szemegödrében müszem volt. A 16-ik században, a porcellán feltalálása után, a müszemek készitése nagy haladást mutat. A müszem készitését egészen az ujabb időig a készitők titokban tartották, hosszu időn át a párisi Hazard Mirauelt és Desjardins-család gyártmányai voltak leghiresebbek. Ma már többféle anyagból készitenek müszemeket, viaszból, celluloidból, vulkanitból, azonban az üvegszemek a legjobbak.

*

+ **A jó kenyérről.** A kenyér sütése egyik legjelentősebb feladata a háziasszonynak. A táplálékok elseje a kenyér. Főleg a kenyér keményitő-tartalma adja meg a táperőt, amely a zsirnak, vajnak, sajtnak és husnak kitünő vivőanyaga s bő szénhydrát-tartalmánál fogva a zsir- és fehérjeanyagokat oly táplálékká egésziti ki, mely az egészséges és észszerü táplálkozásra szükséges. A kenyér tartalmaz fehérjét, zsirt, sókat, továbbá a sütés módja szerint több-kevesebb vizet, még pedig a következő mennyiségben; fehérje 6—10%, keményitő 50—80%, zsir 0·3—0·9%, sók 0·1—1·5%, viz 11—42%. Ezekhez járul még a korpakenyérben a cellulose, mely a korpában a buzaszem hüvelyében van. A buzaszem fehérjetartalma néha 16% s nagy előny volna ha ez az egész menynyiség a kenyérben értékesithető volna. Kenyérkészitésre legalkalmasabb, olvassuk az Egészségügyi Lapokban, első sorban a buza, mely a legtöbb tápanyagot tartalmazza, azután a rozs, mig a zab gazdag fehérje- és zsirtartalmának dacára, szintugy az árpa mechanikai okokból nem igen jönnek tekintetbe. A gabonafaj megválasztásán kivül ügyelni kell még a készitési módra is; mindenekelőtt arra, hogy az erjedési folyamat ne lépjen tul bizonyos határt. Az erjedés ugyanis, amely a kenyeret emészthetőbbé teszi, a keményitőt és esetleges fehérjét elpusztitja s a sütőnek értenie kell ahhoz, hogy mikor kell az erjedést idejekorán megszakitani, hogy az ily módon ugyan emészthetőbbé tett kenyér tápértékében csorbát ne szenvedjen. Ezért hagyják a kenyeret csak bizonyos ideig erjedni. Ezt az erjedést közönségesen kovász segélyével érik el a liszt tápértékének rovására. Ennek az erjesztési módszernél jobb az, amely kettőszénsavas natron és bizonyos savanyu anyag hozzátételében áll, miáltal a kenyér ugyancsak porozus lesz, anélkül azonban, hogy tápertéke csökkenne. A kenyér tápértékének megitélésénél tekintetbe veendő még viztartalma is; vizben szegény kenyér mindenesetre értékesebb s innen van, hogy a nem friss, száraz kenyeret vagy kétszersültet orvosilag rendelik. Az, ki sokat ül otthon, (mi az emésztést nagy mértékben befolyásolja) inkább fehér kenyérrel, a mezei munkás a gazdag korpatartalmu, ámbár nehezebben emészthető fekete kenyérrel éljen. A fekete kenyeret persze sohase élvezzék friss állapotban. E végből ugy gazdasági, mint a szervezetben való jobb kihasználása szempontjából az okos háziasszony arról is gondoskodjék, hogy az asztalra legalább huszonnégy óra után kerüljön a kenyér.

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Irta: **DÓZSA ENDRE.**

(69

Djerbulesku kiment segiteni a tüz eloltásában. Ez nagy nehezen sikerült. A setéttel, amely a szobára ráereszkedett, a szomszéd szobából áttörő gyertyafény és a tüzre rakott fahasábok lángja küzködött. Zoe betette az ajtót s igy a gyertyafény átsugárzása is megszünt. A parintye egy hosszu vassal felszitotta a tüzet, azután kitöltötte a teát Djerbuleskunak és Bergernek. Helylyel kinálta most már mind a kettőt. Berger hozzá is látott a teához, de Djerbulesku izgatottságán erőt venni nem tudott. Parintye Ilie szokása szerint nem kérdezett, habár az előbbi jelenet őt magát is felizgatta. A papi hivatással vele járó életbölcselem megtanitotta, hogy minden közbevetett szó ilyenkor megannyi apró gát, mely a magától kifakadó áradatot feltartja vagy más irányba tereli.

Djerbulesku nem sokat váratott magára.

— Ugy látszik, főtisztelendőséged nem tudta, kiket vett házához. Testvérnénémet, Djerbulesku Rafila lappangott itt leányával, Bartolesku Zoeval. Szegény atyámat az vitte sirba, hogy özvegyi háztartásával volt oka Rafila könnyelmüségének és gyalázatának. Kolostorban neveltette. De néném fékezhetlen szenvedélyessége utat tört magának a komor falak közül. Egy fiatal baráttal kezdett viszonyt, akit elcsábitott az oltár elől s akit azután szeszélyeivel halálra kinozott. A fiatal pap meghasonlott vele, meghasonlott önmagával és meghasonlott Istenével. Egyik napon halva találtak az oltár előtt. A reggeli misénél a szentelt kehelyből mérget ivott.

Nénémnek távoznia kellett. Atyám férjhez akarta adni mindenáron. Egy cserkesztiszt a török hadseregből Bukarestben többször találkozott Rafilával. Szenvedélyes szerelemre gyult. Atyám hivta a házhoz, szives volt vele, de Rafila nem szerette. Hozzáadtuk mégis, hozzáadtuk kényszeritve.

Beletörődni látszott sorsába. Egy kis lánya született: Bartolesku Zoe. Szinte boldog volt vele. Négy év folyt igy el. A negyedik évben Bukarestben egy erdélyi medvetáncoltató jelent meg. Előbb az utcákon járt medvéivel, azután az éppen Bukarestben időző Renz-cirkuszhoz ment. Éttől fogva belekapott egész Bukarest hölgyvilága. Csodálatosan szép férfi volt és csodálatosan merész. Beszélték róla, hogy a magyar forradalomban tribun volt, de agyát bizonyos őrültség lepte meg és a helyett, hogy a diadalmas császártól, mint annyi más, hü szolgálataiért kenyeret kért volna, kezébe vette a vándorbotot. Minden büszkesége az volt, hogy ő független és szabad.

Egyszer csak eltünt Bukarestből és eltünt vele Bartoleskuné és kis leánya, Zoe . . .

Azóta tizenhárom év telt el és Rafilát nem találtuk sehol. A gyalázat, melyet férjére hozott, halálba kergette ezt, a családot ért gyalázat pedig atyámat ölte meg.

Djerbulesku felsóhajtott . . . azután folytatta:

— Mégis jól esett viszontlátnom őt. Édes gyermekkorom üde tavaszának illatát éreztem közte és Zoe között. Engedje uram egy mély köszönettel lerónom ön iránti tartozásunkat s engedje, hogy magamhoz vegyem legközelebbi rokonaimat.

— Szép is lenne — kiáltotta Berger — Zegrean Togyer asszonya, kit faluról falura botozott és hurcolt a medvék között, most majd beállitson a megyefőnökhöz és kiáltsa ki a világnak, hogy édes testvérek ők. Ezt, ha ugy volna is, tagadni kell. A nehéz agyagot nem veszszük hátunkra, mikor a lajtorján felfelé kapaszkodunk.

Djerbuleskun pillanatra megdöbbenés látszott. Parintye Ilie jól látta ezt. Kékesszürke szemeit belemélyesztette Djerbulesku szemébe, mintha a lelkében olvasni akarna. Azután csöndesen, szinte suttogva szólott:

— Nem szeretném, hogy elmenjenek és nem is hiszem, hogy elmennének. Nekünk igy együtt egy nagy munkánk van. Ez a munka befejezetlen s befejezéséhez egy emberélet nem elég. Ha elejtem én a fonalat, Rafila veszi fel, és ha elejti ő, majd felveszi Zoe. Rafila nem lehet Djerbulesku többé és Zoe nem lehet Bartolesku, amint én nem lehetek többé gróf Vázsonyi. Arany fonál a családi érzés, mely sugárrá válik s egyszerre ád fényt és meleget. Nekünk egyik sem kell. Mi nem vagyunk azok, nem is akarunk azok lenni, akik vagyunk. Mi egy érzés vagyunk csak, egy fogalom a bosszu és a gyülölet között. Egy fogalom, melynek még nincs neve, de amelylyel nem akarunk sirba szállni, hanem visszahagyjuk azt nemzedékekre. Ezért épitünk és ezért rombolunk. E munkától oly könnyen elszakadni nem lehet.

Zoe jött ki.

— Igaza van atyám. Hagyj el bátyám minket. Anyám felébredt, de mikor meghallotta ismét hangodat, ájulásba esett ismét. Igy folyt ez az egész beszélgetés alatt, melynek minden szava áthallatszott hozzánk, hol feléledt anyám, hol visszaesett öntudatlanságába. Most azt mondja nekem, kogy közöljem veled fogadását, amelyet esküvel erősitett meg. Nem akar találkozni rokonaival egyáltalán soha, nem akarja megosztani viharos élete örömét, gyalázatát. Az csak nekünk marad, hogy vezekeljünk érte. És ha mégis valami gyöngeség oda vinné, hogy belépne szülőinek ajtaján, vagy a te ajtódon, aki most a családot egyedül képviseled, halála perce lenne az a pillanat.

— És te, édes Zoe? — kérdezte Djerbulesku — hisz te neked eddig is csak a szenvedésben volt részed, fiatal életed csak mámorban és lázban égett eddig. Nálam jól el lennél rejtve, mig megnyilik szived.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Magyar Folyam- és Tengerhajós-részvénytársaság. A társaság 1900. évi mérlegét a tegnap tartott igazgatósági ülésén állapitották meg véglegesen, hogy a junius 28-án tartandó közgyülés elé terjeszszék. A közgyülésen, a különböző tartalékalap ellátása után, ugy mint leirásokra 887,788 K. 05 fillér, a biztositási alapra 68,743 K. 45 f., a nyugdijalapra 20,000 K., az elmult üzletévre részvényenként 3 korona osztalék fog javaslatba hozatni. Ez az eredmény majdnem egyenlő a mult évben kimutatott nyereséggel. Hogy javulás nem állott be, az első sorban az aldunai államokban a rossz termés következtében még folyton tartó pangásnak tulajdonitható. A folyó évnek tavaszi időszaka lényegesen kedvezőbben alakult. A társaságnak hajóparkja a hajózás megnyitása óta kielégitő feltételekkel van igénybe véve, ugy, hogy az ezidei első félév jelentékenyen kedvezőbben fog zárulni, mint a mult évnek hasonló időszaka.

A m. kir. országos központi mintapince most teszi közzé jelentését 1900. évi működéséről. E szerint az elmult évben a pincében kezelés alatt állott 9116 hektoliter bormennyiség; ebből eladatott 1836 hektoliter 271.487 korona értékben, tehát átlagosan 147 korona 90 fillérrel hektoliterje, szemben az 1899. évi 138 korona 84 fillér átlagos árral. Az értékesités tehát jobb árakon történt, ami mindenesetre örvendetes jelenség. A párisi kiállitással kapcsolatos magyar kostoló csarnokban a jobb fajborokból 20.000 korona értékü mennyiséget sikerült elhelyezni. A kiállitáson a magyar borászati osztály rendezését a mintapince végezte. Erdekesek a jelentés azon adatai, hogy az egyes borfajok minő áron keltek el. E szerint az asztali borokért a termelők 62½ koronát, a pecsenyeborokért 128½ koronát, a szomorodni borokért 266 koronát, az aszuborokért 720 koronát kaptak hektoliterenkint a költségek levonása után. A mintapincét kezelő magyar bortermelők országos szövetkezete összesen 3593 hektoliter bort kezelt az 1900. évben. A szövetkezetnek 31 tagja van 184 részjegygyel. Mint az előbbeni években, ugy 1900-ban a szövetkezet igyekezett szolgálni a hazai bortermelés érdekeit, amennyiben magánteleknek dijazás nélkül rendelkezésre állott pincekezelésük tekintetében és immár kilencedik esztendeje gyakorlati kiképzésben részesitette az állami felsőbb borászati és szőlészeti tanfolyam hallgatóit. A szövetkezet a párisi kiállitason a legnagyobb kitüntetést — a grand prixt — nyerte el.

Fizetésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Grollnig Jozefa szatócsnő Écsenkappel, *Sonnenfeld* Simon kereskedő *Devecser*, Profesz Ferenc butorkereskedő Karlsbad, Tramschegg kereskedő Grác, Morawetz Siegfried kereskedő Bécs, *Selmeczy* Ferenc kereskedő *Barcs*, *Záborszky* Károly *Nagy-Atád*, *Lefkovits* Z. kereskedő *Munkács*, *Nyári* Béla füszerkereskedő *Székesfejérvár*, Zappler Leib Storoczynetz.

— Kiégett, kihült setét nap vagyok bátyám, amelyen már nem terem virág. Egy érzés, egy fogalom a bosszu és gyülölet között. Itt a helyem parintye Ilie mellett, én sem akarok az lenni, aki vagyok. Epiteni, rombolni akarok, visszahagyni szivem keserüségét nemzedékről, nemzedékre.

Djerbulesku látta a fanatizmust, mit e fiatal lányba minden bizonynyal Ilie parintye sugalmazott. Tudta, hogy nénje szenvedélyes természetét még inkább meg kellett, hogy kapja a parintye befolyása, szomoruan félbe hagyta a további unszolást, felállott, hogy bucsuzkodjék.

— Eljetek hát boldogul. Ha lakik boldogság a sziklák között, miket kifeszittetek, hogy egymásra hányjátok, találjátok fel azt. A munkában ugyis találkozunk. Eletutam engem is e sziklák közé sodor. Eltemetni a régi világot a Kárpátok között és teremteni ujat el a Fekete tengerig. Hajlékony, olvasztható anyagból gyurni uj nemzedéket, mely elvegye a napfényt a régi hajtástól, hogy az többé ne kerüljön felül. Ebben a célban, ebben a munkában találkozunk.

Ilie parintye megragadta kezét Djerbuleskunak.

— Igen uram, ebben a célban, ebben a munkában találkozunk.

— E munkából részt kérek én is. Elfogadsz munkatársnak ugye Romulus barátom? Az etablissement Zoe nélkül ugyis összemegy — hadarta Berger — valami egyéb után kell, hogy lássak. De mi az kedves barátom, te sápadt vagy, mint a halál, talán rosszul érzed magad?

Djerbulesku csakugyan sápadt volt. Kinozta, sértette Berger bizalmaskodása, kinozta, sértette még inkább Ilie parintye acélkék szemének gunyos hunyorgatása, melylyel Berger szavai után végigmérte Bergert is, Djerbuleskut is.

Berger megfogta karját Djerbuleskunak, bizalmasan támogatni akarta és ismét kérdezte.

— Talán rosszul vagy Romulus?

(Folytatása következik.)

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 42.— korona pénzben, 42.50 korona áruban. *Bécsben* 40.60 korona pénzben, illetve 40.80 korona áruban.

Borjuvásár. 1901. évi május hó 31-ikán. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 1213 drb, leölt borju —— db, bécsi borju —— db, —— db., növendékmarha 14 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzések. — Belföldi élő borju I. rendü 77—88 f.-ig, kivételes 92 f., II. rendü 60—75 f.-ig, 1 kilónkint, leölt borju I. r. ——— f.-ig, II. r. — f.-tól — f.-ig, kivét. — f. kilónkint levonás nélkül. Bécsi leölt borju —— f.-ig. Növendék marha — f.-tól — f.-ig, I. r. ——— f.-ig, középminőségü 44—50 f.-ig, alárendelt ——— f.-ig, 1 kilónkint. Bárány élő 8—10 k., leölt bárány —.——.— K. kivételesen ár —— k.-ig páronkint. — A nagyobb szükséglet folytán a kereslet élénk volt, az árak 4—5 fillérrel emelkedtek.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-illővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi május 31. Készlet 140 darab. Érkezett 1428 darab. Összesen 1568 darab. Eladatott 1084 darab. Maradt 484 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 85—88 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 84—88 koronáig. 320—380 klgr. sulyban 82—86 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 74—82 koronáig. Malac 72—— korona. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, május 31.

A buzaüzlet ma is szilárd irányzattal nyilt meg. Az élénk vételkedv következtében a bőven kinált áruk 2½—5 fillérrel drágábban voltak elhelyezhetők. A forgalom 57.000 métermázsát tett, rozs néhány fillérrel drágább, zab szilárd.

Egyéb gabonanemüekben nem történt változás.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79·2 k. 8 K. 15 f., 800 mm. 79·5 k. 8 K. 02½ f., 200 mm. 78·5 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 78·3 k. 8 K. 05 f., 400 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 77·5 k. 8 K. — f.

Pestvidéki: 1000 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 1000 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 1000 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 95 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 75 k. 8 K. 10 f.

Fehérmegyei: 850 mm. 76 k. 8 K. 02½ f., 160 mm. 78·5 k. 7 K. 92½ f., 1200 mm. 75 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 75 f.

Majsai: 1000 mm. 78·5 k. 8 K. 05 f.

Szarvasi: 3500 mm. 78 k. 8 K. 15 f.

Bánsági: 200 mm. 75 k. 7 K. 60 f., 4000 mm. 76 k. 7 K. 75 f., 3800 mm. 76 k. 7 K. 75 f.

Báziási: 3000 mm. 75·2 k. 7 K. 50 f.

Szentesi: 4000 mm. 77·4 k. 8 K. — f., 3000 mm. 77 k. 7 K. 90 f.

Bácskai: 300 mm. 76 k. 7 K. 85 f., 140 mm. 75·2 k. 7 K. 85 f., 170 mm. 74·4 k. 7 K. 75 f.

Temesvári: 5200 mm. 74 k. 7 K. 55 f.

Csongrádi: 1100 mm. 75·5 k. 7 K. 87½ f.

Raktáráru: 800 mm. 76 k. 7 K. 70 f., 4000 mm. 77·2 k. 7 K. 82½ f., 1000 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 3100 mm. 76 k. 7 K. 70 f., 3500 mm. 76 k. 7 K. 70 f.

Tolnai: 1275 mm. 75 k. 7 K. 60 f.

Mind három hónapra.

Tengeri: 2500 mm. 5 K. 25 f., szerb, hajóban, 250 mm. 4 K. 75 f. hibás.

Zab: 600 mm. 7 K. 20 f. közraktár.

Rozs: 100 mm. 7 K. 25 f. pp., 200 mm. 7 K. 20 f. pp.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	ó	76	7.60	7.70	80	8.—	8.10
"	"	77	7.70	7.80	81	0.—	0.—
"	"	78	7.80	7.90	82	—.—	—.—
"	"	79	7.90	8.—	—	—.—	—.—
Fehérmegyei	"	76	7.60	7.70	80	7.90	8.—
"	"	77	7.65	7.75	81	0.—	0.—
"	"	78	7.70	7.80	82	—.—	—.—
"	"	79	7.80	7.90	—	—.—	—.—
Pestvidéki	"	76	7.60	7.70	80	7.90	8.—
"	"	77	7.65	7.75	81	0.—	0.—
"	"	78	7.70	7.80	82	—.—	—.—
"	"	79	7.80	7.90	—	—.—	—.—
Bánsági	"	76	7.40	7.55	80	0.—	0.—
"	"	77	7.55	7.60	81	—.—	—.—
"	"	78	7.60	7.70	82	—.—	—.—
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—
Bácskai	"	76	7.60	7.70	80	—.—	—.—
"	"	77	7.65	7.75	81	—.—	—.—
"	"	78	0.—	0.—	82	—.—	—.—
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—72	7.26	7.40
"	"	másodrendü	—	7.15	7.25
Árpa	"	takarmány	60—62	6.40	6.75
"	"	égetni való	62—64	6.10	6.30
"	"	sörfőzésre való	64—66	—.—	—.—
Zab	"	—	39—41	6.90	6.95
Tengeri	ó	bánsági	—	—.—	—.—
"	"	másnemü	—	5.35	5.40
Repce	uj	káposzta	—	—.—	—.—
"	"	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	"	—	—	5.10	5.30

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza októberre	7.90—7.91—7.92—7.93—7.94
Rozs októberre	6.78—6.77—6.76—6.78—6.74
Zab októberre	5.79—5.80—5.82—5.81
Tengeri juliusra	5.38—5.36—5.39—5.38

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre	7.91	„	7.92 „
Rozs októberre	6.74	„	6.75 „
Zab októberre	5.79	„	5.80 „
Zab juliusra	5.37	„	5.38 „
Repce augusztusra	12.95	„	13.05 „

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza 1901. októberre	7.92— 7.93
Rozs októberre	6.75— 6.76
Zab októberre	5.79— 5.80
Zab juliusra	5.37— 5.38
Repce augusztusra	12 95—13.05

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde magasabb külföld befolyása alatt kedvezően nyilott. Üzlet csakis osztrák hitelekben fejlődött. A többi érték forgalom hiján csak névleges árfolyamokat tüntetett elénk.

A déli tőzsde a berlini bányapiac lanyhulása folytán kedvetlen irányzatot tárt elénk. A zárlat gyenge volt.

A helyi piac délben teljesen el volt hanyagolva.

A valutapiac változatlan.

Az előtőzsde.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény —.—. Osztrák hitelrészvény 690.75.—691.60. Államvasuti részvény —.—. korona.

A déli tőzsde.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 694.——696.—. Osztrák hitelrészvény 687.75—690.75. Államvasuti részvény 672.——673.50 korona.

Forgalomba került: Kereskedelmi bank 2470.—. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 588.——590.—. Nicholson gépgyár 160.——165.— Schlick-gépgyár 170.——180.— korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 687.75. Magyar hitelrészvény 694.—. Rimamurányi vasmű-részvény 493.—. Osztrák-Magyar államvasut 672.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezónzerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 38.—43.— korona, vörös aprószemü 33.—38.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona. középszemü 40.——43.— korona, nagyszemü 45.—48.— korona. Disznózsir: budapesti: 49.——49.50 korona, vidéki —.———.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 40.50—41.—. korona, 3 darabos 42.50—43.— korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.25—12.50 korona 120 darabos —.————. korona, 100 darabos 13.50—13.75 korona, 85 darabos 15.——15.25 korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.75—11.— korona, 100 darabos 11.75—12.— korona, 85 darabos 13.——13.— korona. Szilvaiz: szlavóniai 19.——19.25 korona, szerbiai 18.——18.25 korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, május 31. *(A Budapesti Napló telefonjelentése.)* A newyorki tőzsde az ünnep miatt zárva volt, de különben sem érkezett direktiva a külföldi piacokról. Az itteni tőzsde meglehetősen élénken nyilt meg s az irányzat emelkedő volt, amit az állandó szárazság okozott. Buza és zab árfolyama javult, tengeri ellenben nem. Később gyöngülés állott be, ami részint gyöngébb berlini jelentésekre és arra volt visszavezethető, hogy Magyarország több vidékéről eső jelentettek. Zárlatkor az árfolyamok általában 4 fillérrel javultak, sőt zab folyó határidőre 10 fillérrel emelkedett.

Köttettek: buza őszre 8.15—8.20—8.16, rozs május—juniusra 7.68—7.66, őszre 7.13—7.15—7.13, zab őszre 6.19—6.23—6.19, tengeri május—juniusra 5.55—5.56, tengeri julius—augusztusra 5.66—5.67, buza május—juniusra 7.84—7.85, zab május—juniusra 7.45—7.48, repce augusztus—szeptemberre 13.40—13.50 korona.

Felmondottak 2000 mm. tengerit.

Zárlatkor maradtak: buza őszre 8.17, rozs május—juniusra 7.85, zab őszre 6.21, tengeri julius—augusztusra 5.66 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* ismét üzletcsend, csak egyes helyi papirokban van forgalom.

Déli tőzsde nagyon csendes, változatlan.

Zárlat gyengült Berlinre nyugodt.

Bécs, május 31. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 117.55. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 143.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.50. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 433.—. Rimamurányi vasmű-részvény 494.—. Magyar koronajáradék 92.90. 4%-os Magyar földtelherm. kötvény 91.45. Magyar hitelbank részvény 695.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 174.25. Kassa-oderbergi vasuti részvény 355.— Magyar kereskedelmi bank 2464. Magyar cukoripar —.—

Bécs, május 31. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 98.45. 4%-os osztr. aranyjáradék 117.85. 1860-os sorsjegy 140.—. Osztrák hitelsorsjegy 400.—. Angol-osztrák bank 279.50. Bécsi bankegyesület 484.50. Osztrák-magyar bank 1670. Déli vasut 90.—. Dunagőzhajózási részvény 827.50. Dohányrészvény 294.— Császári és királyi arany 11.35. Német bankváltók 117.50. 4·2%-os ezüst járadék 97.95. Osztrák koronajáradék 96.85. 1864-iki sorsjegy —.—. Osztrák hitelintézeti részvény 689.—. Unionbank 562.—. Osztrák Länderbank 417.50. Osztrák-magyar államvasut 672.50. Elbavölgyi vasut 500.50. Alpesi bányarészvény 472.50. 20 frank. arany 19.09. Londoni váltóár 240.50. Bécsi Tramway Litt B. —.—. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Lipót kohó —.—. Az irányzat nyugodt.

Bécs, május 31. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 689.—. Magyar hitelrészvény 696.—. Angol-Osztrák bank 280.—. Bécsi bankegyesület 485.— Union bank 562.—. Länderbank 417.75. Osztrák-magyar államvasut részvény 672.50. Lombard 90.—. Elbavölgyi vasut 501.50. Északnyugati vasut részvény 486.50. Dohányrészvény 294.50. Rimamurányi vasmü 495.—. Alpesi bányarészvény 472.50. Májusi járadék 98.45. Magyar koronajáradék 92.90. Török sorsjegyek 108.—. Német birodalmi márka 117.57—58. Napoleon d'or 19.09.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 31. *(Tőzsdei tudósitás.)* A politikai helyzet kedvező megitélése nyomán az irányzat javult. Dortmundi Union-részvények szilárdak voltak arra a hirre, hogy a társaság negyedévi kimutatása kedvező. Laura-részvények eleinte meglehetősen szilárdak. Khinai papirok emelkedtek. Spanyolok is emelkedtek a szelvényadó ellen való tiltakozás hirére. Amerikaiak Londonra szilárdak. Később az irányzat a Laura-kohó kimutatására nagyon lanyhult. Bányaértékek hanyatlottak. Magánleszámitolási kamatláb 3¼%.

Berlin, május 31. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 98.30. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.40. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 93.60. Osztrák-magyar államvasut 144.25. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.—. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.75. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 185.50. Altalános villamossági Edison 205.—. Gelsenkircheni 175.—. Laura-kohó 203.10. 4·2%-os ezüstjáradék 98.—. 4%-os magyar aranyjáradék 98.90. Osztrák hitelrészvény 215.90. Déli vasut 22.80. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.10. 4%-os uj orosz kölcsön —.—. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 96.60. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 168.60. Harpeni 175.—. Az irányzat bágyadt.

Berlin, május 31. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 98.90. Magyar koronajáradék 93.60. Osztrák hitelrészvény 215.60. Osztrák-magyar államvasut 144.25. Déli vasut 22.75. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.10. Buschtiehradi —.— Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Hamburg, május 31. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 97.95. 1860. sorsjegy 140.—. Déli vasut 22.50. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.—. Osztrák hitelrészvény 215.50. Osztrák-magyar államvasut 144.—. Olasz járadék 96.50. 4%-os Magyar aranyjáradék 99.—. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, május 31. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 98.40. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.25. Magyar koronajáradék 93.50. Osztrák-magyar bank 120.—. Déli vasut 22.80. Elbavölgyi vasut 127.52. Londoni váltóár 204.55 Bécsi bankegyesület 123.—. Villamos részvény —.—. 3%-os magyar aranykölcsön —.—. 4·2%-os ezüstjáradék 98.—. 4%-os magyar aranyjáradék 98.80 Osztrák hitelrészvény 216.40. Osztrák-magyar államvasut 144.80. Északnyugati vasut 120.50. Bécsi váltóár 850.25. Párisi váltóár 812.33. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, május 31. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 215.60. Német bank 201.30. Discont 185.40. Berlini kereskedelmi bank 150.75. Gelsenkircheni 174.90. Harpeni 174.50. Laura-kohó 200.20. Olasz járadék —.—.

Páris, május 31. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut 130.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.15. Osztrák Länderbank 101.17. 3%-os francia járadék 97.70. Ottomanbank 553.—. 3½%-os francia járadék —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut 99.45. 4%-os magyar aranyjáradék —.—. Párisi bankrészvény 1098. Olasz járadék —.—. Francia törleszth. járadék 101.60. Osztrák földhitelintézeti részvény —.—. Török dohányrészvény 320.—. Az irányzat bágyadt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 30. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 76—80 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 84—86— fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 86—88— fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkiut 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 84——85 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 82——84 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 78——80 fillérig.

Sertéslétszám 1901. május 29. napján volt készlet 55.393 darab. — 1901. május 30. napján felhajtatott 879 darab. 1901. május 30. napján elszállittatott 651 darab. 1901. május 31. napjára maradt készletben 55.621 darab.

Napirend.

Naptár: Szombat, junius 1. Római katholikus: Pamfil vt †. — Protestáns: Jusztin. — Görög-orosz: (május 19.) Patrik és tár. — Zsidó: Siván 14. S. Nassa. — Nap kél: 3 óra 51 perckor. — Nyugszik: 7 óra 32 perckor. — Hold kél: délután 6 óra 46 perckor. — Nyugszik: éjjel 3 óra 10 perckor.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti Muzeum. Képtár és a néprajzi osztály a Csillag-utca 15. sz. a. nyitva van délelőtt 9 órától délutan 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődij mellett tekinthetők meg.

Tavaszi nemzetközi kiállitás a Mücsarnokban d. e. 9 órától esti 6 óráig. Belépődij 1 korona.

A Nemzeti Szalon kiállitása d. e. 9 órától este 7-ig. Belépődij 50 fillér.

Mezőgazdasági kiállitás az Iparcsarnokban nyitva délelőtt 10 órától este 7 óráig. Belépődij nincs.

A magyar nők képzőmüvészeti és iparkiállitása az iparcsarnokban. Nyitva délelőtt 9 órától este 6-ig. Belépődij 60 fillér.

Országos Képtár az Akadémiában zárva.

Iparmüvészeti muzeum zárva.

Teknológiai iparmuzeum zárva.

Mezőgazdasági Muzeum d. e. 9—1-ig.

Földtani Intézet muzeuma (Stefánia ut 14.) nyitva délelőtt 10 órától délután 1 óráig. Belépődij 1 korona.

Közlekedési muzeum zárva.

Az Akademia Goethe-szobája zárva.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Akadémiai könytár nyitva délután 3 órától 7 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Az uj országház kupolacsarnoka és lépcsőháza megtekinthető d. e. 10 órától 1-ig 40 fillér, azontul este 6 óráig 1 korona belépődij mellett.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 31. —

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Harkányi József első osztályu ipari segédfelügyelőt kir. iparfelügyelővé, Zeke Imre máv. mérnökgyakornokot másodosztályu ipari segédfelügyelővé; a honvédelmi miniszter Ványa Henrik és Varga Imre segédhivatali igazgatói cimmel és jelleggel fölruházott miniszteri irodatiszteket valóságos segédhivatali igazgatókká és Jámbory Kálmán, valamint Bányai Béla miniszteri irodatiszteket a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába sorolt miniszteri irodatisztekké; a magy. kir. tengerészeti hatóság Celligoi Albin kereskedelmi hadnagyot hosszujáratu tengerész-kapitánynyá; a kaposvári pénzügyigazgatóság Bauer Jenő kaposvári adóhivatali dijtalan gyakornokot a lengyeltóti adóhivatalhoz dijas gyakornokká ideiglenes minőségben kinevezte.

Pályázatok. Pénzügyi fogalmazó a szolnoki pénzügyigazgatósághoz 2 hét alatt. — Közjegyző Nagykanizsára 3 hét alatt. — Aljegyző a bánffyhunyadi járásbirósághoz 2 hét alatt. — Városi állatorvos Székely-Udvarhelyre junius 20-ig. — Két irodasegédtiszt a honvédelmi minisztériumnál julius 15-ig. — Adóhivdtali gyakornok a naszódi kir. adóhivatalhoz 2 hét alatt. — Átalakitó dijnok a felső-vissói kir. járásbirósághoz 2 hét alatt. — Pénzügyőri szemlész a nagybecskereki pénzügyigazgatósághoz 14 nap alatt. — Pénzügyi fogalmazó a győri pénzügyigazgatósághoz. — Biró a brassói kir. törvényszékhez 2 hét alatt.

TÁJÉKOZTATÓ.

Szénásy, Hoffmann és Társa
párisi és lyoni selyemgyári raktára
Budapest, IV., Bécsi-utca 4. szám.
Tiszta selyem, sima liberty, minden szinben mtrje **90 kr.** Lyoni foulard és nyomatott pongis **65 krtól följebb.** Tiszta selyem nyomatott liberty **1.10 krtól följebb.** Louisine, popeline-soleil egész ruhákra minden szinben. Louisine-chiné, gaze-chiné és soyeuse-chiné a legujabb kivitelben bluzok és egész ruhákra. Minták vidékre kivánatra pontosan küldetnek.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, május 31.

A légnyomás eloszlása szabályosabb lett. Északnyugati Európát egy mély depresszió boritja, amelynek minimuma Anglia felett van, egy másik sekély depresszió a Balkán félszigeten foglal állást és a kettő között déli-, közép- és keleti Európát magas nyomás boritja, amelynek maximuma finn öböl környékén van.

Az idő északnyugati és délkeleti Európában sok helyütt zivataros és esős volt, mig a kontinens többi részében szárazabbra és derültebbre fordult.

A hőmérséklet lényegében változatlan. Nálunk az idő meleg, változékony és sok helyütt zivataros volt. Különösen az ország délkeleti felében.

Jégverésről a Dunántul, az al-Duna környékéről és Erdélyből érkeztek jelentések.

Kilátás: Meleg idő várható, egyelőre még zivataros esőkkel.

Vizállás.

		Máj. 30. méter	Máj. 31. méter			Máj. 30. méter	Máj. 31. méter
Inn	Schärding	1.72	1.85	Tisza	M.-Sziget	0.53	0.52
Duna	Passau	2.46	2.58	•	Tokeháza	0.30	0.28
•	Linz	0.17	0.01	•	V.-Namény	0.25	0.18
•	Bécs	0.12	0.12	•	Tokaj	0.49	0.62
•	Pozsony	1.86	1.87	•	Tisza-Füred	0.86	0.74
•	Komárom	2.34	2.45	•	Szolnok	0.79	0.71
•	Budapest	1.98	1.97	•	Csongrád	0.82	0.73
•	Paks	1.44	1.45	•	Szeged	1.67	1.6[illegible]
•	Mohács	2.33	2.35	•	Török-Becse	1.23	1.16
•	Gombos	3.20	3.21	•	Titel	2.47	2.46
•	Ujvidék	2.54	2.53	Ondova	Bártfa	0.45	0.45
•	Pancsova	2.02	2.02	Topolya	Hoór	1.—	1.—
•	Orsova	2.48	2.48	Bodrog	Zemplén	0.48	0.47
Morva	Magyarfalva	0.80	0.87	Sajó	Zsolca	2.—	1.80
Vág	Zsolna	0.70	0.70	Hernád	H.-Németi	0.58	0.45
•	Trencsén	0.59	0.55	Berettyó	Margita	0.06	0.34
•	Szered	0.86	0.86	•	B.-Ujfalu	0.02	0.04
Rába	Sz.-Gotthárd	0.16	0.16	Körös	Csucsa	0.46	0.—
•	Sárvár	0.48	0.36	•	N.-Várad	0.25	0.28
•	Győr	2.18	2.26	•	Belényes	0.47	0.45
Dráva	Pettau	1.82	1.90	•	Tenke	0.20	0.20
•	Zákány	0.82	0.—	•	Gurahonc	0.34	0.34
•	Barcs	1.82	1.79	•	Borosjenő	0.12	0.12
•	Eszék	2.65	0.—	•	Békés	0.42	0.46
Mura	M.-Szerdah.	1.10	1.10	•	Gyoma	0.84	0.86
Száva	Zágráb	0.80	0.72	Maros	Gy.-Fehérvár	0.26	0.30
•	Sziszek	0.89	0.85	•	Branyicska	0.94	0.—
•	Mitrovica	2.68	2.69	•	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.20	0.12	•	Arad	0.80	0.37
•	Szatmár	0.71	0.7[illegible]	•	Makó	0.90	0.85
Kraszna	N.-Majtény	0.—	1.40	Temes	K.-Kostély	0.90	1.04
Latorca	Munkács	0.02	0.02	Béga	Kiszető	0.91	0.94
Laborca	Homonna	0.10	0.07	•	Temesvár	0.—	0.—
Ung	Ungvár	0.12	0.12	•	Becskerek	0.34	0.31

GUMMI- GUMMI! GUMMI!
és halhólyag különlegességek, valódi francia és angol gyártmány, teljesen biztos és ártalmatlan. Tucatja: 1, 2, 3, 4, 5, 6 forintért. Pessarium occlusivum 1.50 frttól 2.50 frtig. Kapható a
Magyar Orvosi Müszertárban
Budapest, Kerepesi-ut 32.,
a Rókus kórházzal szemben.
Árjegyzék ingyen, zárt boritékban.
10 frtnyi megrendelésnél 20% engedmény.

„The Gresham"
életbiztositó-társaság Londonban
Magyarországi fiók:
Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6.
a társaság házában.

A társaság vagyona 1899. december 31-én	kor. 177,060.451.—
Évi bevétel biztositások és kamatból 1899. évi december 31-én	» 30,835.871.—
Kifizetések, biztositási és járadéki szerződések, valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848)	» 383,793.872.—
Az 1899. évben a társaság 5838 kötvényt állitott ki	» 56,097.103.—

összeg értékekben. — Prospektusokkal és dijtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállit, továbbá ajánlatokkal, dijmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet fiókja Budapesten, valamint ennek ügynökei a fiók minden nagyobb városában.

Butor-expozé

Teljes hálószobák . . 100, 125, 150, 220, 300 forint és följebb.
Teljes ebédlőszóbák 120, 150, 200, 280, 400 forint és följebb.
Teljes szalonok . . . 130, 140, 220, 350, 450 forint és följebb.

Gyártmányainknak ismert kitünő minősége dacára elhatároztuk, hogy az eladást a fenti olcsó áron megkezdjük, miáltal lehetővé tétetik minden vevőnek, hogy szükségletét egy reelle szolid üzletben beszerezhesse.

Dus raktár legkülönfélébb szalonberendezésekben és finom selyemszövetekben, ugyszintén müasztalos-butorokban. Vidéki megrendelések biztosittatnak és vászonba csomagolva küldetnek el.

SZABÓ FERENC és TÁRSA
butor-nagyiparosok,
Budapest, Kerepesi-ut 12. szám, a Sip-utca sarkán.

A már 45 év óta dicséretreméltólag ismert s a 71.012. sz. Bm. leirat követelményeinek teljesen megfelelő
VUKOVÁRI
arctisztitó kenőcs szeplő, himlőhely, sömör, májfoltok, fakadékok, forrósági persenések, orrvörösségek és minden egyéb arcvirágzások ellen, valamint a
vukovári
bőrszépitő szappan mely az arckenőcscsel a használati utasitás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló s fiatal kinézest kölcsönöz.
Egy nagy tégely ára 1 kor. 60 fill., kisebb 1 kor., szappan 1 kor. Utánzásoktól óvakodjunk! Csak Krajcsovics által Vukováron készitett kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajcsovics, a késztitő arcképe látható.
FŐRAKTÁR: Török József gyógyszertára Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

Agriot Brandy-t
finom, erőteljes, üditő likőrt, mint ujdonságot ajánlanak
E. LICHTWITZ & CO., cs. és kir. udv. szállitók,
TROPPAU.
Kapható minden jobb füszer- és csemegeüzletben.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAPlan PAPlan PAPlan

	frt		fr
1 összehajtható vaságy 3 db kivehető matraccal — —	10.—	1 acél sodrony ágybetét	5.—
1 rouge paplan — — — —	1.80	1 tengerifü matrac — —	4.50
1 » » prima — —	2.80	1 afrique » — —	5.—
1 cachmir paplan — — —	3.40	1 lószőr » — —	12.—
1 satin » — — —	3.80	1 ablak köper függöny —	3.—
1 atlasz cachmir — — —	4.80	1 » tunis » —	1.50
1 selyem atlasz paplan —	8.50	1 » gyapju » —	4.50
1 fodros selyem atl. papl.	13.50	2 ágy, 1 asztalteritő bouret	5.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.—	2 » 1 » gyapju	12.—
1 » » ágy »	1.30	1 nagy szobaszőnyeg — —	2.50
1 flanell ágytakaró pokróc	2.50	1 » » I. —	5.30
1 gyapju » »	5.50	1 ágyelőke I. — — — —	0.85
1 jó lópokróc — — — —	1.60	1 tapestry ágyelőke — —	1.50
1 téli pokróc — — — —	4.60	1 mtr. jó futószőnyeg —	—.40
1 szép fali szőnyeg — —	7.50	1 » » mintázott — —	—.75

GICHNER JANOS
paplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára
Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.
Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszadatik.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szombat, 1901. junius hó 1-én.

A szentpétervári orosz császári operaház balettagjainak vendégszereplése.

A nürnbergi baba.

Vig opera 1 felvonásban. Zenéjét szerzette Adam Adolf. Szövegét irták Leuven és Beuplan. Forditotta Havi Mihály.

Utána:

Graziella.

Balett 1 felvonásban. Szövegét irta Petipa Máriusz. Zenéjét szerzette Pugni.

Végül:

Táncegyveleg.

Kezdete 7½ órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Szombat, 1901. junius hó 1-én.

A jó falusiak.

Szinmü 4 felvonásban. Irta Victorien Sardou.

Személyek:

Villepreux	Gyenes	Tétillard	Gabányi
Morisson	Ujházi	Pauline	Alszegi
Henrik	Dezső	Marguerita	Ligeti
Floupin	Náday	Buisson anyó	Györgyné
Grinchu	Vizvári	Mariotte	Meszlényi

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Szombat, 1901. junius hó 1-én.

Először:

Az ikrek.

Operett 3 felvonásban, előjátékkal. Irta M. Ordenneau. Forditotta Molnár Ferenc. Zenéjét szerz. E. Audran.

Személyek:

Boniface	Sziklay	Dechamps birt.	Mátrai
Gaudichard	Boross	Tourette	Odry
Gaudichardné	Sziklayné	Theodule	Palásthy
Gontran	Ráthonyi	Filiéres	Giréth
Dechamps adj.	Dalnoki	Clara } iker-	Szoyer
Beauvisage	Füredi	Cécile } testvérek	

Kezdete 7½ órakor.

VIGSZINHÁZ.

Szombat, 1901. junius hó 1-én.

Ocskay brigadéros.

Szinmü prológussal, 4 felv. Irta Herczeg Ferenc.

Személyek:

Ocskay László	Fenyvesi	Dili	Lenkey
Tisza Ilona	Csillag	A palóc	Szerémy
Tisza Jutka	Nógrády	Szörényi	Gál
Pyber	Hegedüs	Tarics	Bihari
Ozoróczy	Kazaliczky	Ocskay Sándor	Tapolczai
Jávorka	Góth	Königsegg	Balassa

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Szombat, 1901. junius hó 1-én.

Kölcsönkért vőlegény.

Operett 3 felv. Irta M. Ordonneau. Forditotta Makai Emil. Zenéjét szerz. Edmond Audran.

Személyek:

Rigaud	Kovács	Benoit	Tollagi
Rose	Hegyi	Canada	Parányi
Octave	Raskó	Frivolet	Bojár
Philoméle	Krecsányi	Marcel	Kápolnai
Jen Bernard	Szirmai	Madeleine	Harmath
Zéphirin	Szerdahelyi	Thomas	Ujvári

Kezdete 7½ órakor.

URÁNIA SZINHAZ

Szombat, 1901. junius hó 1-én.

A tánc.

Irta: Pekár Gyula. Zenéjét feldolgozta: Kern Aurél.

Kezdete 7½ órakor.

FŐVÁROSI NYARI SZINHÁZ.

Szombat, 1901. junius hó 1-én.

Doktor Szeleburdi.

Eredeti énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Guthi Soma és Hegedüs Gyula. A darabban előforduló kacagó dal zenéjét irta Dienzl Oszkár.

Kezdete 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Szombat, 1901. junius hó 1-én.

Uriel Acosta.

Zenésitett dráma 4 szakaszban, Gutzkow után magyar szinre alkalmazta Deréky Antal. Zenéjét szerz. Király Péter.

Kezdete 7½ órakor.

VISEGRÁD.

Pap Józsefnek „Mátyás király"-hoz cimzett legjobbhirü vendéglőjében kitünő magyar konyha van; valódi magyar eredeti bor és kitünő **Dréher-sör** lesz felszolgálva jutányos árak mellett. A közlekedés ugy hajóval, mint vonattal **nagyon olcsó és kényelmes.** Minden vasár- és ünnepnapon **katonahangverseny.** Pontos és figyelmes kiszolgálás. Nagyobb társaságoknak kedvezményes árak.

ŐS-BUDAVÁRA.

Ma tündéries kivilágitás mellett nagyszerü uj

Varieté-müsor

Bianca de Roches

francia párdalosok két ölebükkel.

Amalia Stone amerikai diva. — La belle **ZARINA**

Krüger és Kirsten zenebohócok. — **Tokaji négyes** énekesnők és táncosnők

valamint az összes többi szerződött különlegességek.

A magy. kir. budapesti honvédkerületi zenekar hangversenye. A kis szinpadon előadások belépődij nélkül. A Folies Caprice vendégjátéke. Szerenád zenekari kisérettel. Amerikai scating ring. Ben-Ali-Bey varázsszinháza. **Belépődij 60 fillér.** Kedvezményes jegyek minden tőzsdében.

WULFF EDE CIRKUSZA.

Ma szombaton, junius 1-én, este ½8-kor:

nagy ujdonsági estély

Uj! Először: Uj!

Bámulatraméltó vizi- és uszómutatványok a felülmulhatlan

UNTHAN-tól

az uj szab. hidraulikusan elsülyeszthető 5 méter mély manége-ban. Továbbá a világon egyedül álló **buvár-szarvas óriási ugrása. A divat-szamár.** Wulff Ede igazgató legujabb idomitóművészete. Szalag-négyes, lovagolja 8 hölgy és 8 ur. Benny Born az utolérhetetlen bohóc és fáklyahajitó.

Holnap vasárnap, d. u. 4 és este 7½ órakor:

két kivételes nagy előadás.

Alapittatott 1850.

SEMLER J.

posztókereskedése

osztrák császári és magyar királyi udvari szállitó

BUDAPEST,

Bécsi-utca és Deák Ferenc-utca sarok.

Ajánlja legutóbbi ujdonságait

„OSTENDE"

legelegánsabb utazóruhaszövetek urak és hölgyek részére. Legnagyobb választék angol uri- és női plaidekben és kocsitakarókban.

Gyári raktára a hazai termékü tiszta gyapju-posztóknak. Minták ingyen és bérmentve.

45 kr.

egy könnyü, elegáns **szalmakalap**, finomabb **65 krajcár**, áttört **75** kr. Ismeteladóknak árengedmény.

KERTÉSZ PÁL

kalap- és uridivat raktára

Budapest, Kerepesi-ut 44. Népszinházzal szemben.

Parád gyógyfürdő.

Vastimsós fürdőkkel és hidegvizgyógyintézettel, égvényes-kénes savanyuviz és természetes arzén vastartalmu forrásvizekkel. Lakások ujonnan épült 20 olcsó szobával kibővittettek, a vendégek élelmezéséről Verseghy István jóhirü konyhája gondoskodik. Az évad május 15-től szeptember végéig tart. Az előévad május 15-től junius 20-ig, főévad junius 21-től augusztus 20-ig, utóévad augusztus 21-től szeptember végéig tart. — Az elő- és utóévadban a lakások 30%-kal olcsóbbak. Ingyen prospektussal és minden felvilágositással készségesen szolgál

A fürdőigazgatóság.

13,939. számhoz.

Pályázati hirdetés.

a zágrábi m. kir. posta- és távirdaigazgatóság részére emelendő kétemeletes épület terveinek elkészitésére.

A pályázati föltételek a következők:

1. A pályázatban csak hazai müépitészek és mérnökök vehetnek részt.

2. A pályázat titkos és csak 1 : 200 léptekben készitendő tervvázlatokra iratik ki, melyekhez a müszaki leirás és egy hozzávetőleges költségvetés csatolandó, mely utóbbi az épület által elfoglalt köbtartalom szerint legyen számitva.

3. Az épitési összeg 440.000 koronát meg nem haladhat, mely összegben azonban a csatornázási, légszeszvilágitási, fütési és szellőztetési berendezések költségei is benfoglaltatnak.

4. **A pályázók kötelesek minden emeletsornak egy alaprajzát, az épület mindenik homlokzatáról egy-egy homlokzati rajzot és a tervezet megértésére szükséges metszetrajzokat benyujtani.**

5. Az épitési program és a teleknek a lejtméreti adatokat is tartalmazó helyszinrajza a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium VII/6. ügyosztályánál (II., Albrecht-utca 3—5.) és a zágrábi m. kir. posta- és távirdaigazgatóságnál szerezhetők meg.

6. A pályatervek benyujtásának határideje

1901. évi junius hó 30-ik napjának d. e. 11 órája.

7. A pályatervek lepecsételve, jeligés levelek kiséretében a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium segédhivatalának igazgatóságánál elismervény ellenében nyujtandók be.

8. A kitüzött határidő nem hosszabbittatik meg és azontul beérkező tervek figyelembe nem vétetnek.

9. A három legjobb tervvázlatra kitüzött **pályadijak** közül az **első dij 1500 koronában, a második 1000 koronában és a harmadik 600 koronában van megállapitva.** A nem dijazott pályatervek bármelyike a kincstár részéről 300 koronáért megvehető.

10. A pályadijak a beérkezettek között viszonylag legjobbnak talált három münek mindenesetre kiadatnak, kikötöm azonban, hogy a dijazott tervvázlatok bármelyikét fogadhassam el a kivitel alapjául, vagy esetleg azoktól egészen el is tekinthessek.

11. A dijazott és a kincstár által megvett tervek a kincstár tulajdonát képezik. A nem dijazott, illetve meg nem vett pályamüvek a fölbontatlan, jeligés levéllel együtt a benyujtáskor kapott elismervény visszaszolgáltatása ellenében a szerzőknek vissza fognak adatni.

12. A pályaterveket tiztagu biráló-bizottság fogja elbirálni, melynek itélete végérvényes. Ezen biráló-bizottság következőképpen fog összeállittatni: hat tag (beleértve az elnököt is) a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium VII. szakosztálya és a zágrábi m. kir. posta- és távirdaigazgatóság részéről, két tag a kereskedelmügyi m. kir. miniszterium II. szakosztálya részéről és egy-egy tag a magyar, illetve horvát mérnök- és épitészegylet részéről.

Budapest, 1901. május 22.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

13.939. számhoz.

Pályázati hirdetés.

a pécsi m. kir. posta- és távirdaigazgatóság részére emelendő kétemeletes épület terveinek elkészitésére.

A pályázati föltételek a következők:

1. A pályázatban csak hazai müépitészek és mérnökök vehetnek részt.

2. A pályázat titkos és csak 1 : 200 léptekben készitendő tervvázlatokra iratik ki melyekhez a müszaki leirás és egy hozzávetőleges költségvetés csatolandó, mely utóbbi az épület által elfoglalt köbtartalom szerint legyen számitva.

3. Az épitési összeg 220.000 koronát meg nem haladhat, mely összegben azonban a csatornázási, villamvilágitási, fütési és szellőztetési berendezések költségei is benfoglaltatnak.

4. **A pályázók kötelesek minden emeletsornak egy alaprajzát, az épület mindenik homlokzatáról egy-egy homlokzati rajzot és a tervezet megértésére szükséges metszetrajzokat benyujtani.**

5. Az épitési program és a teleknek a lejtméreti adatokat is tartalmazó helyszinrajza a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium VII/6. ügyosztályánál (II. ker., Albrecht-ut 3—5.) és a pécsi m. kir. posta- és távirdaigazgatóságnál szerezhetők meg.

6. A pályatervek benyujtásánnk határideje

1901. év junius hó 30. napjának d. e. 11 órája.

7. A pályatervek lepecsételve jeligés levelek kiséretében a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium segédhivatalának igazgatóságánál elismervény ellenében nyujtandók be.

8. A kitüzött határidő nem hosszabbittatik meg és azontul beérkező tervek figyelembe nem vétetnek.

9. A három legjobb tervvázlatra kitüzött **pályadijak közül az első dij 1200 koronában, a második 800 koronában és a harmadik 600 koronában van megállapitva.**

A nem dijazott pályatervek bármelyike a kincstár részéről 300 koronáért megvehető.

10. A pályadijak a beérkezettek között viszonylag legjobbnak talált három münek mindenesetre kiadatnak, kikötöm azonban, hogy a dijazott tervvázlatok bármelyikét fogadhassam el a kivitel alapjául vagy esetleg azoktól egészen el is tekinthessek.

11. A dijazott és a kincstár által megvett tervek a kincstár tulajdonát képezik. A nem dijazott, illetve meg nem vett pályamüvek a fölbontatlan jeligés levéllel együtt a benyujtáskor kapott elismervény visszaszolgáltatása ellenében a szerzőknek vissza fognak adatni.

12. A pályaterveket nyolctagu biráló-bizottság fogja elbirálni, melynek itélete végérvényes. Ezen biráló-bizottság következőképpen fog összeállittatni: öt tag (beleértve az elnököt is) a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium VII. szakosztálya és a pécsi m. kir. posta- és távirdaigazgatóság részéről, két tag a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium II. szakosztálya részéről és egy tag a magyar mérnök- és épitészegylet részéről.

Budapesten, 1901. évi május hó 22-én.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

A hét szinházi műsora.

	Nemzeti szinház	M. Kir. Operaház	Vigszinház	Népszinház	Magyar Szinház
Vasárnap d. u.			A két árva		
Vasárnap este	A jó falusiak	Don Pasquale	Ocskay brigadéros	Sárga csikó	Az ikrek

Valóban!

„Zacherlin"

nagyszerüen segit, mint utolérhetetlen rovarpusztitó szer.

De csak üvegekben vásárlandó ott, ahol Zacherlin-plakátok vannak kifüggesztve.

Gyógyfürdőkbe készülő betegek figyelmébe!

KATAPHORESE.

UJ GYÓGYMÓD!

Fölülmulhatatlan gyógyhatásu

Ideg-, Nemi-, Bőr-, Vérbetegségek és Gyengeségi-állapotok,

Impotencia gyökeres gyógyitására.

Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógysiker után fizethető.

Páratlan sikerü eredményei folytán

általánosan kitünőnek elismert

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI INTÉZET

a modern Hygiena és legujabb orvosi technika elsőrendü vivmányai szerint berendezett gyógytermekkel

Budapest, Terézkörut 44. sz., I. emelet.

Dr. MITZGER TIVADAR

személyes vezetése alatt, nyitva egész nap.

Levelekre díjmentesen válaszoltatik.

Prospectus ingyen.

BIKSZÁDI GYÓGY- FÜRDŐ

Szatmár-megyében.

Megnyitás: junius hó 5-én.

Ezen égvényes konyhasu savanyuviz kitünő hatásu **heveny és idült gyomorbélhurutban, a légző-szervek hurutos hántalmában, máj- és epebajokban, a vese- és hugyhólyag betegségeiben, aranyér, sárgaság és lépdaganatokban; nyálka- és hugysav**-oldó hatás tekintetében a budapesti kir. tudomány-egyetemen történt kisérletek szerint a legkitünőbb égvényes savanyuviznek bizonyult be. A fürdőben **ivó-, fürdő- és belégző-gyógymód**, van azonkivül **hidegvizgyógyintézet** és **savókura.** A beteg szórakoztatásáról kellően gondoskodva van. A fürdő acetylen-világitással van berendezve.

Helyben:

orvos, gyógyszertár és posta.

Vasuti állomások:

Szent-Váralja és Técső,

hol kényelmes kocsik is kaphatók, honnan a fürdőbe 2½ óra alatt lehet eljutni. Levélbeli megkeresésre mindenről készséggel szolgál felvilágositással a fürdőigazgatóság.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapiai rendelő-intézete

IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota

(átjáróház és lift használat).

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, legsulyosabb hugyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményekép létrejött hátgerincbajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Ki van zárva

hogy **butorszükségletét** valahol jobban és olcsóbban fedezhetné, mint az országban előnyösen ismert

Sárkány és Schütz

butorkereskedő-cégnél (kárpitosok és diszitők)

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

(a New-York kávéházzal szemközt)

ezelőtt a Belvárosban, hol a helyiségek feladása folytán, melyek azonnal ki is adatnak, az árak **tetemesen leszállittattak.**

(Árjegyzékkel nem szolgálhatunk.)

Titkos betegségek

gyógyitására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett **gazdag kórházi tapasztalatai** alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyit legrövidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: hugycsőfolyást, hólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacs bőrbajokat és az önfertőzésből támadt idegbetegségeket.

Meglepő az eredmény férfiui gyengeségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél. Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz., (Dohány-utca sarok, I. emelet).

Bejárat a lépcsőnél. Külön várótermek.

Rendelés délelőtt 9—3-ig. este 6—8-ig.

BAYER-féle

Magyar turista-tapasz

Tyukszem, bőrkéreg és bőrkeményedés

ellen biztosan és gyorsan ható szer.

1 eredeti tekercs 80 fill.

Kapható a legtöbb gyógyszertárban. Főraktár:

Vöröskereszt gyógytár

Budapest, VI. Andrássy-ut 84.

Nagy vidéki gyártelep — hatóságilag engedélyezett saját betegsegélyző-pénztárral — ügyes

gyári orvost

keres. Évi biztos jövedelem legalább 4000 korona. Magyar és német nyelven kivül egy szláv nyelv ismerete kivántatik. Ajánlatok életpálya leirásával „N. D. 8302." jelige alatt Haasenstein és Vogler (JAULUSZ ÉS TÁRSA) céghez Budapest, Dorottya-utca 9. I. emelet kéretnek.

Épp most jelent meg

SEEFEHLNER J. L. cs. és kir. udv. szállitónál.

Budapesten, IV., Váci-u. 20. sz.

D. Olajfestékek és olajfestészeti cikkek árjegyzéke.

Bárkinek ingyen és bérmentve.

Gummi

Halhólyag és gummi, elismert legjobb francia gyártmány, eredeti párisi csomagolásban tucatonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona. **Capot americains** (rövid): 6, 8, 10 korona. **Párisi hölgy óv-szivacskák** 4, 6, 8, 10, 12 korona. **Női óvszerek** (Pely porus), **Pessarium occlusivum, Menzinga** tanár szerint: 5 korona, bevezető hozzá: 3 korona. **Diana-öv** (havi kötszer) darabonként: 11 kor. Dusan felszerelt raktár: **irrigatorok, bidék,** mindennemü **suspensoriumok,** stb. **Ujdonság! Női refrechisseur!** Elismert nőgyógyászok által mint legbiztosabb óvszer ajánlva.

Ára 15 kor.

Kimeritő árjegyzékeket zárt boritékban, titoktartás mellett, díjtalanul küld szét:

KELETI J. orvos-sebészi müés kötszer-gyár

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17/b.

10 koronás rendelésnél bérmentve; 20 " " " és 20% árkedvezmény.

Meg nem felelő készséggel kicseréltetik.

Magyar Könyvtár

Szerkeszti: RADÓ ANTAL

Kiadja: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)

A májusi füzetek a következők:

Mikszáth. Szent Péter esernyője. I. füzet 241.

Mikszáth. Szent Péter esernyője. II. füzet 242.

Mikszáth. Szent Péter esernyője. III. füzet 243.

Mikszáth. Szent Péter esernyője. IV. füzet 244.

Mikszáth. Szent Péter esernyője. V. füzet 245.

A nagy humorista legérdekesebb regénye, mely először jelenik meg olcsó kiadásban.

Egy-egy szám ára 30 fillér.

Minden füzet egyenként kapható.

Teljes jegyzék minden könyvkereskedésben kapható.

Az eddig megjelent számok részletfizetésre is kaphatók.

Petőfi Sándor Elbeszélő költeményei. 240.

II. Bevezetéssel ellátta Radó Vilmos. Illusztrálta Telegdy László és Neogrády Antal.

Megrendelhetők: LAMPEL RÓBERT (WODIANER F. ÉS FIAI)

cs. és kir. udv. könyvkereskedésében Budapesten, Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. **Vastagabb betükből 8 fillér.**

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket **központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni:**

Breuer nővérek
dohánytőzsdéje,
Teréz-körut 54. szám alatt.

Engelmann Mór
gyorssajtónyomda,
IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál
könyvkereskedése,
IV., Gróf Cziráky-féle palota.
(Kossuth Lajos-utca, Kigyó-tér, Koronaherceg-utca sarkán.)

Jambrikovits
dohánytőzsdéje,
Kerepesi-ut 50. (Takarékp. épül.)

Eckstein Bernát
hirdetési iroda,
V. ker., Fürdő-utca 4. szám.

Fischer J. D.
hirdetési iroda,
IV., Zsibárus-utca 7. szám.

Goldberger A. V.
hirdetési iroda,
IV., ker., Váci-utca 9. szám.

Haasenstein és Vogler
hirdetési iroda,
V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Leopold Gyula
hirdetési irodája,
VII., Erzsébet-körut 34.

Mosse Rudolf
hirdetési iroda,
VII. ker., Károly-körut 9. sz.

Mezei Antal
hirdetési irodája
V., Gizella-tér (Haas-palota).

Schwarcz József
hirdetési iroda,
V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Tenczer Gyula
hirdetési iroda,
IV. ker., Szervitatér 8. szám.

Sikray Samu
hirdetési irodája
Budapest, Váci-körut 38.

Kernberg Rozália
dohánytőzsdéje,
VIII. ker., Muzeum-körut 18. sz.

Ifj. Nagel Ottó
könyvkereskedő,
Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Nemetsek A. J.
ujság-árudája,
Petőfi-tér 3. szám.

Rohonczi Ilona
dohánytőzsdéje,
Andrássy-ut 48. szám.

Szántó Mór
dohánytőzsdéje,
IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Sopronyi V.
dohánynagyárus,
VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Toldi Lajos
könyvkereskedése,
II. ker., Fő-utca 2. szám alatt.

Zipser és König
zeneműkereskedése,
Andrássy-ut 4. szám alatt.

Benda Józsefné,
Andrássy-ut 59.

Deutsch Miksáné,
Andrássy-ut 38.

Weitzenfeld Jakab,
Király-utca 1.

Goldgruber Mór
könyvkereskedő
Buda II., Fő-utca 17. szám.

Minden apró hirdetés, melyet itt este 6 óráig föladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.

Eszter.
Édes gyönyörűséges szép feleségem! Nagyon bánt, hogy levelemet félretetted, de ha nyilvánosan nem irhatom meg mindazt amit akarok. Egyet mindig ismételhetek, nagyon szeretlek és ha álmaimban megjelensz, mindig igazánban is várlak. Csókol, ölel, a ki igazán szeret. 9123

Nősülni
óhajt 26 éves izr. hivatalnok. Ajánlatok kéretnek „Komoly“ cim alatt a kiadóhivatalba. 3827

Váci
utitársamat, kit e lapra figyelmessé tettem, esdve kérem, adjon módot a megismerkedésre. A válaszát e lapban kérem „Utitárs“ jelige alatt. 9120

„Biztos“
mért nem értesit levele átvételéről? 9122

Lipótvárosi
asszonykával szeretne megismerkedni a legszigorubb diskrétio alatt egy csinos barna állami hivatalnok. Levelet „Lovag“ cim alatt a kiadóhivatal expediál. 3819

Ella!
Hát már sohasem láthatom? Szivem pedig addig nem nyugszik, míg ismét nem gyönyörködhetem bájos lényében. Sándor. 3820

„Csúnya baba“
levele van szokott helyen.

Szép szomszédnőm,
aki multkor akácfavirágot dobált ablakából, levele van poste-restante a főpostán. Jelige annak a hirlapnak a neve, melyet már többször felmutattam. 9125

Budapesten
25 év óta fennálló elsőrendü és elismert gyáros fia, mely ezen gyárnak társa, nőül óhajt venni egy polgári családból, jól nevelt leányt 30.000 frt hozománynyal, mely biztosittatik. Ajánlatokat kérek „Gyáros 5“ cimen a kiadóba. 9110

Urak!
Egy vidéki 28 éves, csinos árva leány, háziasan nevelt, kitanult szabónő, hozomány nélkül óhajt férjhezmenni egy kisebbrangu hivatalnokhoz, esetleg özvegyemberhez. Cim: Korber Irén Oravicabányán. 9106

KERESLET.

Villalakást,
télen, nyáron lakható, három—négy szobásat kerttel keresek augusztusra. Legszivesebben a budai hegyek valamelyikén épült ház bérletére reflektálok, ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek **Th. Z.** cimre. 3812

Utazók
kerestetuek **kedvelt cikknek** magánfeleknél való eladására. Intelligens és jó megjelenésü urak, kik ügyes eladók, küldjék ajánlataikat az eddigi foglalkozás felemlitésével és referenciákkal „Hálás szakma“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába.

Francia
nő, ki németül is beszél, kerestetik a délutáni órákra egy 6 éves leánykához. Ajánlatot kérek „F. J.“ jeligével e lap kiadóhivatalába. 3826

Élővirágüzletbe
egy ügyes kézilány azonnal felvétetik. József-körut 17. 3818

Fehérvarrónő
keres gépvarró leányokat. Magdolna-u. 42. földszint 9. 3817

Csinos
butorozott szobát keresek teljes ellátással a Városliget közelében kertre nyilót. Ajánlatokat „G. G.“ jeligével e lap kiadóhivatalába kérek.

Német nyelvben
óhajtanék gyakorlatot elsajátitani, ki ebben tanitani hajlandó, sziveskedjék nyilatkozatát a havi fizetés megjelölésével kiadóba „Német“ cim alatt küldeni. Debrecenben lakom. 9121

Terményüzletbe
raktárnoknak, átvevőnek, vagy más hasonló állást keres egy intelligens uriember, ki legutóbb mint gazdatiszt 16 évig volt egy helyen alkalmazva és jelenleg a családja miatt a fővárosba költözködött. Cim a kiadóhivatalba. 3791

Kertre
vagy parkra nyiló nagy szobát keresek teljes ellátással Budán, intelligens családnál. Ajánlatokat kérek „G. G.“ jelige alatt a kiadóba.

Lakótárs
kerestetik **azonnalra,** különbejáratu tiszta szobához, teljes ellátással és fürdőszobahasználattal 50 koronáért int. izr. családnál. Petőfi-utca 8. II. 17.

Képviseletet füszer
gyarmat és zsiradékáruban Heves-, Nógrád-, Borsod- és Gömörmegyék részére keresek. Legjobb referenciákkal rendelkezem. Kohn Adolf ügynökségi és bizományi üzlete. Hevesmegye **Eger** Dobó-utca. 8998

KINÁLAT.

Tanárjelölt,
aki legutóbb mint nevelő müködött, közép- vagy elemi iskolai tanulók mellé ajánlkozik nevelőnek vagy házitanitónak. Cim: S. L. Kazinczy-utca 5. II. udvar I. em. 10.

Elegáns
kimenő- és házi-toilettet, pongyolákat és minden egyéb e szakmába vágó ruhákat pontosan és olcsón késziti kitünő szabónő. Szentkirályi-utca 22. II. 26.

Füszerüzlet,
vidéki nagy városban kitünő menetelü az országuton legszebb helyen fekszik pálinkamérés és tőzsdével egybekötve más vállalat miatt azonnal eladó, az üzlet átvételéhez szükséges 7000 korona. Frisch Mór irodája Rökkszilárd-utca 5. 3824

Butor.
Ebédlő, hálószoba, iróasztal, 2 félmatt szekrény olcsón eladó. Izabella-u. 96. fldszt 1, 9104

Üres ládák
helyszüke miatt azonnal olcsón eladók. Kertész Pál, Kerepesi-út 44. sz.

Gyakornok,
ki négy gymnasiumot végzett, jó családból való, **irodába ajánlkozik.** Szives megkereséseket „**Z. J. G. 35.**“ jeligével e lap kiadóhivatala továbbit. 3792

A lépcsőházbói
különbejáratu, szépen butorozott, féregmentes szoba azonnal kiadó. Kerepesi-ut 69. II. 41. 3817

Nyári lakások.
Bia község határában a védett és pormentes fekvése miatt kedvelt **Iharos erdőben** (vasuti állomás: **Bia-Torbágy**) **családi nyaralók butorral és fürdőhasználattal** a jövő idényre **bérbeadatnak,** bérelni szándékozók sziveskedjenek az alulirt hivatalhoz fordulni. Telefon: **Bia 1. sz. Metternich Sándor hercegné** uradalmi felügyelősége **Bia,** Pestmegye.

Pénzkölcsönök
a legmagasabb összegig a leggyorsabban utólagos dijjazás mellett váltóra ingatlani betáblázásra valamint személyhitelek eszközöltetnek. Frisch Mór irodájában Rökk Szilárd-utca 5. 3823

Kávé és tejcsarnok
italméréssel, jól jövedelmező üzlet, billiárddal és kártyaengedélylyel a Józsefvárosban, több gymnasiumtól körülvéve, hol naponta kávéhoz 50 liter tej szükséges, házasság miatt 400 frtért sürgősen eladó, ezen üzlet bármely családnak biztos megélhetést nyujt. Frisch Mór irodája, Rökk Szilárd-u. 5. 3822

Cukorka-üzlet,
élénkforgalmu helyen, potom áron eladó. Frisch Mór irodája Rökk Szilárd-utca 5. 3821

Butor.
Jóminőségü hálószoba, kredenc, szőnyegdivány, asztal, székek, iróasztal, könyvszekrény, szalongarnitura, tükör, ugy egyenként is, sürgősen meglepő olcsón eladó. Gyár-utca 25. a kárpitosmesternél. 9095

Leghiresebb
jósnő Romániából visszatért. Bethlen-utca 9. főlépcsőház a. 1.

Egy jókarban
levő 3 ajtós előszobaszekrény tükörrel és egy perzsa-szőnyeg 3—4 méteres, megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 3806

Diszes
masszív füszer-állvány, 100 kis és nagy fiókkal, jutányosan eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3805

Ruganyos
teherkocsi és 1 és 2 lóra olcsón eladó. Halász, Rombach-utca 13. 3804

Csinosan butorozott
szoba intelligens családnál, különbejárattal azonnal kiadó. VIII. Pál-u. 6. fszint 6. 3627

Jósnő
lakik József-körut 17. félemelet 4. Található d. e. 9-től este 6-ig.

Kitünő fehérvarrónő
ajánlkozik. Cime: Magdolna-utca 42. fdsz. 9. 3790

Vizsgázók-
nak ajánlkozik, szerény fiatalember I—V. gymn. és polg. iskolai tanulók mellé, biztos siker és szerény feltételek mellett. Cim: B. M. VII. Ovoda-utca 28. II. em. 25. 3672

50 koronáért
teljes ellátást nyer 1—2 úr külön bejáratu utcai szobában fürdőszoba használattal. Sipos, Szondi-u. 24. 9117

Csinosan
butorozott tiszta szoba, olcsón kiadó. Hársfa-u. 31. II. 3. 3748

Házak, telkek
eladók a fővárosban és területén. Czim: I. ker. Kör-u. 7. Kerekes 3616

Csinosan
butorozott szoba, szemben az állatorvosi akadémiával, esetleg teljes ellátással, azonnal kiadó. Dembinszky-utcza 4., II. em. 23.

Ruha-varrónő
kitünően jártas, olcsón elvállal munkát, melyet a saját lakásán késziti el. Renoválásokat is végez kitünő izléssel. Cim: özv. Lederer Lipótné, Wesselényi-utca 56. I. em.

Elegánsan
butorozott szobák. A lépcsőházból három egymásba nyiló utcai szoba doktornak vagy ügyvédnek is megfelel, vagy különkülön esetleg nőnek is kiadó. Andrássy-ut 51., II. 17. 3641

Kiadó villa.
Rév-Fülöpön. (u. p. Kővágó-Őrs) a Balaton zalai partján, gyönyörü fekvésü szép villa, mely három szobából és konyhából áll, kuttal, tágas verandával és árnyas diófákkal, a nyárra **150 frtért** kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Egy kétajtós
jégszekrény privát használatra megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 3825

Kiadó szoba.
A Kerepesi-uton a Népszinház szomszédságában egy csinos, tiszta és világos, teljesen féregmentes szoba külön bejárattal a lépcsőházból, kiadó. Kerepesi-ut 34. III. 20.

Zongora
Kramer-féle, kitünő hangu, jutányosan eladó. Megtekinthető délután 2—5-ig. Nefelejts-utca 15. I. 11.

Zongora,
rövid, keresztnuros, kevéssé használt, sürgősen eladó. VII., Kerepesi-ut 64. I. emelet, ajtó 11. Megtekinthető délelőtt 11—12 óráig, délután 2—5 óráig.

Zongora
fekete, keresztnuros, kevéssé használt, diszes kiállitásu 250 frtért eladó. Fodor, Dohány-utca 90. sz. III. em. ajtó 12. Megtekinthető csak reggel 8—9-ig.

Valódi Echo-Phono-
graph, teljes felszereléssel együtt 20 frt, gyönyörü megzenésitett hengerek, drbja frt 1.50, üres hengerek drbja 80 kr. Sternberg Ármin és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyárosok Phonograph-osztályában, Károly-körut 2. (Kossuth Lajos-utca sarok.) Zenepalota.

A ki hegedüt,
cimbalmot, harmonikát, mechanikai hangszereket, vagy zongorát akar venni, kérjen árjegyzéket Sternberg Ármin és testvére cs. és kir. udv. hangszergyárosoktól Kerepesi-ut 36. mely cég minden cikkről külön illusztrált árjegyzéket küld teljesen dijtalanul.

Első Erdélyi
Görléczgyár, Weinrich Frigyes, Szász-Régen. Igen olcsó áron ajánlja gőzölt és jól kiszáritott fából, tetszetős alakban és tisztán kezelve készitett görléceit, mindennemü faiparosoknak, különösen butorasztalosoknak. 8999

Butor.
Hálószoba, ebédlő és egy complett mahagoni salonberendezés, zongora és majolika tárgyak igen olcsó árban eladatnak, úgy a lakás is azonnal vagy augusztus 1-én kiadandó. Bövebbet a házfelügyelőnél V., Váci-körut 4. szám.

Privát kutató
Budapest, Váci-körut 39. II. 15. Kényes megbizásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal. Található 9-től 2-ig. Levelek a fenti cimre kéretnek.

Butor.
Faragott hálószoba, divány, asztal, szék, olcsón eladók. Dohány-utca 54., I. em. 7. 9092

Csinosan
butorozott, különbejáratu utcai szoba, fürdőszoba használattal junius 15-re igen olcsón kiadó. Szentkirályi-utca 22. II. 26.

Nagy emeleti és földszinti utcai helyiség kerestetik augusztusra, a Muzeum-körut, Kecskeméti-utca vagy Kalvin-tér közelében. Ajánlatok „Kényelmes helyiség“ jeligével e laphoz kéretnek.

Angol tapéta raktárak.
Ajánlja nagy raktárát bel- és **külföldi kárpitokban:** kávéházak, vendéglők, épületek és lakások kárpitozását helyben és vidéken is azonnal és jutányosan elvégzi.
Minius Jakab Budapest,
Fő-üzlet: Kerepesi-út 6.
Fiók-üzlet: Irányi-u. 25.

Arnheim-pénzszekrény
80 frt.
Consol-tükör
40 frt.
Mosdó
15 frtért
eladó
Hunyadi-utca 27. sz.

Ős-Budavár területén
egy panoráma mozgó körképpel együtt a saison végéig
500 frtért bérbeadó.
Az összeg a napi bevételből lefizetődik rövid idő alatt. Csinos nőknek vagy fiatal vállalkozóknak igen jövedelmező. Ajánlatok Linhart festő, Hunyadi-utca 27. sz. Telefon.

The Berlitz School
of Languages. Erzsébet-körut 15., II. em. jobbra. Francia, angol, olasz, orosz, német, spanyol, magyar, szerb és román nyelvek tanitása a felnőtteknek, az illető nemzetiségü tanárok által Berlitz módszere szerint. Az első leckeórától fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csupán csak azt hallja. Más magántanitókkal semminemü összeköttetésben nem állunk.
Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben.

Forditások
eszközöltetnek.

Kence
(firnász) surrogatum, gyorsan száradó, le nem pattan, bádogfémek és falazatok bemázolására, ugyszintén ajtók és ablakok külső oldalaira is, továbbá gazdasági gépek, waggonok stb.-hez is alkalmas jótállás mellett, lenolaj-firnászszal való keverésre 50%-ig alkalmazható 100 kilogrammonként 40 korona hordóval együtt.
Továbbá **szilárd gépkenőcs** (á la Tovotte), gépolaj, kocsikenőcs, vaselin, carbolineum és egyébb kenőcikkek, ugyszintén **vizmentes takaróponyvákat** ajánl
DEUTSCH BERNÁT
I. magyar zsiradék-gyár
Kispesten, Budapest mellett.

Az 1896. millenniumi kiállitáson két elism. oklevél. kitüntetve.

POLOSKÁK,
svábbogarak, csótánybogarak, molyok, hangyák, bolhák, legyek, stb.-ket biztosan és gyökeresen kiirtja **csak az énminden**
rovart irtó porom
dobozokban **1 frtjával,** kisebb **55 és 30 krajcárjával.** Tökéletesen **méregmentes,** gyors és biztosan ható

csótány- és svábbogár-irtószer,

dobozokban ára 1 forint és kisebb **55 kr.**

FULGURIN

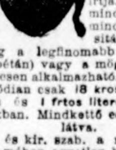

az egyetlen folyadék, mely foltok hátrahagyása nélkül a poloskát költésével együtt áthatólag és tökéletesen kiirtja. Fulgurin mindenütt és minden kárositás nélkül még a legfinomabb kárpiton (tapétán) vagy a mögött is sikeresen alkalmazható. Fulgurin valódian csak 18 kros üvegekben és 1 frtos literes palackokban. Mindkettő eesettel ellátva.
Cs. és kir. szab. a maga nemében egyetlen hatásu
patkány és egér-irtószer.

Nem méreg (csakis rágó állatoknak halálos), 1 bádogdoboz ára 1 frt. 6 doboz 5 frt. Valódi minőségben kapható:
REISS B. vegyészeti termények gyárában. **Budapesten, Király-utca 41 I-ső emelet.** Ami — minden tévedés elkerülése végett — különösen figyelembe veendő!!!
Fiókraktárak Budapesten: Kálal Sándor, VII., Király-utca és Károly-körut sarkán, Böhm Károly, V., Nagykorona-utca 12. Krayer E. és Társa, V. Váci-ut 14. sz., Frankel-féle vasudvarban és VII. Kerepesi-ut 50. sz., a Népszinház átellenében, Takács Lajos IV., Kossuth Lajos-utca 19. szám.

Használt férfiruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kivánatra a vevő a helyszinén megjelenik.

Nászajándéknak!
alkalmas honi és külföldi müipari tárgyak kaphatók **Hegedüs Zsigmondnál, Andrássy-ut 17. sz. alatt** u. m. olajfestmények, aquarellek, acélmetszetek, gobelinek, keretek, tükrök, etagerek, szalon-szekrények, paravanok, oszlopok, székek, szervir, jour-, szalon-, fénykép-, dohányzó-, kártyázó- és diszes női iró-asztalok, órák, candelaberek, szobrok, iró- és szivar-készletek, fali tányérok, pálma-edények, bronz- és porcellán-nippek stb. A közönség kényelmére a tárgyak mindegyikén a legolcsóbb árak vannak feltüntetve.

Virágnyelv.
Minden ismert virág jelentősége meg van irva ebben a könyvben, melyet szerkesztője a legjobb keleti forrásokból állitott össze. Ára szines kötésben 80 fill. Az összeg előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik meg. Megrendelhető Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésében, Andrássy-ut 21. sz.

BUTOR
jó, szolid kivitelben,
előnyös
részletfizetésre.
Náthán Ignác
kárpitos- és asztalos butor egyedüli főraktára
VII. ker.
Erzsébet-körut 23.
Árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve

Jöjjön a boltomba, vagy kérje 200 ábrás árjegyzékemet és meggyőződik, hogy szebb, jobb és **olcsóbb cipőt** sehol nem kap s. p.

1 pár férfi borjubőr füzős	3.20
1 „ „ sárga „	3.40
1 „ női cugos vagy füzős	3.—
Gyermek cipő füzős v. gombos	1 frt

DÓCZI cipész BUDAPEST, Kerepesi-ut 10/D.

BUTOROK
úgy készpénzért, mint
részletfizetésre
a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig
legjutányosabban
Ehrentreu és Fuchs
testvéreknél,
BUDAPEST,
VI., Teréz-körut 8.
Andrássy-ut közelében.
Képes árjegyzék ingyen.

Villatelkek.
Szent-Mihály legkiesebb fekvésü helyén Budapesthez 38 perc, vasuti állomás, fürdő- és erdő mellett, 200—300 négyszögöl nagyságu
90 olcsó villa-telek részletfizetésre kedvező feltételekkel eladó.
Ára 2 frt 25 kr., négyszögölenként, foglaló 40 frt, többi havi 10 forintos részletekben törleszthető. Bövebb felvilágositást ad Gradl, Erzsébet-körut 27. **(Delfin, magyar szőrővállalatnál).**

Én Csillag Anna!

185 om- h. óriás Loreley-hajammal, melyet **az általam föltalált kenőcscsel 14 havi** használat után kaptam. Ezen kenőcs az egyedüli szer, mely **hajhullás ellen, a növesztés elömozditására s a hajtalaj erősitésére** alkalmasnak találtatott. Uraknál szép teli szakálnövést s más **rövid használat** ugy a **haj,** mint **szakálnak** természetes **fényt** és **sürüséget** kölcsönöz s a **gyors őszüléstől** legmagasabb korig megóvja.

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 forint.

Szétküldés naponta a pénz előleges beküldése vagy utánvétel mellett az egész világba a gyárból, a hova a rendelések cimzendők.

Csillag Anna
BÉCS: I. Seilergasse 5.
BERLIN: Friedrichstrasse 56.

Csillag Anna assz., Bécs.
Szögyén-Marich grófné ő excja megbizása folytán kérek egy tégelyt az Ön kitünő pomádéjából 3 frtért. Vegye egyuttal köszönetem. A grófné rendkivül dicsérőleg szólt az Ön pomádéjáról.
Giese Frida,
Ő excja udvarhölgye.

Csillag Anna assz., Bécs
Kérem postautánvéttel egy tégelyt az Ön kitünő hajpomádéjából küldeni.
Metternich Vilma grófnő
Rubein kastély, Merán mellett, Tirol.

Cillag Anna assz., Bécs.
Kérem postafordulattal két tégelyt az Ön kitünő pomádéjából küldeni.
L. Schweng v. Reindorf,
cs. és k. kapitány neje, Prága.

Tek. **Csillag Anna** urhölgy!
Sziveskedjék **Kielmanseg Grófné Ő Nagyméltósága** helytartóné Bécs, Herrngasse 6. cimére 3 darab kenőcsöt 2 frtjával a haj ápolására küldeni, mely máris jó eredményt mutatott. Tisztelettel
Pietzl Irma, ő Nagyméltósága komornikja.

T. Csillag Anna assz.!
Az ön csodakenőcséről már sok szépet hallottam, miért is tisztelettel kérem postafordultával két tégelyt küldeni. Maradok önt tisztelve
Velonter Antonia, Görz.

T. Csillag Anna assz.!
A világhirü hajkenőcséből sziveskedjék egy tégelyt küldeni.
Palavicini A. őrgróf
Abauj-Szemere.

T. Csillag Anna assz.!
Postautánvéttel kérnék a kiváló hajpomádéjából két tégelylyel részemre küldeni.
Id. Esterházy Em. gróf
Bakony Szt.-László.

T. Csillag Anna assz.!
Tisztelettel felkérem az eddig nagy sikerrel használt hajpomádéból ismét egy tégelyt utánvéttel küldeni sziveskedjék.
Baselli bárónė
Enns, Westbahn.

Nyomatott a „Pátria“ irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Üllői-ut 25.